

VIRKAMIESLIITTO
TJÄNSTEMANNAFORBUNDET r.y.

Toimintakertomus

VUODELTA
1964

I VIRKAMIESLIITTO VUONNA 1964

JÄSENET

Virkamiesliiton jäsenyhdistyksiä oli 31. 12. 1964 69 ja niissä jäseniä yhteensä 35 696.

Toimintavuoden aikana erosivat liitosta Kansakouluntarkastajien yhdistys r.y. ja Valtion Viestitekniikat r.y. sekä Valtion Sairaalatalousvirkailijayhdistys r.y. lopetti toimintansa.

Jäseneksi liittyi Hotelli- ja ravintolakoulun opettajat ja toimihenkilöt r.y. Jäsenyhdistysten luettelo on liitteenä A sivuilla 60—62.

LIITTOKOKOUS

Liittokokous pidettiin 6—7. 6. Helsingissä Vanhalla Ylioppilastalolla. Kokoukseen osallistui 243 valtuutettua edustajaa 63 jäsenjärjestöstä. Kokouksen avasi liiton puheenjohtaja Victor W. Heinström, ja kutsuvieraiden joukossa nähtiin valtiovallan, ruotsalaisen veljesjärjestön ja TVK:n edustajat.

Avajaistilaisuudessa luovutettiin liiton plaketit seuraaville henkilöille: koulu-neuvos Aarne Honka, hallitusneuvos Wäinö Häkkinen ja notaari Hanna Rantanen. Ansiomerkit myönnettiin seuraaville henkilöille: kaupallinen neuvos Paavo Aarnio, talouspäälikkö Olli Ansamaa, kontrollööri Lilli Dahlström, yliopettaja Åke Groundstroem, ylivääpeli Lennart Hakala, pääsihteeri Martti Hauru, pääsihteeri Reino Havunta, kamreeri Mikko Jurvela, taloudenhoitaja Aarne Kankaanpää, konttoripäälikkö A. S. Koivio, merenmittauspäälikkö Arvo Laine, tiedotussihteeri Tapio Leppänen, toimistopäälikkö Eero Maijala, ekspeditööri Anna-Lisa Montonen, rautat.virk. O. Partanen ja tullitarkastaja Talvi Rängman.

Kokouksen puheenjohtajina toimivat liikennetarkastaja Erkki Pellikka Rautatievirkamiesliitosta, varatuomari Juhani Jäkärä Sosiaalivirkamiesliiton yhdistyksestä ja ens. kirjuri Seija Saarikuru Postivirkamiesliitosta. Kokouksen sihteerinä toimivat järjestösihteeri Matti Rautavuori Aliupseeriliitosta ja toimistosihteeri Heli Talvitie Virkamiesliiton toimistosta. Kokouksessa käsiteltiin sääntöjen määräämien asioiden lisäksi hallituksen esitykset työtaistelurahaston perustamisesta ja eläkesäännösten yhtenäistämiskysymyksestä sekä lisäksi 11 jäsenjärjestöjen tekemää aloitetta.

HALLINTOELIMET

Hallituksen kokoonpano 1. 1.—7. 6. välisenä aikana ilmenee edellisestä toimintakertomuksesta.

Hallitus

Puheenjohtajat

Liiton puheenjohtajana ja samalla hallituksen ja työvaliokunnan puheenjohtajana on liittokokouksesta lähtien toiminut apulaisasemapäällikkö Victor W. Heinström, ensimmäisenä varapuheenjohtajana opistonjohtaja Oso Laakso ja toisena varapuheenjohtajana osastopäällikkö Viljo Tuokko.

Jäsenet

Yliopettaja Åke Groundstroem, Suomen Valtionoppikoulujen Opettajaliitto
Merivartiopursimies Eino Halén, Aliupseeriliitto
Sotilasmestari Vilho V. Junttila, Aliupseeriliitto
Lehtori Lauri Kamppi, Suomen Yksityiskoulunopettajien yhdistys
Hallitussihteeri Martti Kokkonen, Puolustusvoimain Virkailijaliitto
Tuliyli tarkastaja Osmo Korvenkari, Suomen Tullivirkamiesliitto
Opistonjohtaja Oso Laakso, Postivirkamiesliitto
Liikennetarkastaja Veikko Manninen, Postivirkamiesliitto
Fil.tohtori Martti Markkula, Tutkimuslaitosten virkamiesyhdistys
Rakennusmestari Ilpo Maukola, Maataloushallituksen insinööriosaston ja insinööripiirien virkamiesyhdistys
Lääninsihteeri Eeva Pekkanen, Lääninhallitusten virkamiesliitto
Liikennetarkastaja Erkki Pellikka, Rautatievirkamiesliitto
Yliopettaja Veikko Penttilä, Agronomiopettajien yhdistys
Sotilasmestari Toivo Someroja, Aliupseeriliitto
Rakennusneuvos Viljo Suvanto, Tie- ja vesirakennushallinnon virkamiesliitto
Nimismies Nils Olof Söderström, Poliisikunnan Keskusliitto
Puhelinvalvoja Hertta Taljala, Puhelinvirkailijaliitto
Apulaisjohtaja Jaakko Toivanen, Rautatievirkamiesliitto
Osastopäällikkö Viljo Tuokko, Verovirkailijain Liitto
Konttoripäällikkö Reino Vihervaara, Lennätinvirkamiesliitto

Työvaliokunta

Työvaliokuntaan ovat kuuluneet puheenjohtajana Heinström ja jäseninä Laakso, Tuokko, Junttila (Halén), Kamppi (Penttilä), Manninen (Vihervaara), Toivanen (Pellikka), Taljala (Pekkanen), Markkula (Söderström).

Palkkajaosto

Palkkajaostoon ovat kuuluneet puheenjohtajana Laakso ja jäseninä Heinström, Tuokko, Someroja (Junttila), Kokkonen (Korvenkari), Groundstroem (Kamppi), Pellikka (Maukola) Suvanto (Toivanen), Vihervaara (Manninen), Pekkanen (Söderström).

Liittovaltuusto

Varsinaiset jäsenet

Maatalousneuvos P. E. Veitonmäki, Agronomiopettajien yhdistys
Yliväpeli Olavi Sainio, ylikersantti Ahti Partanen, yliväpeli Mauri Pekonen, sotilasmestari Toivo Julin, yliväpeli Ilmari Siitarinen ja väpeli Teuvo Suuronen, Aliupseeriliitto
Asutusneuvos Reino Jöntti, Asutusvirkailijain yhdistys
Kanslianeuvos Eino Kaskimies, Helsingin yliopiston opettaja- ja virkamiesyhdistys
Viestittäjien valvoja Liisa Eskelinen, Ilmailuviestiyhdistys
Kouluneuvos Erkki Paasikallio, Kansakouluntarkastajien yhdistys (yhdistys eronnut 1. 7. 64)
Opistonjohtaja Martti Kojonen, Kansanopistonopettajain Liitto (yhd. nimi 1. 6. 64 alkaen Aikuiskasvatusopistojen Toimihaltijaliitto)
Mittausteknikko Juhani Kähkönen, Kartta-alan virkailijat
Insinööri Kaarlo J. Suortti, Keskusammattikoulujen Opettajien Yhdistys
Johtaja Erkki Suonpää, Kotiteollisuusopettajain Liitto
Yli tarkastaja Olavi Pesonen, Kouluhallituksen virkamiesyhdistys
Fil.tohtori Erkki Saari, Koulukotien toimihenkilöiden yhdistys
Opettaja Otto Kuokkanen, Kuurojen- ja sokeainopettajain liitto
Radiosähköttäjä Taisto Laukkanen, Lennätinvirkamiesliitto
Jaostopäällikkö Åke Sandström, Liikevaihtoverovirkailijat
Vanh. kamreeri Jorma Salmi, Lääninhallitusten virkamiesliitto

Kartografi Väinö Puustelli, Maanmittaushallituksen topografit
 Dipl.ins. Jorma Kantola, Maanmittausinsinöörien liitto
 Teknikko Yrjö Teeriaho, Maanmittausteknikot
 Rehtori Auli Tare, Maataloudellinen Kotitalousopetusseura
 Dipl.ins. U. A. Suhonen, Maataloushallituksen insinööriosaston ja insinööri-
 piirien virkamiesyhdistys
 Koneopettaja Heikki Nikinmaa, Maatalouskoulujen Opettajat
 Ylikamreeri Jaakko Ahtola, Maatalousvirkamiesyhdistys
 Aktuaari Heikki Äijälä, Merenkulkulaitoksen virkamiesyhdistys
 Metsänhoitaja Pentti A. Ritoniemi, Metsähallinnon viran ja toimen haltijain
 liitto
 Fil.maisteri Yrjö Yrjösuuri, Opettajakorkeakoulujen Virkamiesyhdistys
 Ekonomi Karl Lamroth, Patentti- ja rekisterihallituksen henkilökunnan yh-
 distys
 Piirieläinlääkäri K. Stauffer, Piirieläinlääkäriyhdistys
 Taloudenhoitaja Tuomo Pynnä, Poliisikunnan Keskusliitto
 Ens. kirjuri Kaarina Ruusukallio, toimistonhoitaja Onni Jansson, ens. kirjuri
 Usko Markkola, ens. kirjuri Paavo Heikkilä ja ekspeditööri Sakari Jalka-
 nen, Postivirkamiesliitto
 Kontrollööri Lilli Dahlström, puhelinvirk. Helvi Hämäläinen ja puhelinvirk.
 Elma Vaarankontu, Puhelinvirkailijaliitto
 Sotilasteknikko Ensio Savolainen ja osastosihteeri Valter Tuomi Puolustus-
 voimain Virkailijaliitto
 Järjestösihteeri Vihtori Jokiaho ja rajajääkäri Unto Lankinen, Rajajääkäri-
 liitto
 Dipl.ins. Jorma Sotavalta, Rakennushallinnon viran- ja toimenhaltijat
 Asemapäällikkö A. Veirto, kirjuri Olavi Partanen, varastopäällikkö U. Mus-
 tonen ja rakennusmestari L. Heikkinen, Rautatievirkamiesliitto
 Fil.maisteri Leena Siukonen-Penttilä, Sibelius-Akatemian Opettajat ja Vir-
 kailijat
 Esittelijä Aino Lehtipuro, Sosiaalishallinnon virkamiesyhdistys
 Apuhoitaja Anita Laisi, Suomen Apuhoitajayhdistys
 Kartoittaja Akseli Heino, Suomen Kartoittajayhdistys
 Lennonjohtaja Väinö E. Pitkänen, Suomen Lennonjohtajien Yhdistys
 Radiosähköttäjä Aarto Helin, Suomen Radiosähköttäjäliitto
 Rehtori Arvo Laitinen, Suomen Seminaarien viran- ja toimenhaltijat
 Tullitarkastaja Veikko Seppänen, Suomen Tullivirkamiesliitto
 Lehtori Hannes Syrjälä ja lehtori Jorma Särkkä, Suomen Valtionoppikoulu-
 jen Opettajaliitto
 Rehtori Samuli Apajalahti, rehtori Matti Karstikko ja rehtori Tor Therman,
 Suomen Yksityiskoulunopettajien yhdistys
 Professori Unto Korhonen, Teknillisen korkeakoulun opettaja- ja virkamies-
 yhdistys

Ekspeditööri Anna-Lisa Montonen, Teknillisen linjahallinnon toimistovirkailijat
 Osastosihteeri Kaisu Valkama ja rakennusmestari H. Händelin, Tie- ja vesi-
 rakennushallinnon virkamiesliitto

Aktuaari Pauli A. Kopperi, Tilastollisen päätoimiston virkailijain yhdistys
 Professori Sven Krohn, Turun yliopiston opettaja- ja virkamiesyhdistys
 Fil.maisteri Lauri Laitinen, Tutkimuslaitosten virkamiesyhdistys
 Apul.piiiripäällikkö Kaino Paasio, Työvoimahallinnon virkailijat
 Toimistopäällikkö Aulis Patoja, Valtiokonttorin viran- ja toimenhaltijain yh-
 distys

Kaupallinen neuvos Paavo Aarnio, Valtioneuvoston Virkamiesyhdistys
 Rouva Rakel Autio, Valtion Konekirjoittajain Liitto
 Toimistopäällikkö Erik Söderqvist, Valtiontalouden tarkastusviraston virka-
 miesyhdistys

Talouspäällikkö Runar Berttula, Vankeinhoitomiesten yhdistys
 Ennakontarkastaja Timo Synterä, Verotuksentarkastajat
 Toimistopäällikkö Eero Maijala, verovalmistelija Eila Andelin ja apulaiskans-
 listi Hilja Hartama, Verovirkailijain Liitto
 Kirjastonhoitaja Arvo Seppälä, Yhteiskunnallisen Korkeakoulun Opettaja- ja
 Virkamiesyhdistys
 Esittelijä Maarit Tamminen, Yleinen Virkamiesyhdistys

Henkilökohtaiset varajäsenet

Vääpeli Olavi Salomaa, pursimies Väinö Joutsenvuo, ylivääpeli Oiva Peltonen,
 rajavääpeli Kaarlo Tyystälä, ylivääpeli Toivo Linna ja ylivääpeli Paavo
 Aarnipuu, Aliupseeriliitto
 Dosentti Patrick Bruun, Helsingin yliopiston opettaja- ja virkamiesyhdistys
 Väestönsuojelutarkastaja Reino Hukkanen, Lääninhallitusten virkamiesliitto
 Apulaispäällikkö Henry Stenlund, Poliisikunnan Keskusliitto
 Ens. kirjuri Seija Saarikuru, liikennetark. Urho Vuorikainen, toimistonhoitaja
 Arvo Siikanen, apul. revisori Ahti Tilander ja ens. kirjuri Pirkko Ruotimo,
 Postivirkamiesliitto
 Toimistonhoitaja Kaarina Kallinen, puhelinvalvoja Tyyne Närvänen ja pu-
 helinvalvoja Anni Latva, Puhelinvirkailijaliitto
 Sotilasemäntä Hilma Aitovieri ja taloudenhoitaja Kalle Ala-Härkönen, Puo-
 lustusvoimain virkailijaliitto
 Ylirajajääkäri Lauri Halla-aho ja ylirajajääkäri Risto Anttila, Rajajääkäriiliitto
 Asemamestari M. Lojamo, asemapäällikkö P. Väänänen, konttoripäällikkö
 O. Ranta ja työnjohtaja P. Ruuska, Rautatievirkamiesliitto
 Yliopettaja Tauno Perälä ja lehtori Tyyne Havukainen, Suomen Valtionoppi-
 koulujen Opettajaliitto
 Lehtori Elsi Hetemäki, lehtori Erkki Mäkinen ja fil. tri Walter von Koskull,
 Suomen Yksityiskoulunopettajien yhdistys

Ylikamreeri Leo Ekblom ja tiemestari Usko Rahikkala, Tie- ja vesirakennushallinnon virkamiesliitto
 Varatuomari Olavi Kankare, Tutkimuslaitosten virkamiesyhdistys
 Osastopäällikkö Martti Ihalainen, apulaisverosihteeri Eila Tirkkonen ja verotarkastaja Unto Koivisto, Verovirkailijain Liitto

Sääntömääräiset yleisvarajäsenet

Dipl.ins. Henrik Kalliala, Autokatsastusmiesten yhdistys
 Fil.tri Eero Valovirta, Jyväskylän Kasvatusopillisen Korkeakoulun Virkamiesyhdistys
 Siltavartija Herman Trast, Kanavalaisten Liitto
 Mielisairaanhoidtaja Johannes Kortelainen, Mieshoitajain Liitto
 Dipl.ins. Sirkka Auvila, Patenttivaraston insinööriyhdistys
 Fil.maisteri Alpo Salmela, Yleisarkistojen Virkamiesyhdistys
 Kamreeri L. F. Wrede, Ålands Landsstatstjänstemannaförening

Muut yleisvarajäsenet

Järjestösihteeri Matti Rautavuori, Aliupseeriliitto
 Agronomi Olavi Syväranta, Asutusvirkailijain yhdistys
 Voimist.opettaja Yrjö Launonen, Kansanopistonopettajain Liitto (yhd. nimi 1. 6. 64 alkaen Aikuiskasvatusopistojen Toimenhaltijaliitto)
 Kartografi Martti Rinamo, Kartta-alan virkailijat
 Opettaja Leo Vakkilainen, Keskusammattikoulujen Opettajien Yhdistys
 Opettaja Kaarlo Luostarinen, Kotiteollisuusopettajain Liitto
 Taloustarkastaja Julia Kähkönen, Kouluhallituksen virkamiesyhdistys
 Katsastaja Olavi Laine, Koulukotien toimihenkilöiden yhdistys
 Johtaja Hilikka Brusila, Kuurojen- ja sokeainopettajain liitto
 Ekspeditööri Veikko Silvikko, Lennätinvirkamiesliitto
 Jaostopäällikkö Yrjö Hovi, Liikevaihtoverovirkailijat
 Topografi Esko Hänninen, Maanmittaushallituksen topografit
 Dipl.ins. Martti Pajari, Maanmittausinsinöörien liitto
 Agronomi Maija-Liisa Mikkola, Maataloudellinen Kotitalousopetusseura
 Huoltopäällikkö Helge Wainikainen, Maataloushallituksen insinöörioston ja insinööripiirien virkamiesyhdistys
 Luotsipäällikkö Viljo Kilpeläinen, Merenkululaitoksen virkamiesyhdistys
 Metsänhoitaja Erkki Hakanen, Metsähallinnon viran ja toimen haltijain liitto
 Lehtori Yrjö Nora, Opettajakorkeakoulujen Virkamiesyhdistys
 Tiedotussihteeri Tapio Leppänen, Postivirkamiesliitto
 Puhelinvalvoja Kerttu Poutiainen, Puhelinvirkailijaliitto
 Kanslisti Inkeri Mäkelä, Puolustusvoimain Virkailijaliitto
 Kirjuri Esko Kaukoranta, Rautatievirkamiesliitto
 Professori Timo Mikkilä, Sibelius-Akatemian Opettajat ja Virkailijat

Fil.maisteri Harry Hendunen, Sosiaalihallinnon virkamiesyhdistys
 Apuhoitaja Iida Säkkinen, Suomen Apuhoitajayhdistys
 Kartoittaja Toivo Komulainen, Suomen Kartoittajayhdistys
 Lennonjohtaja Heikki Riitaho, Suomen Lennonjohtajien Yhdistys
 Lehtori Kauko J. Lammi, Suomen Seminaarien viran- ja toimenhaltijat
 Osastosihteeri Kyllikki Tanner, Suomen Tullivirkamiesliitto
 Yliopettaja Kalervo Pekkala, Suomen Valtionoppikoulujen Opettajaliitto
 Lehtori Keijo Siltanen, Suomen Yksityiskoulunopettajien yhdistys
 Ens. kirjuri Hilikka Korpelainen, Teknillisen linjahallinnon toimistovirkailijat
 Apulaisinsinööri Pekka Tamminen, Tie- ja vesirakennushallinnon virkamiesliitto
 Tilastoisija Lilli Orri, Tilastollisen päätoimiston virkailijain yhdistys
 Toimistosihteeri Leila Paasivirta, Työvoimahallinnon virkailijat
 Apukamreeri Irma Välikangas, Valtiokonttorin viran- ja toimenhaltijain yhdistys
 Toimistopäällikkö Bror Rajakaltio, Valtioneuvoston virkamiesyhdistys
 Aessori Pauli Äijälä, Vankeinhoitomiesten yhdistys
 Verosihteeri Oiva Kyrö, Verovirkailijain Liitto.

Liittovaltuusto

Liittovaltuusto kokoontui sääntömääräiseen syyskokoukseensa 13. 12. 1964. Läsä oli 72 äänivaltaista varsinaista ja varajäsentä sekä 1 tarkkailijajäsen. Kokouksen puheenjohtajana toimi seminaarinrehtori Arvo Laitinen Suomen Seminaarien viran- ja toimenhaltijat r.y:stä ja sihteerinä toimistosihteeri Heli Talvite.

Sääntömääräisten asioiden käsittelyn jälkeen kuultiin selostukset menettelytapauudistuksesta ja siitä johtuvista toimenpiteistä (Oso Laakso), menettelytapauudistuksen edellyttämistä selvityksistä ja niistä johtuvista toimenpiteistä (Jorma Mattila), valtion virkamiesten työaikaan liittyvistä kysymyksistä (Niilo Norilo) sekä selostus päiväraha- ja kilometrikorvausasian hoitamisesta (Asko Harmia).

Hallintoelinten kokoukset

Hallitus kokoontui 16 kertaa, joista 10 kertaa ennen liittokokousta ja 6 kertaa sen jälkeen, työvaliokunta 14 kertaa, joista 7 ennen ja 7 jälkeen liittokokouksen sekä palkkajaosto 47 kertaa, joista 30 ennen ja 17 jälkeen liittokokouksen.

Pidettyihin kokouksiin hallituksen jäsenet ovat osallistuneet seuraavasti:

	Hallitus	Työvaliokunta	Palkkajaosto
Apajalahti	4 *)	2	2
Groundstroem	5 **)		16 **)
Hakala	5 *)		17 *)
Halén	5 **)		
Heinström	16	14	45
Häkkinen	4 *)		
Junttila	16	11	2
Kaipainen	8 *)	6 *)	
Kallio	8 *)		1 *)
Kamppi	3 **)	4 **)	2 **)
Kokkonen	15		39
Korvenkari	6 **)		4 **)
Laakso	14	11	44
Leppänen	10 *)	7 *)	
Manninen	14	5	4
Markkula	11	6	
Maukola	6 **)		5 **)
Pekkanen	13		20
Pellikka	4 **)		9 **)
Penttilä	4 **)		
Rauste	8 *)	5 *)	24 *)
Someroja	15		20
Suvanto	13		9
Söderström	1		3
Taljola	15	13	
Toivanen	13	4	16
Tuokko	15	12	16
Vihervaara	14	2	43

*) = osallistunut ennen liittokokousta pidettyihin kokouksiin

***) = osallistunut liittokokouksen jälkeen pidettyihin kokouksiin

Tilintarkastajat

Tilintarkastajina ovat toimineet ylikamreeri Leo Ekblom, kamreeri Mikko Jurvela ja ylikamreeri Vilho Salonen. Varatilintarkastajina ovat toimineet liittokokoukseen asti varatuomari Pentti Väänänen ja ylivääpeli Eino Ollikainen ja liittokokouksen jälkeen sotilasmestari Eino Ollikainen, varatuomari Pentti Väänänen ja ekonomi Olavi Halme luetellussa järjestyksessä.

Hallituksen toimeksiannosta valvontatilintarkastuksesta on huolehtinut tilitoimisto Salmi, Virkkunen & Helenius.

LIITON TOIMISTO

Liiton palveluksessa ovat olleet pääsihteerinä Jorma Mattila toimistopäällikkönä Kari Tavaija 1. 6. 1964 alkaen tiedotussihteerinä Urpo Loukamo lakimiehenä Asko Harmia talouspäälikkönä Olli Ansamaa järjestösihteerinä Osmo Lehtonen ja Niilo Norilo toimistosihteerinä Eino Talvitie 21. 1. 1964 lähtien toimitussihteerinä Kaisu Säreva kanslistina Sirkka-Liisa Lehtonen kirjanpitäjänä Anna-Maria Lehtonen kassanhoitajana Milja Jusitalo toimistoapulaisena Salla Närhi toimistoapulaisena Vera Rökman 30. 6. 1964 asti toimistoapulaisena Taina Nieminen 28. 1. 1964 lähtien lähettinä Eva Östman 31. 8. 1964 asti toimistoharjoittelijana Eva Östman 1. 9. 1964 lähtien lähettinä Tuula Ruuskanen 7. 9. 1964 alkaen

TOIMIKUNNAT

Hallitus on toimikautensa aikana asettanut sekä pysyviä että tilapäisiä toimikuntia selvittämään, hoitamaan tai seuraamaan eräitä tärkeitä kysymyksiä.

Työaikatoimikunta. Puheenjohtaja Laakso, jäsenet ylikamreeri Leo Ekblom, Korvenkari, dipl.ins. U. A. Suhonen, Norilo ja Junttila.

Kurssitoimikunta. Puheenjohtaja Vihervaara, jäsenet Loukamo, Lehtonen, Leppänen, Norilo ja Someroja.

Naisten Keskustoimikunnan työmuotoja ja kokoonpanoperiaatteita selvittelevä toimikunta. Puheenjohtaja Pekkanen, jäsenet Taljala, osastosihteerit Kaisu Valkama ja Talvitie.

Naisten Keskustoimikunta. Puheenjohtaja Valkama, varapuheenjohtaja varanotaari Onerva Janhunen, sihteeri rouva Irja Karvonen. Toimikuntaan on kuullut lisäksi 17 muuta jäsentä.

Historiatoimikunta. Puheenjohtaja Häkkinen, varapuheenjohtaja Tuokko, sihteeri maisteri U. Peltoniemi, jäsenet Mattila, Loukamo, fil.tri Väinö Luoma, professorit Aimo Halila, L. A. Punttila, Martti Ruutu ja Heikki Waris.

Opetusalan neuvottelukunta. Puheenjohtaja Kokkonen, jäsenet Groundstroem, Penttilä ja Lehtonen.

Hallinnollisen alan neuvottelukunta. Puheenjohtaja Tuokko, jäsenet Pekkanen, varatuomarit Juhani Jäkärä ja Teemu Kärävä sekä sihteerinä Harmia.

Teknillisen alan neuvottelukunta. Puheenjohtaja Vihervaara, jäsenet dipl.ins. Saisto, ins. Suni, rak.mest. Solkinen ja tekn. Partanen sekä sihteerinä Norilo.

EDUSTUS VALTION ELIMISSÄ

Eläkesäännösten yhtenäistämiskomiteassa Apajalahti. Komitea sai työnsä valmiiksi 22. 12. 1964.

Eläkeikäkomiteassa Hakala.

Opetusalan palkkiokysymyksiä selvittelevässä komiteassa Groundstroem ja Penttilä.

Rajajääkärien asemaa tutkivassa toimikunnassa Harmia.

Työaikaneuvottelukunnassa Junttila ja Norilo.

Poliisien palkkakomiteassa Söderström.

Ansiotasotutkimusjaostossa VL:n yhdysmiehenä Mattila.

Työturvallisuustoimikunnassa Loukamo.

EDUSTUS JÄRJESTÖISSÄ

Toimihenkilö- ja Virkamiesjärjestöjen Keskusliiton (TVK) puheenjohtajana on ollut professori Pentti Kalajan erottua 19. 1. 1964 lähtien Suvanto. TVK:n hallituksessa ovat olleet Heinström (henkilökohtainen varajäsen Taljala), Mattila (Manninen) ja Junttila (Kaipainen). Liittovaltuustoon ovat kuuluneet Hakala (varajäsen pääsihteeri Reino Havunta), Kaipainen (Norilo), Kokkonen (Kallinen), Loukamo (Apajalahti), Valkama (Rautavuori), Taljala (Söderström), Vihervaara (Pekkanen), Kallio (Rauste), Leppänen (Hauru), Manninen (Ikonen), Someroja (Lehtonen), Toivanen (Ansamaa) ja Tuokko.

TVK:n tilintarkastajana on toiminut Laakso.

Toimihenkilö- ja Virkamiesjärjestöjen Opintokeskuksen (TVO) hallituksessa on Kaipainen (varalla Norilo).

Virkamiesten Lomaliiton hallituksessa ovat olleet hallitussihteeri Jussi Saarinen, hänen 16. 5. tapahtuneen kuolemansa jälkeen Vihervaara, Häkkinen, Junttila ja Ansamaa.

Asuntosäätiön hallituksessa on ollut Suvanto ja valtuuskunnassa Mattila ja Rauste.

Suomen Kuntourheiluliiton hallituksessa on ollut Lehtonen.

Liitto kuuluu jäsenenä lisäksi seuraaviin järjestöihin:

Lomaliitto r.y., Kansalaisjärjestöjen Raittiustoiminnan Keskusliitto r.y. ja Suomen Raittiusravintola- ja Kahvilaliitto r.y.

II TOIMINTA VIRKAMIESASIOISSA

VIRKAMIESTEN PALKKAUKSEN YLEINEN JÄRJESTELY

Vuoden 1964 aikana saavutettiin Virkamiesliiton toiminnassa ne tavoitteet, joihin koko edeltäneen kolmivuotiskauden 1961—63 työmarkkinapoliittinen ohjelma oli kiinteästi tähdännyt. Kertomusvuoden saavutukset osoittavat kiistattomasti liiton itselleen asettamien tehtävien valtakunnallisesti huomattavan merkityksen ja jo toimintakauden puolivälissä liittokokous saattoi tyydytyksellä todeta valtiotyönantajankin toimenpiteillään hyväksyneen liiton toiminnan pääperiaatteet.

Lähes puoli vuosikymmentä aikaisemmin määritetystä pitkäjänteisen toiminnan lähtökohdasta aloitettu määrätietoinen työ ja keskittyminen silloin kiteytettyihin päätehtäviin johti kertomuskaudella periaatteellisesti tärkeisiin tuloksiin ja Kesärannan sopimuksen virkamiesasioiden hoitamisen uudistamisen viitoittavien kohtien toteutumiseen. Vuoden 1963 päättyessä monet tärkeät palkkapolitiittiset kysymykset olivat tosin keskeneräisinä, mutta voimakkaasti kypsyvässä ratkaisuun, johon sitten päästiin olennaisilta osilta heti kertomusvuoden alkupuolella (ks. Virkamiesliiton toimintakertomus 1961—63 siv. 15—16, 32—33, 34, 47 ja 80—81) — neuvottelupöytäkirjan valm. Sopimus 15.12.1960

Yleisillä työmarkkinoilla käydyt palkkaneuvottelut vaikeutuivat edellisen vuoden lopulla siinä määrin, että työriitojen valtakunnansovittelija laamanni Justus Ripatti otti yhteyden työmarkkinajärjestöihin yhtenäisen yleisratkaisun aikaansaamiseksi. Virkamiesliitto oli osaltaan pyrkinyt keskusjärjestönsä TVK:n puitteissa tähän päämäärään, koska se tarjoaisi selvän pohjan palkkakysymyksen ratkaisulle myös työmarkkinain julkisessa sektorissa. Toisena tärkeänä näkökohtana pidettiin virkamiesten elintason turvaamista ennakolta tiedossa olevan hintatason nousun varalta. Tältä pohjalta laamanni Ripatti jättikin sitten 4. 1. työmarkkinajärjestöille yleisratkaisuehdotuksensa pyytäen siihen vastausta 14. 1. mennessä.

Virkamiesliitto tähdensi em. ehdotuksen periaatteessa myönteistä merkitystä ja sen yleistä vaikutusta koko työmarkkinoilla. TVK hyväksyi yksimielisesti ehdotuksen huomaattaen kuitenkin erityisesti, että aikaisemmin avoimena olleet virkamieskysymykset selvitetään ja hoidetaan ehdotuksen mukaisen palkkauksenjärjestelyn yhteydessä. Tämän ehdotuksen pohjalla TVK ja STK allekirjoittivat 15. 1. uuden yleissopimuksen eli ns. R-sopimuksen, joka asiallisesti ratkaisi myös valtion virkamiesten palkkauksen yleisen tarkistamisen (TVK:n toimintakertomus 1964, siv. 4—5).

Päitsi R-sopimuksen mukainen nopea palkkaratkaisu myös edellisen vuoden lopulla 16. 12. tapahtunut hallituksen vaihdos oli luonut suotuisat edellytykset Virkamiesliiton palkkapolitiittisten kysymysten hoitamiseksi. Uuden virkamiehistä kootun hallituksen palkkaministeri, ministeri Heikki Tuominen kutsui virkamiesjärjestöjen edustajat välittömästi R-sopimusehdotuksen jättämisen jälkeen 8. 1.

*vaaria
joutuu?*

*Obs! (ei löytynyt)
11.12.1960*

keskustelemaan vastaavasta järjestelystä virkamiesten osalta ja Virkamiesliitto esitti pari päivää myöhemmin jo edellisen vuoden lopulla kiteytetyn kokonaisjärjestelyehdotuksensa. Tällöin käydyssä perusteellisessa neuvottelussa liiton puhemiehistö selosti min. Tuomiselle ja osastopäällikkö Canthille tarkoitusta varten laaditun muistion pohjalla, että samanaikaisesti kuin varsinaisesta palkkauksenjärjestelystä sovittaisiin, olisi periaatteessa ratkaistava myös kysymys kesken-eräisenä olevan menettelytapauudistuksen toteuttamisesta ja virkamiesten palkkauksen jälkeenjääneisyyden selvittämisestä sekä otettava huomioon myös palkkausluokkatarkistukset, työajan järjestelyt ja samapalkkaisuuden toteuttaminen. Käsitellessään R-sopimusehdotusta liiton hallitus piti välttämättömänä yleiskorotuksen suorittamista suhteellisesti samansuuruisena, indeksiturvan osalta markkamääräistä vähimmäiskorotusta prosenttisen ohella, korotuksien voimaantuloa vuoden alusta ja täsmällistä sopimista menettelytapaja jälkeenjääneisyyskysymyksen hoitamisesta. Nämä näkökohdat esitettiin 13. 1. valtiovarainministeriön kanssa käydyssä epävirallisessa neuvottelussa.

Sen jälkeen, kun R-sopimus oli allekirjoitettu, ryhtyi valtiovarainministeriö valmistelemaan vastaavien periaatteiden pohjalta ja Virkamiesliiton esittämien ja Kesärannan sopimuksesta johtuvien velvoitusten perusteella keskitettyä kokonaisjärjestelyehdotusta ja ilmoitti, että varsinaiset neuvottelut aloitettaisiin 22. 1. Sitä ennen asiaa käsitelti myös TVK:n liittovaltuusto ylimääräisessä kokouksessaan 19. 1. painottaen voimakkaasti virkamiesten palkkauskysymyksen kokonaisratkaisun välttämättömyyttä (Virkamieslehti 2/65, siv. 7—8). Keskitetyn kokonaisjärjestelyn periaatteista neuvoteltiin myös SVJ:n kanssa 18. 1. ja Akavan kanssa 20. 1., jotka kumpikin olennaisilta osilta hyväksyivät liiton ja TVK:n edustaman kannan. Toisaalta asian hoitaminen vaikeutui VY:n osuttessa R-linjaan nähden kielteiselle kannalle ja eräiden virkamiesryhmien ilmoittaman työtaistelu-uhan takia. Metsähallinnon viran ja toimen haltijain liitto oli TVK:n Virkamiesliitolle 13. 1. myöntämän luvan perusteella julistanut hakukieltoon metsänhoitaja- ja insinööripätevyyttä edellyttävät virat ja toimet erityisen taloudellisteknillisen lisän saamiseksi. Maataloushallituksen insinööriosaston insinöörit olivat myös VDL:n tukemina ryhtyneet voimatoimenpiteisiin, jotka eivät kuitenkaan olleet Virkamiesliiton piiriin kuuluvia. Valtiovarainministeriö oli puolestaan ilmoittanut näiden toimenpiteiden peruuttamisen olevan keskitetystä kokonaisjärjestelystä sopimisen ehtona.

Palkkausjärjestelykysymyksen käsittelyyn koko laajuudessaan ryhdyttiin 22. 1., jolloin alkoi runsaan viikon kestävä yhtämittainen ja tiivis neuvottelujakso monin eri vaihein ja erilaisin toimenpitein. Vastoin odotuksia valtiovarainministeriö ei vielä tällöin antanut ehdotustaan, vaan rajoittui tunnistelemaan järjestöjen mielipiteitä erityisesti nippuratkaisusta. Mitään varmuutta kokonaisratkaisusta ei saatu, mutta neuvottelujen jatko sovittiin kahden päivän kuluttua. Kun VY:n ja Akavan taholta vastustettiin asioiden kokonaiskäsittelyä, ilmoitti Virkamiesliitto seuraavana päivänä min. Tuomiselle, että se tulee ehdottomasti pitämään kiinni kokonaisjärjestelystä, ja nimenomaan sen muistion pohjalla, jonka liitto

oli hänelle jättänyt jo 10. 1. Tämä ehdoton kanta saatettiin myös eräiden muiden valtioneuvoston jäsenten tietoon.

Neuvotteluja jatkettaessa 24. 1. valtiovarainministeriö antoi kirjallisen ehdotusluonnoksen virkamiespalkkausten keskitetyksi järjestelyksi vv. 1964—65. Peruslinjoiltaan se rakentui liiton em. kokonaisesitykselle, joka sisälsi palkkojen järjestelyn lisäksi sekä R-sopimuksesta johtuvat muut järjestelyt että Kesärannan sopimuksen edellyttämän menettelytapauudistuksen ja jälkeenjääneisyyden selvittelyn. Min. Tuominen ilmoitti, että ehdotus on rikkomaton kokonaisuus, joka on käsiteltävä sellaisenaan ilman lisäyksiä, mutta myös kaikki esitetyt järjestelyt säilyttään.

Seuraavana päivänä liiton hallituksen palkkajaoista käsitelti ehdotusluonnosta ja totesi sen periaatteiltaan liiton vuosikautia ajaman linjan mukaiseksi, mutta yksityiskohdissaan monia korjauksia kaipaavaksi. Välttämättä sen jälkeen ilmoitettiin valtiovarainministeriölle, että liitto suhtautuu ehdotusluonnokseen myönteisesti ja katsoo, että se tarjoaa pohjan neuvottelujen jatkamiselle. Yksityiskohtaisessa käsittelyssä pääsihteeri ja lakimies esittivät valtiovarainministeriön virkamiehille joukon muutosesityksiä, joista tärkeimmät olivat prosenttipennilinja indeksikorotuksissa, varaukseton sopiminen palkkojen korotuksien maksamisesta ja samapalkkaisuuden toteuttamisen seurauksina johtuvien tarkistusten huomioonottaminen. Lisäksi ilmoitettiin, ettei liitto hyväksy työrauhavelvoitetta esitetyssä yleisesti kategorisessa muodossa. Menettelytapalain ja sen perustelujen osalta uudistettiin jo aikaisemmin tehdyt huomautukset ja voimaansaattamislain osalta vaadittiin korjaus ansiotasotutkimuksen nopeuttamisesta, tutkimuksen suorittamistavan määräämisestä järjestöjen kanssa neuvottellen ja tasokorjausten toteuttamista koskevien määräysten täsmäntämisestä.

Valtiovarainministeriön pyydettyä järjestöjen vastaukset kolmen päivän kuluessa, neuvoteltiin tällä välin vielä kahteen otteeseen kiistanalaisista yksityiskohdista, jolloin osa luvattiin korjata muiden jäädessä vielä harkittaviksi. Yleis-tilanne selostettiin Metsähallinnon viran ja toimen haltijain liiton edustajille ja sovittiin menettelytavasta metsänhoitajien työtaistelutoimenpiteiden suhteen liiton hallituksen antaessa vakuutuksen, että heidän palkkakysymyksensä pyritään yleisjärjestelyn puitteissa saattamaan kohtuulliseen ratkaisuun.

Otteen huomioon ne yksityiskohtaiset korjaukset, jotka valtiovarainministeriö oli luvannut ehdotusluonnokseen tehdä nimenomaan tärkeimmissä kohdissa ja lähtien siitä, että neuvotteluja jatkettaessa pyritään saamaan lisäkorjauksia, Virkamiesliitto antoi min. Tuomiselle 28. 1. määräaikaan klo 22 mennessä seuraavan vastauksen, joka samalla saatettiin julkisuuteen.

Valtiovarainministeriön ehdotus virkamiespalkkausten keskitetyksi järjestelyksi sisältää virkamiesten palkkauksen järjestelyn kuluva ja ensi vuoden osalta, virkamiesten palkkauksen tarkistamisessa vastaisuudessa noudatettavan menettelytavan aikaansaamisen ja virkamiesten palkkauksen jälkeenjääneisyyden poistamisen.

Virkamiesliitto on vuosikautia ajanut erityisesti sitä, että virkamiesten palkkauksien tarkistus suoritettaisiin vuosittain sopimus pohjaisesti kuten

yleisillä työmarkkinoillakin ja samanaikaisesti. Tähän tähtäävä menettelytapalakiehdotus ei täysin tyydytä Virkamiesliittoa, mutta se on katsonut lakiehdotuksen kuitenkin tarjoavan nykyisen sekavan menettelyn tilalle pohjan käytännössä luotavalle järjestelmälle, jota voidaan saatu-
jen kokemusten pohjalta kehittää ja parantaa.

Valtiovalta ei ole huolehtinut virkamiesten elinehtojen parantamisesta siten, kuin yksityiset työnantajat ovat tehneet. Näin ollen virkamiesten palkkauksen jälkeinenjääneisyys on kasvanut niin suureksi, ettei sen korjaaminen valtion talouden nykyisen tilan huomioonottaen ole yhdellä kertaa mahdollista. Suunnitelma virkamiesten palkkauksen jälkeinenjääneisyyden poistamiseksi merkitsee siten virkamiehille raskasta uhrausta, koska oikeutettu korjaus tulee suoritettavaksi vasta vuosikausia myöhemmin.

Virkamiesliitto on tietoinen niistä vaikeuksista, jotka viimeaikainen hintojen nousu on aiheuttanut virkamieskunnan valtaosalle ja pitää sentakia ensiarvoisen tärkeänä, että virkamiehet saavat saman korotuksen ja samasta ajankohdasta lukien kuin työntekijät ja toimihenkilöt työmarkkinain yksityisessä sektorissa ja saman korotuksen, jonka valtio on jo myöntänyt työsuhteessa oleville työntekijöilleen ja toimihenkilöilleen.

Käsitellessään valtiovarainministeriön kokonaisesitystä Virkamiesliitto lähtee siitä, että valtiovallan on nopeasti selvitettävä aikaisemmin syntyneet avaimet erimielisyydet, jolloin Virkamiesliitto voi puolestaan suostua kokonaisuunnitelman edellyttämään työrauhavelvoitukseen. Edellä esitettyjen näkökohtien perusteella Virkamiesliitto hyväksyy valtiovarainministeriön ehdotuksen virkamiespalkkausten keskitetyksi järjestelyksi ja tähdentää sitä, että paitsi virkamiesten palkkauskysymyksen hoitamisen järjestämiseksi suunnitelman toteuttaminen on välttämätöntä yhteiskunta- rauhan säilyttämiseksi ja talouselämän kehitysmahdollisuuksien turvaamiseksi.

Seuranneessa yöneuvottelussa kokonaisjärjestelyn käsittely kuitenkin keskeytyi VY:n vaadittua yleiskorotukseen markkamääräistä vähimmäismäärää, yksi-
vuotista sopimusta, työaikalisän maksuperusteiden muuttamista ja menettely-
tapalakiesityksen irrottamista. Akavan taholta esitettiin myös menettely-
tapalakiesityksen siirtämistä. Kun vain Virkamiesliitto ja SVJ olivat asettu-
neet myönteiselle kannalle ei min. Tuominen katsonut mahdolliseksi jatkaa
neuvottelua, koska hallituksen pyrkimyksenä oli sopimuksen aikaansaaminen
kaikkien järjestöjen kanssa.

Syntyneen vaikean tilanteen selvittämiseksi Virkamiesliitto järjesti lehdistölle
heti 29. 1. tiedotustilaisuuden herättääkseen yleisen mielipiteen ja tähdentääk-
seen kokonaisesityksen tärkeyttä. Liiton tiedonannossa mainittiin mm. seuraa-
vaa.

Menettelytapalain aikaansaaminen on sisältynyt VL:n pyrkimykseen jo vuosikausia. Se on ainoa keino, jolla julkisen sektorin jatkuvat palkka-

rettelöt ja erillisten ryhmien työtaistelut voidaan eliminoida. Menettely-
tapakysymystä on VL pitänyt niin tärkeänä, että lain aikaansaaminen
sisällytettiin yhtenä ehtona ns. Kesärannan sopimukseen, jolla VL ke-
vällä 1963 peruutti lakkonsa. Tältä osin sopimus on siis vielä toteut-
tamatta.

Menettelytapakysymys liittyy elimellisesti esillä olleeseen palkkarat-
kaisuun, koska nyt tavallaan ensimmäisen kerran noudatetaan menet-
telytapalakiuudon periaatteita. Näiden kahden kysymyksen saman-
aikainen käsittely on omiaan antamaan eduskunnalle kokonaiskuvan sekä
vuosien 1964—65 että siitä eteenpäin tapahtuvista palkkaratkaisuista.

Menettelytapakysymyksen yksi olennaisimpia osia on hallituksen tar-
joukseen liittyvä lakiesitys "virkamiespalkkausten tarkistamisesta an-
netun lain voimaansaattamisesta", jossa virkamiespalkkojen jälkeinenjäänei-
syydestä luvataan suorittaa perusteellinen tutkimus ja jälkeinenjääneisyys
korjata, jotta saataisiin lähtökohtataso tuleville palkantarkistuksille. Täs-
tänkin syystä johtuen hallituksen suosittama nippuratkaisu on välttä-
mätön.

Lehdistö, joka jo aikaisemminkin oli osoittanut suurta mielenkiintoa virkamies-
ten palkkauksenjärjestelykysymystä kohtaan, selostikin eräitä vasemmistolehtiä
lukuunottamatta asian hyvin objektiivisesti. Pääkirjoituksissa asetuttiin yleisesti
Virkamiesliiton kannalle. Yleisen mielipiteen tukemana ja varsinkin kun halli-
tuksen iltakoulukäsittelyn jälkeen levisi tieto, että palkankorotuksen maksami-
nen menetettäisiin tammikuulta, liiton lähetystö kävi 30. 1. pääministeri Leh-
don luona. Tällöin pyydettiin neuvottelujen jatkamista ja ilmoitettiin, ettei
liitto voi hyväksyä palkankorotuksen voimaantulon siirtämistä vuoden alusta
myöhäisemmäksi, koska kysymyksessä olevien palkansaajien valtaosaa edusta-
vat järjestöt ovat valmiit pyrkimään sopimukseen hallituksen esittämältä poh-
jalta. Myös SVJ esitti pääministerille saman kannan. Pyrkimään nopeaan ja
yksimieliseen ratkaisuun neuvoteltiin asiasta vielä myös SKL:n ja SU:n kanssa,
joihin oli jo aikaisemminkin ollut yhteys TVK:n puitteissa R-sopimuksen käsit-
telystä lähtien.

Neuvottelut aloitettiin sitten uudelleen seuraavana eli tammikuun viimei-
senä päivänä. Liitto pyrki tällöin vielä avoimena olevien yksityiskohtien korjaa-
miseen, jossa osittain onnistuttiinkin ja toisaalta yhdessä VDL:n edustajien kanssa
vaikuttamaan maanviljelysinsinööreihin, jotka peruuttivatkin työtaistelunsa
metsänhoitajien suostuttua siihen jo varhemmin. Täten oli saatu aikaan edelly-
tykset sopimukselle, joka oli yksimielinen VY:n luovuttua asiaankuulumattomista
vaatimuksistaan ja Akavan palauduttua aikaisemmalle myönteiselle kannalle.

Sopimusteksti, jonka valtioneuvosto aamuyöllä hyväksyi on liitteenä E toi-
mintakertomuksen lopussa sivuilla 66—68.

Viralliset neuvotteluoikeuslain mukaiset neuvottelut keskitetystä kokonais-
järjestelystä vuosina 1964—65 käytiin 13. 2. ja hallitus antoi 14. 2. eduskun-
nalle sopimuksen mukaisesti esitykset seuraaviksi laeiksi:

- (1) lait valtion viran tai toimen haltijain palkkauksesta annetun lain muuttamisesta,
- (2) laki eräiden suoritusten maksamisesta elinkustannusindeksin perusteella tarkistettuina vuosina 1964 ja 1965,
- (3) laki valtion virkamiespalkkausten tarkistamisesta,
- (4) laki valtion viran ja toimen haltijain neuvotteluoikeudesta annetun lain muuttamisesta,
- (5) laki ulkomaanedustuksen viran tai toimen haltijain palkkauksesta annetun lain muuttamisesta ja
- (6) laki valtion virkamiespalkkausten tarkistamisesta annetun lain voimaansaattamisesta.

Eduskunta hyväksyi varsinaiset palkkauslait ja indeksilain 22. 5. ja ne vahvistettiin 29. 5. ja takautuvat korotukset maksettiin tammi-maaliskuulta aikaisintaan 25. 6. ja huhti-toukokuulta aikaisintaan 25. 9.

Elinkustannusindeksin saavutettua kynnsarvon 164 jo tammikuussa korotettiin virkamiesten palkkauksen 1. 1. 1964 voimaan tulleita määriä 1. 3. lähtien 3,1 prosentilla vähintään kuitenkin 17 mk/kk, ja elinkustannusten jatkuvasti noustessa tuli virkamiesten palkkaukseen elokuun pisteluvun 171 perusteella toinen samansuuruinen indeksikorotus 1. 10. lähtien.

Markkamääräisen ja prosenttisen indeksikorotuksen raja on A 12—A 14 palkkausluokkien kohdalla, joten niitä alempien palkkausluokkien mukaan palkkauksensa nostavat virkamiehet saivat prosenttisesti jonkin verran suuremman indeksikorotuksen kuin 3,1 %. Markkamääräisen korotuksen vaikutus on kuitenkin varsin vähäinen, sillä keskimäärin indeksikorotus oli vain 3,16 %. Palkkauksen nousu oli kertomusvuoden aikana vuoden 1963 neljännen neljänneksen tasosta em. rajakohdan yläpuolella 12,6 % ja keskimäärin koko virkamieskunnalla n. 12,7 %. Kun elinkustannusindeksi vastaavana aikana joulukuusta 63 joulukuuhun 64 nousi 10,1 %, oli virkamiesten palkkauksen reaalinen nousu n. 2,5 %. Vertailun vuoksi mainittakoon, että teollisuustyöntekijäin ansiotason nousu oli vastaavasti 14,3 %.

VIRKAMIESTEN ANSIOTASOINDEKSI JA VIRKAMIESTITILASTO

17.6. 6. =
Virkamiesliiton pyrkimykset luotettavan tilastollisen pohjan aikaansaamiseksi ensisijassa palkka-asian hoitamista varten otettiin valtiovallan taholtakin vakavasti varteen vasta virkamiesasioiden hoitamisen uudelleenjärjestelyn tultua koko laajuudessaan esille. Valtioneuvosto asetti 9. 1. 1963 toimikunnan, joka sai tehtäväkseen laatia kiireellisesti virkamiespalkkausten uuden tarkistusmenettelyn toteuttamista varten ehdotuksen valtion virkamiehiä koskevaksi jatkuvasti laadittavaksi ansiotasoindeksiksi. Toimikunnan puheenjohtajaksi kutsuttiin osastopäällikkö Erik Törnqvist (Virkamieslehti 1/65).

11.5.
Virkamiesten ansiotasoindeksitoimikunta pääsi varsinaisesti työhönsä vasta kertomusvuoden alkupuolella tarvittavan aineiston keräydyttyä sen käyttöön edellisen vuoden loppuun mennessä. Liiton edustajat neuvottelivat toimikunnan puheenjohtajan kanssa 11. 5., jolloin hänelle esitettiin eräitä uusia lisänsäkökohtia, jotka olivat tulleet esille kysymystä menettelytapalain yhteydessä käsiteltäessä. Samalla hänelle selvitettiin ansiotasoindeksin käyttötarvetta käytännön palkkapolitiikassa.

17.6.
Kun menettelytapalaki oli käsitelty eduskunnassa, neuvoteltiin toimikunnan puheenjohtajan kanssa virkamiesten ansiotasoindeksin perusteista uudelleen 17. 6., jolloin toimikunta oli lähettänyt liitolle mietintöluonnoksensa. Tässä yhteydessä samoin kuin heinäkuun alkupuolella valtiovarainministeriölle ansiotasovertailututkimusta koskevassa muistiossa Virkamiesliitto erityisesti huomautti siitä, että myös virkamiestilaston suunnittelu olisi saatava ensi tilassa vireille. Jo kahtena edellisenä vuonna oli asiasta keskusteltu valtiovarainministeriön järjestelyosaston ATK-ryhmän edustajien kanssa, mutta heidän myönteisestä suhtautumisestaan huolimatta asia ei ollut edistynyt. Tässä perustavaa laatua olevassa kysymyksessä oli sitä kohtaan osoitetun penseyden ja asiantunteettomuuden takia jouduttu siten etenemään varsin nurinkurisessa järjestyksessä, kun työ oli aloitettu indeksin laatimisesta. Aikaisemmin oli asiasta keskusteltu myös min. Tuomisen ja tilastollisen päätoimiston edustajan, osastonjohtaja Aarre Sahavirran kanssa. Virkamiestilaston suunnittelun kiireellisyyttä oli tähdennetty myös valtiovarainvaliokunnalle menettelytapalain käsittelyn yhteydessä.

12.8.
Liiton toiminta virkamiestilaston aikaansaamiseksi johtikin sitten tulokseen, kun valtioneuvosto asetti 13. 8. erityisen virkaeksteritoimikunnan. Sen puheenjohtajaksi kutsuttiin osastopäällikkö Erkki Canth ja jäseniksi hallitussihteeri Jaakko Vihmola, osastonjohtaja Aarre Sahavirta, osastopäällikkö Matti Hietala ja suunnittelupäällikkö Eero Kostamo. Toimikunnan sihteerinä ovat maisteri Pentti Tervonen ja jaostopäällikkö Kauko Pursiainen.

Virkamiesrekisteritoimikunnan tehtävänä on:

Kartoittaa virkamiesten palkka- ja henkilösäasioita käsittelevien viranomaisten tietotarpeet ja selvittää näiden tarpeiden tyydyttämismahdollisuudet keskitetyn virkamies- ja virkaeksterin avulla sekä siinä tarkoituksessa mm.

1. tehdä esitys valtiovarainministeriölle virkamies- ja virkaeksterin perustamisesta,

2. tehdä esitys virkamiesrekisteristä ensimmäisessä vaiheessa laadittavien tilastotaulujen, raporttien ja laskelmien sisällöstä, muodosta ja

kiireellisyysjärjestyksestä, toimeksiannoista valtion tietokonekeskukselle sekä valmistettujen tietojen luovuttamisesta edelleen,

3. tehdä esitys virkamiesrekisterin ensimmäisessä vaiheessa kerättäviksi ja talletettaviksi tiedoiksi ja niiden koodittamiseksi sekä määritellä nämä tiedot,

4. tehdä esitys ensimmäisessä vaiheessa virkamiesrekisteriin otettavien tietojen keräämiseksi virastoilta ja laitoksilta sekä niiden esitarkastuksen, selvittelyn ja lävistysten organisoinnista sekä

5. tehdä esitys rekisterin ylläpidon ja kehittämisen vastaisesta organisoimisesta ja kustannuksista.

Liitto antoi virkamiesten ansiotasoindeksikomitealle lausuntonsa 15. 9. ja huomautti erityisesti osaindeksien laskemisen tärkeyttä ja virkamiestilaston suunnitteluun viitaten sitä, että ansiotasoindeksin laskenta-aineiston tulisi palvella työmarkkinapoliittisia tarkoituksia laajemmaltikin kuin vain menettelytapalain soveltamista. Virkamiesten ansiotasoindeksin vertailukelpoisuuden osalta liitto totesi lausunnossaan, että yleisen ansiotasoindeksin osalta kaivattaisiin huomattavia parannuksia sekä ensiaineiston vajavaisuuden että erilaisten palkkausjärjestelmien ja työpanoksen mitan erilaisuuden takia.

Virkamiesjärjestöjen antamien lausuntojen johdosta toimikunta lisäsi mietintönsä uuden luvun, jonka johdosta liitto esitti näkökohtansa 26. 11. toimikunnan kuullessa asiantuntijoita, minkä lisäksi mietinnön sisällöstä neuvoteltiin osastopäällikkö Törnqvistin kanssa vielä 10. 12.

Virkamiesten ansiotasoindeksikysymys oli varsin perusteellisesti käsiteltävänä syksyllä liiton johtoportaan neuvottelupäivillä 14—15. 11. ja ansiotasoindeksikysymyksiä ja niiden merkitystä on pyritty valaisemaan myös koko jäsenkunnalle (Virkamieslehti 12/64, Mattila siv. 8—9).

Virkamiesten ansiotasoindeksitoimikunta jätti 22. 12. mietintönsä valtioneuvostolle, joten asian jatkokäsittely jäi seuraavan vuoden puolelle.

Kysymys virkamiestilastosta oli syyskaudella useaan otteeseen esillä. Ansio-
tasovertailututkimuksen valmistelun yhteydessä liitto esitti useita eri näkökohtia ja tilaston suunnittelun keskeistä merkitystä ja kiireellisyyttä painotettiin myös valtiovarainministeriölle menettelytapauudistuksen toteuttamista koskeneissa yleisneuvotteluissa. Tästä huolimatta virkamiesrekisteritoimikunta ei antanut kertomusvuoden loppuun mennessä mitään tietoja työstään eikä kuullut liiton mielipiteitä.

ANSIOTASOVERTAILU

Välittömästi sen jälkeen, kun eduskunta oli hyväksynyt menettelytapalain ja samalla myös siihen elimellisesti liittyvän voimaansaattamislain, ryhdyttiin Virkamiesliiton hallituksen palkkajaostossa käsittelemään jälkimmäisen lain edellyttämään ansiotasovertailututkimuksen suorittamistapaa. Tässä kysymyksessä ja aikaisemminkin esiintulleet sekä periaatteelliset että myös tärkeimmät käytännölliset näkökohdat koottiin erityiseksi (muistioksi), joka 30. 6. saatettiin valtiovarainministeriön tietoon (Virkamieslehti 8—9/64, Mattila siv. 7).

Em. muistiossa todettiin mm. seuraavaa:

Voimaansaattamislain soveltamisesta voidaan antaa säännökset asetuksella, jossa voidaan tarkemmin määritellä, kenenkä toimesta tutkimus suoritetaan ja miten se suoritetaan. Toisena mahdollisuutena on määritellä tasovertailun suorittaminen tarvittavan tutkimuselimen toimeksiannossa, jonka tulisi olla tavanmukaista laajempi. Voidaan myös menetellä siten, että yleismääräykset annetaan asetuksella ja tasovertailun yksityiskohtainen suorittamistapa selvitetään perustellussa toimeksiannossa.

Tasovertailututkimuksen suorittamista varten voidaan asettaa, asiantuntijatoimikunta tai komitea, jossa asiantuntijajäsenet muodostavat erityisen työjaoston. Vaatimuksena olisi, että tutkimuselimen puheenjohtajan tulisi olla puolueeton ja ettei jäsenenä saisi olla työnantajan eikä liian yleisen ammattiyhdistysliikkeen edustajaa. Komiteassa voi olla myös järjestöjen ja valtiovarainministeriön edustus tai se voidaan muodostaa pelkästään tilastoasiantuntijoista.

Asiantuntijatoimikunnan kokoonpanossa tai asiantuntijajäseniä määrättäessä olisi otettava huomioon valtiovarainministeriön kansantalousosaston edustus ja eri tilastoviranomaisten asiantuntemus.

Mikäli tutkimus suoritettaisiin ilman järjestöjen edustusta muodossa tai toisessa, olisi perusedellytyksenä pidettävä sitä, että tutkimuselin työskentelisi pitäen tarvittavaa yhteyttä virkamiesjärjestöihin. Niiden asiantuntemuksen hyväksikäyttäminen olisi järjestettävä siten, että niitä kuultaisiin työn suunnitteluvaiheessa, ajoittain työn kuluessa ja työn valmistumisvaiheessa. Erityisesti on tähdennettävä järjestöjen kuulemisen tärkeyttä jäljempänä mainittuja vertailuryhmiä valittaessa ja muodostettaessa.

Kysymys siitä, suoritetaanko tutkimus järjestöjen edustajien osallistuksessa työhön vaiko ilman, riippuu siitä, mikä on tarkoituksenmukaisinta ja objektiivisen tuloksen turvaavaa. Tällöin on kiinnitettävä huomiota paitsi asiantuntemukseen myös työn suorittamisen nopeuteen ja ennen kaikkea palkkatietojen saamisen mahdollisuuksiin.

Vertailuryhmien muodostaminen asiallisella ja riidattomalla pohjalla muodostaa koko tutkimuksen keskeisen ongelman, mikä on voitu todeta aikaisemmissa tasotutkimuksissa. Vertailuryhmät karttoittavat tason sekä

virkamiesten että muiden palkansaajien osalta, joten ryhmien asiallisesta määrittelemisestä ja niiden luotettavista ansiotiedoista riippuu ratkaisevasti koko vertailun onnistuminen.

Alunpitäen on syytä korostaa, että tutkimus suoritetaan objektiivisena selvityksenä ja että vasta sen perusteella ratkaistaan jälkeenjääneisyyden korjaaminen palkkapoliittisena kysymyksenä, kuten voimaansaattamislaikin (2 §) edellyttää.

Tasokorjauksen toteuttamiseen liittyy olennaisesti myös koko palkkausjärjestelmän uudistaminen ja puhdistaminen sekä yleisestä sosiaaliturvan kehityksestä aiheutuva kompensaatiotarve työmarkkinain valtion sektorissa.

Tämä muistio selostettiin yksityiskohtaisesti palkkaministerille 9. 7., jolloin hänen kanssaan neuvoteltiin myös muista virkamiesten palkkauksen jälkeenjääneisyyteen, ns. "pesuvatikorjaukseen" ja lähtötason selvittämiseen liittyvistä seikoista, joihin sitten palattiin vielä myöhemmin kuun lopulla.

Kun palkkajaosto piti tärkeänä, että ansiotasovertailu lähtisi yhtenäiseltä pohjalta, pääsihteeri neuvotteli heinäkuun alkupuolella useaan otteeseen muiden virkamiesjärjestöjen edustajien kanssa. Nämä neuvottelut johtivat 9. 7. järjestöjen yhteiseen kannanmäärittelyyn, jossa Virkamiesliiton em. muistiossa esitetyt asiat oli kiteytetty kahdeksaksi teesiksi, jotka sittemmin yhteisenä esityksenä jätettiin ministeri Tuomiselle.

Liiton kiirehdyttyä ansiotasovertailun suunnittelua valtiovarainministeriö antoi asian valmistelun tilastolliselle päätoimistolle, jonka laatiman alustavan suoritushelman pohjalla ministeri aloitti epäviralliset neuvottelut heti syyskauden alkaessa 1. 9. Syyskuun alkupuolella käytiin sitten useita neuvotteluja, paitsi ministeriön palkkaosaston, myös tilastollisen päätoimiston ja muiden järjestöjen kanssa. Liiton pyrkimys asian nopeaksi ratkaisemiseksi johtikin myönteiseen tulokseen, sillä asia saatiin suunniteltua valmiiksi ennen maan hallituksen vaihtumista. Uuden hallituksen palkkaministeri, ministeri Erkki Huurtamo antoi 17. 9. ansiotasovertailututkimuksen suorittamisen tilastollisen päätoimiston tehtäväksi em. neuvotteluissa lopullisesti muotoutuneen ja järjestöjen hyväksymän ohjelmamuistion pohjalta.

Tilastollisen päätoimiston saama varsinainen toimeksianto on seuraava:

Valtioneuvosto on tänään valtiovarainministeriöstä tapahtuneessa esitelyssä päättänyt antaa Tilastolliselle päätoimistolle tehtäväksi suorittaa vuoden 1965 kesäkuun loppuun mennessä valtion virkamiespalkkausten tarkistamisesta annetun lain voimaansaattamisesta annetun lain (431/64) 1 §:ssä tarkoitettu perusteellinen tutkimus, jonka perusteella voidaan todeta virkamiesten ansiotaso vuoden 1963 viimeisellä neljänneksellä ja selvittää onko tämän ansiotason ja yleisten työmarkkinain ansiotason välillä epäsuhtedetta.

Valtioneuvosto kehoittaa Tilastollista päätoimistoa suunnittelemaan tutkimuksen päätoimiston laatiman muistion (PM. ansiotasotutkimuksen suorittamisesta 16. 9. 1964) pohjalta siten, että tutkimus antaa perustan myös palkansaajien ansiotasoindeksien kehittämiseksi.

Tilastollisen päätoimiston suunnitelma ansiotasovertailututkimuksen perussuunnitteluksi (Virkamieslehti 10/64, siv. 5—6) noudatti varsin tarkoin Virkamiesliiton kesäkuun lopussa antaman muistion suuntaviivoja ja pääperiaatteita. Valtioneuvoston toimeksiantopäätöksellä käynnistettiin meidän oloissamme suuri ja vaikea palkkatutkimus, joka on siinä mielessä erikoinen, että se on erityisen lain velvoittama (Virkamieslehti 10/64, siv. 3).

Tilastollinen päätoimisto ryhtyi viipymättä toteuttamaan saamaansa tehtävää. Se valitsi tutkimuksen johtajaksi osastonjohtaja Aarre Sahavirran ja tilastollinen neuvottelukunta asetti neuvoa-antavan elimen, erityisen jaoston, jonka puheenjohtajaksi valittiin valtiovarainministeriön kansantalousosaston osastopäällikkö Erik Törnqvist ja jäseniksi tutkimuksen johtaja, osastonjohtaja Sahavirta, yliaktuaari Eva Hyrck, vt. osastonjohtaja Paavo Grönlund ja valtiotiet. maisteri Heimo Järvinen. Virkamiesliiton tähdentämän ja toimeksiannossakin erityisesti mainitun yhteistyöperiaatteen mukaisesti jaosto otti 30. 9. yhteyden virkamiesjärjestöihin, jolloin sovittiin siitä, että kukin niistä valitsee erityisen yhdysmiehen ansiotasotutkimuksen suunnittelua ja seuraamista varten. Tähän työryhmään valittiin Akavasta toiminnanjohtaja Aulis Lintunen, SVJ:stä sihteeri Toivo Jahn, VY:stä sihteeri Lauri Havia ja Virkamiesliitosta pääsihteeri Jorma Mattila.

Ansiotasotutkimusjaosto esitti järjestöille työn käytännöllisen suunnittelun järjestelyä silmälläpitäen erityisen kysymysluettelon. Tämän lyhyen luettelon johdosta järjestöt antoivat työryhmän valmisteleman perusteellisen lausunnon 7. 10. (Virkamieslehti 11/64, siv. 20—21), jonka jälkeen tutkimuksen johtaja laati muistion tilastojen käytöstä virkamiesten ansiotasotutkimuksessa. Tätä yksityiskohtaista suunnitelmaa 23. 10. käsiteltäessä tuotiin esille eräitä uusia ja täydentäviä näkökohtia sekä jaoston että työryhmän taholta ja myös niistä pyydettiin virkamiesjärjestöjen lausunto.

Ansiotasovertailututkimuksen suunnittelun tässä vaiheessa neuvoteltiin asiasta ministeri Huurtamon kanssa, pyydettiin tilastoasiantuntijan lausunto ja kysymystä selostettiin liiton paikallisjärjestöjen edustajien neuvottelupäivillä 25. 10. Järjestöjen yhteinen lausunto jätettiin ansiotasotutkimusjaostolle 29. 10., jolloin varsinainen työn suunnittelu saatiin pääosiltaan kartoitetuksi ja sovituksi. Erillistutkimuksena päätettiin suorittaa selvitys valtion palveluksesta poissiirtyneistä virkamiehistä ja sovittiin erillisen selvityksen laatimisesta akateemisten virkamiesten osalta.

Tilastollisen päätoimiston ryhdyttyä varsinaisen aineiston käsittelyyn virkamiesten osalta ja tarvittaviin toimenpiteisiin työmarkkinain yksityisestä sektorista koottavien palkka- ja ansiotietojen täydentämiseksi, työryhmä kävi marraskuun aikana yksityiskohtaisesti läpi valtion virkamiesten nimikkeistön. Tämän

aikaa vaativan työn tuloksena päädyttiin kahdeksaan tutkimuksessa käytettävään valtion virkamiesten pääryhmään, jotka yhteensä käsittävät 84 vertailuryhmää.

Vuoden lopulla käsiteltiin ansiotasotutkimusjaostossa mahdollisuuksia myös erillisen verotusaineistoon perustuvan ansioselvityksen suorittamiseksi sekä myös erillisen palkkarakennetutkimuksen toteuttamiseksi eräiden yritysten organisaatioiden puitteissa. Jälkimmäinen liittyi läheisesti kysymykseen ylempiä toimihenkilöitä koskevan palkkatilaston aikaansaamisesta, josta tilastollinen päätoimisto kävi neuvotteluja STK:n ja Liiketyöntantajain Keskusliiton kanssa. Myös Virkamiesliitto esitti ko. tilastoa koskevat toivomuksensa 28. 12. käydyssä keskustelussa mainituille työnantajajärjestöille. Ratkaisut em. ansiotasovertailun osakysymyksissä jäivät seuraavan vuoden puolelle.

Vuoden lopulla oli virkamiespuolen ansiotietojen käsittely saatu vireille, mitä oli erityisesti pyritty jouduttamaan, koska perusajankohta, vuoden 1963 viimeinen neljännes oli palkkauksien suorituksien takia varsin sekava ja siten epäedullinen. Tutkimuksen menetelmällisestä puolesta oli pääpiirteissään sovittu ja tutkimuksen päätavoitteet oli selvitetty.

Joulukuun alkupuolella otettiin pohdittavaksi myös kysymys siitä, miten tutkimusta suorittaessa olisi otettava huomioon virkasuhteeseen palkkauksen lisäksi liittyvät oikeudet ja velvollisuudet, kuten voimaansaattamislaki edellyttää. Myös tästä ansiotasojaosto pyysi järjestöjen kannanmäärittelyä, jota työryhmä valmisti joulun aikana ja joka vuoden vaihteessa oli järjestöissä käsiteltävänä.

Ansiozasovertailututkimuksen valmistelusta ja ansiotasotutkimusjaoston ja työryhmän välisistä periaatepäätöksistä annettiin selostus liittovaltuustolle sen syyskokouksessa 13. 12.

VIRKOJEN JA TOIMIEN PALKKAUSLUOKKIIN SIJOITTELUN TARKISTAMINEN

Valmistelevat toimenpiteet vuoden 1965 tulo- ja menoarvioon esitettävistä palkkausluokkatarkistuksista aloitettiin annettujen pysyväisohjeiden mukaisesti syyskuussa 1963. Liiton hallitus asetti heti vuoden 1964 alussa palkkausluokkiin sijoittelun kokonaistarkistusesityksen laatimista sekä linjakysymysten selvittelyä varten opetusalan, teknillisen alan sekä hallintovirkamiesten neuvottelukunnat. Samalla määrättiin, että näiden valmistelevien neuvottelukuntien työn on oltava valmis tammikuun loppuun mennessä. Muiden kuin edellä mainittujen virkamiesten osalta valmistelevan työn suorittaminen annettiin palkkajaostolle, jonka tehtävänä oli myös neuvottelukuntien työn tarkistaminen sekä liiton kokonaisesityksen laatiminen ja sen toimittaminen 15. 2. 1964 mennessä valtiovarainministeriölle. Liiton jättämä esitys sisälsi kaikkiaan n. 19.500 virkaa ja tointa ja sitä laadittaessa oli jouduttu suorittamaan voimakasta karsintaa jäsenjärjestöjen tekemiin ehdotuksiin.

Epäviralliset neuvottelut palkkausluokkiin sijoittelun tarkistamista koskevista esityksistä aloitettiin 6. 4. ja ne saatiin päätökseen toukokuun loppuun mennessä. Valtiovarainministeriön esitys valmistui 16. 6. ja sisälsi korotusesityksen n. 10 650 virkamiehelle. Viralliset neuvottelut aloitettiin 18. 6., jolloin kaikkien neuvotteluissa mukana olleiden järjestöjen taholta tähdennettiin, ettei ministeriön esitys ollut alkuunkaan tyydyttävä. Liiton taholta korostettiin erityisesti mm. alemman toimistohenkilökunnan piirissä suoritettavien palkkausluokkatarkistusten välttämättömyyttä. Ensimmäisen virallisen neuvottelukosketuksen jälkeen olivat VL:n neuvottelijat useaan otteeseen kosketuksessa valtiovarainministeriöön. Näissä keskusteluissa tähdennettiin jo aikaisemmin esitettyjen, kaikkein kipeimpien epäkohtien korjaamisen välttämättömyyttä ja vaadittiin, että ministeriö antaisi aikaisempaa esitystään täydentävän lisäehdotuksen. Virallisia neuvotteluja 11. 7. jatkettaessa ministeri Tuominen kuitenkin ilmoitti, että valtiontalouden vaikean tilan vuoksi ei lisäesitystä voida antaa. Niinpä aikaisempaan esitykseen suostuttiin tekemään vain muutamia puhtaasti teknillisten virheiden oikaisuja.

Hallituksen syyskuussa eduskunnalle jättämästä tulo- ja menoarvioesityksestä ilmenikin, että kuoppatarkistusesitys sisälsi yhteensä 10558 virkaa ja tointa. Näistä esitettiin 9773 korotettavaksi yhdellä palkkausluokalla, 767 kahdella, 17 kolmella ja 1 neljällä palkkausluokalla. A 2—A 10 palkkausluokkiin esitettiin runsaasti puolet eli 6113 kuoppakorotusta ja palkkausluokkiin A 2—A 15 8466 korotusta eli 4/5 korotusten kokonaislukumäärästä. Virkojen ja toimien kokonaislukumäärän huomioonottaen merkitsi esitys kuoppakorotusta 11.4 %:lle koko virkamieskunnasta.

Kun VL:n n. 19500 virkaa ja tointa koskevasta esityksestä hallituksen ehdotukseen otettiin vain runsaat 4000 virkaa ja tointa, aiheutti tämä ymmärrettävää tyytymättömyyttä, mikä kuoppakorotusten vähäisen lukumäärän lisäksi kohdistui myös korotusten jakautumiseen eri virkamiesryhmien kesken.

VL on vuosien kuluessa pyrkinyt saamaan kuoppakorotuksiin entistä enemmän suunnitelmallisuutta ja johdonmukaisuutta. Tätä silmällä pitäen asetettiin heinäkuussa ns. kuoppatarkistusohjelmatoimikunta, jonka tehtävänä on laatia kokonaisluonnitelma palkkausluokituksessa vallitsevien epäkohtien korjaamiseksi. Toimikunnan työskentely jatkui seuraavan vuoden puolelle.

Vuoden 1966 kuoppakorotuksia varten ryhdyttiin syksyllä pysyväisohjeiden mukaisiin toimenpiteisiin jäsenjärjestöjen jättäessä ehdotuksensa omille virastoilleen ja laitoksilleen. Kuoppakorotustoimenpiteitä leimasi kuitenkin epätietoisuus siitä, miten ne käytännössä tulitaisiin hoitamaan ts. otetaanko kuoppakorotusesitys v. 1966 budjettiin vai siirretäänkö ne kokonaisuudessaan käsiteltäväksi menettelytapalain mukaisissa neuvotteluissa. Lukuisista tiedusteluista huolimatta ei valtiovarainministeriön taholta saatu vuoden loppuun mennessä asiaan selvitystä. Liiton taholta valmisteltiin asiaa pysyväisohjeiden mukaisessa järjestyksessä.

PALKKAUKSENLUONTEISET ASIAT

Paikkakuntien kalleusluokitus

Valtioneuvoston 5. 12. 1962 asettama kalleusluokituskomitea jätti mietintönsä ja siihen liittyvän ehdotuksensa paikkakuntien uudeksi kalleusluokitukseksi 26. 9. 1964 valtioneuvostolle. Komitea ehdotti siirtymistä kolmeen kalleusluokkaan ja luokituksessa noudatettavaksi kunnallisia rajoja. Komitean luokitusesityksen mukaan I kalleusluokkaan nousisi kolme kuntaa, nimittäin Espoon ja Kauniaisten kauppalat sekä Helsingin maalaiskunta. II kalleusluokkaan nousisi huomattava määrä kaupunkeja ja kauppaloita, joiden talouskehitys on viime vuosina ollut nopeaa. Maalaiskuntien nousut koskisivat II kalleusluokassa lähinnä Oulun läänin itäosaa sekä Kuopion ja Pohjois-Karjalan läänejä sekä eräitä kaupunkien ja kauppaloitten ympäristökuntia samoinkuin eräitä teollisuusvaltaisista kunnista. Kalleusluokan laskut koskisivat miltei kokonaisuudessaan Pohjois-Suomea.

Sosiaaliministeriössä omaksutun kannan mukaisesti komitean suositusten kokonauskäsittely siirtyi kuitenkin vuodelle. Eräitä valtion virastoja ja laitoksia oli viime aikoina kuitenkin siirretty Helsingin kaupungista sen lähikuntiin. Tämä merkitsi puolestaan a.o. virkamiehille palkkauksen alentumista sekä useissa tapauksissa myös työmatkojen pitenemistä. Siksi todettiin, että korjaustarve on kaikkein suurin Espoon ja Kauniaisten kauppaloitten sekä Helsingin maalaiskunnan kohdalla. Tämän vuoksi liitto esitti 27. 11. 1964 valtiovarainministeriölle ja sosiaaliministeriölle kalleusluokitusjärjestelmää tarkistettavaksi siten, että mainitut kunnat siirrettäisiin jo vuoden 1965 alusta lukien niiden todellisten kalleussuhteiden mukaisesti ensimmäiseen kalleusryhmään. Samalla pyydettiin asian yksityiskohtaisempaa selvittämistä varten neuvotteluja em. ministeriöiden kanssa. Tukeakseen liiton tekemää esitystä jätti virkamiesten lähetystä 2. 12. sekä valtiovarainministeriölle että sosiaaliministeriölle muistion, jossa esitettiin, että niiden valtion viran tai toimen haltijoiden sekä oppikoulunopettajien, joiden työpaikka on Helsingin maalaiskunnassa tai Espoon ja Kauniaisten kauppaloissa, palkkauksessa sovelletaan vuoden 1965 alusta lähtien paikkakuntaluokittelun I kalleusluokkaa.

Liiton pyytämät kalleusluokitusjärjestelmän paikkakuntaluokittelun tarkistamista koskevat neuvottelut käytiin valtiovarainministeriön ja sosiaaliministeriön kanssa 8. 12. 1964, mutta ne päättyivät tuloksettomina. Neuvotteluissa kävi kuitenkin ilmi, ettei paikkakuntien nykyinen, palkkasäännöstelyä varten aikoinaan laadittu kalleusluokitus enää perustu lakiin tai asetukseen, vaikka valtiovarainministeriö onkin sitä käyttänyt kalliinpaikanlaisen osalta luokittelun pohjana. Tilanteen epämääräisyyden johdosta em. ministeriöissä ryhdyttiin toimenpiteisiin asian selvittämiseksi.

Liiton jatkuvien toimenpiteiden seurauksena kalleusluokitusjärjestelmän tarkistaminen edellä mainittujen kuntien osalta otettiin valtiovarainministeriössä uudelleen käsiteltäväksi. Valtiovarainministeriö olikin laatinut asiasta VL:n kan-

nan mukaisen ehdotuksen, jota ei kuitenkaan suostuttu ottamaan valtioneuvostossa käsiteltäväksi.

Koska kalleusluokituskomitean mietinnön suositukset merkitsisivät toteutettuina oleellisia muutoksia nykyiseen kalleusluokitusjärjestelmään ja koska mainitun järjestelmän kokonaisuudistuksen toimeenpano siirtyi ainakin vuoden 1966 alkuun, lähetettiin mainittu mietintö liiton paikallisjärjestöille asiaan perehtymistä varten.

Työaikalais

Vastauksessaan hallituksen esitykseen valtion tulo- ja menoarvioksi vuodelle 1964 totesi eduskunta työaikalaismäärärahan kohdalla, että valtioneuvoston 30 päivänä syyskuuta 1963 antamista määräyksistä työaikalaisen maksamisesta aiheutuu työaikalaisen maksuperusteisiin nähden soveltamiserimielisyyksiä. Kun valtion viran tai toimen haltijan työajat määräytyvät eri perusteilla, eduskunta lausui samalla edellyttävänsä, että hallitus ensi tilassa eri sopimuspuolten kanssa neuvoteltuaan selvityttää puheena olevat tulkintakysymykset ja katsoi, että työaikalaisjärjestelmän käytäntönoton jälkeen olisi myös viran tai toimen haltijain työaikalakysymys koko laajuudessaan otettava uudelleen harkittavaksi. Valtioneuvoston mainittua päätöstä täytäntöön pantaessa mahdollisesti esiintyvien tulkintakysymysten selvittämiseksi valtiovarainministeriö pyysi eduskunnan lausumaan viitaten virkamiesten keskusjärjestöjä 28. 4. 1964 ilmoittamaan mainitut tulkintakysymykset 25. 5. 1964 mennessä ministeriölle. Samalla ministeriö pyysi ilmoitusta myös niistä tulkintakysymyksistä, jotka ovat ilmenneet täytäntöön pantaessa valtioneuvoston 21. 12. 1963 antamaa päätöstä sunnuntaityökorvauksen suorittamisesta valtion virkamiehille.

Valtiovarainministeriön tiedustelun johdosta liitto pyysi jäsenjärjestöjään ilmoittamaan ne tulkintakysymykset, joita järjestöjen mielestä on ilmennyt. Valtiovarainministeriölle lähettämässään lausunnossa liitto kiinnitti huomiota työaikalaisiin nähden ministeriölle jo aikaisemmin ilmoittamiinsa epäkohtiin sekä myös jäsenjärjestöjen asiasta lausumiin näkökohtiin. (Virkamieslehti 6—7/1964).

Koska 1. 7. 1963 — 30. 6. 1964 välisenä aikana työaikalain alaisille virkamiehille työaikalisiin varattua määrärahaa ei nykyisten maksuperusteiden mukaan saatu kokonaan kulumaan, ryhtyi VY vaatimaan näin syntyneen "säätösoman" jakamista mainitun lain alaisille virkamiehille. VY:n tarkoituksena oli, että tässä yhteydessä työaikalaisen maksuperusteita muutettaisiin siten, että työaikalain alaisille työaikalisiin varattu määräraha jaettaisiin samansuuruisena prosenttikorotuksena kaikille mainitun lain alaisille virkamiehille heidän työaikansa pituudesta riippumatta.

Esitetyn vaatimuksen johdosta valtiovarainministeriö esitti 30. 9. 1963 annetua valtioneuvoston päätöstä (VvM:n yleiskirje n:o 4330) muutettavaksi siten,

että mainitun päätöksen IV. 1 kohdan mukaan työaikalaisena suoritettu korvaus 50 prosenttia virkamiehen tuntipalkasta korotetaan takautuvasti 1 päivästä heinäkuuta 1963 lukien 62,5 prosentiksi virkamiehen tuntipalkasta. Näin korotetut takautuvat työaikalaisat suoritettaisiin vain niille virkamiehille, jotka ovat olleet valtion palveluksessa 1. 11. 1964. 13. 11. 1964 käydyissä neuvotteluissa asettuivat muut järjestöt paitsi VY esitykseen nähden hyväksyttävälle kannalle. Yhteisen linjan löytämiseksi neuvotteluja jatkettiin 17. 11. 1964, jolloin valtiovarainministeriö esitti uutena ehdotuksena, että työaikalaispäätöksen mukaisen työaikalaisän lisäksi suoritettaisiin virkamiehelle työaikalaisää 5 markkaa sellaiselta kuukaudelta, jonka aikana päättäneeltä viikolta tai kolmi-viikkoisjaksolta hänelle on työaikalaispäätöksen mukaista työaikalaisää suoritettu. Tätä menettelyä sovellettaisiin takautuvasti 1 päivästä heinäkuuta 1963 lukien. Ehdotus ei saavuttanut yksimielistä hyväksymistä lähinnä SVJ:n ja sairaanhoitajajärjestöjen kielteisen asenteen johdosta. Sen sijaan VY katsoi ehdotuksen tyydyttävän järjestöä paremmin kuin edellinen ehdotus. Koska tämäkään ehdotus ei saavuttanut järjestöjen yksimielistä hyväksymistä esitti valtiovarainministeriö kolmannen ehdotuksen, jonka mukaan edellisessä ehdotuksessa mainittu 5 markan lisäkorvaus koskisi vain ns. säästösummaa eli 1. 7. 1963 — 30. 6. 1964 väliseltä ajalta työaikalaisän takautuvaa suorittamista. Tämän ehdotuksen mukaan työaikalaisena suoritettaisiin muilta osin edelleenkin työaikalaispäätöksen mukainen 50 prosenttia virkamiehen palkasta ja mahdollisesti uudelleen kertyvän "säästösumman" jaosta sovittaisiin vuoden kuluttua uudestaan.

Koska tämäkään esitys ei saavuttanut yksimielistä hyväksymistä jatkettiin asian käsittelyä 19. 11. 1964. Näissäkään neuvotteluissa ei päästy kaikkia osapuolia tyydyttävään ratkaisuun, joten valtiovarainministeriön taholta ilmoitettiin, että ministeriö tulee esittämään valtioneuvostolle asian ratkaistavaksi siten, että valtiovarainministeriön yleiskirjeen n:o 4330 perusteella suoritettujen työaikalaisien lisäksi suoritetaan heinäkuun 1 päivän 1963 ja kesäkuun 30 päivän 1964 väliseltä ajalta valtion virkamiehille työaikalaisän täydennyseränä 25 prosenttia suoritetuista työaikalaisista. Täydennyserät suoritetaan vain niille virkamiehille, jotka ovat olleet valtion palveluksessa marraskuun 1 päivästä 1964. — Valtioneuvosto teki työaikalaisän täydennyserän maksamisesta päätöksen 20. 11. 1964. Tämän päätöksen mukaisesti 25 prosentin täydennyserää ryhdyttiin suorittamaan sekä työaikalain alaisille että tämän lain ulkopuolella oleville virkamiehille. Täydennyserän suorittaminen lakkasi 1. 7. 1964, mistä lähtien työaikalaisää suoritettiin jälleen valtiovarainministeriön yleiskirjeen mukaisesti. 1. 7. 1964 — 30. 6. 1965 välisenä aikana mahdollisesti kertyvän "säästösumman" jakamisesta päätetään valtiovarainministeriön ehdotuksen mukaisesti myöhemmin.

Sunnuntaityökorvaus

Kuten työaikalaisän yhteydessä on mainittu pyysi valtiovarainministeriö 28. 4. 1964 keskusjärjestöiltä ilmoitusta myös niistä mahdollisista tulkintakysymyksistä, joita on ilmennyt valtioneuvoston 21. 12. 63 antamaa, sunnuntaityökorvauksen suorittamista koskevaa päätöstä sovellettaessa. Liiton lausunto, johon myös sisältyivät eräiden sen jäsenjärjestöjen tekemät huomautukset, toimitettiin 25. 5. 1964 valtiovarainministeriölle.

VL:n esittämiin yleistoteamuksiin sekä jäsenjärjestöjen esittämiin huomautuksiin viitaten, liitto ilmoitti lausunnossaan pitävänsä välttämättömänä, että valtiovarainministeriö tutkittuaan asiaa poistaa sunnuntaityökorvauksen suorittamista koskevista maksuperusteista nykyisin esiintyvät epäkohdat ja saattaa mainitut maksuperusteet kaikkien virkamiesten osalta yhdenmukaisiksi.

Yötyön korvaaminen

Valtioneuvoston annettua ohjeet työaikalain alaisten aikahyvityksen järjestämisestä, mutta jätettyä muut virkamiehet edelleen entisen yörahan varaan, ryhdyttiin eräiden jäsenjärjestöjen toimesta, erityisesti työaikalaisän voimaan tulon jälkeen vaatimaan toimenpiteitä, jotta yötyökorvaus saataisiin ei-töyöaikalain alaisille virkamiehille markkamääräisesti tuntuvasti nykyistä korkeammaksi, tai mikäli tähän ei olisi mahdollisuuksia, pyrittäisiin samanlaiseen aikahyvitykseen, mikä työaikalain alaisten osalta on voimassa. Valtiovarainministeriölle lähetetyn neuvotelupyynnön seurauksena käytiin asiasta vuoden 1963 aikana valtiovarainministeriön kanssa epävirallisia neuvotteluja, ministeriön luvatta tutkia asiaa ja laatia esityksen yötyön korvaamisesta koskevan asian ratkaisemiseksi. Palkkaosastolla käytiin 19. 3. epäviralliset neuvottelut, joissa ilmeni, että ministeriön tarkoituksena on siirtää kaikki virkamiehet aikahyvityksen piiriin, niin että aikahyvitys annettaisiin samasta työaikaajasta, mistä se annetaan työaikalain alaisillekin virkamiehille. VL:n taholta tähdennettiin, ettei yötyön korvaamisesta voida erilaisten työaikamääräysten ja työolosuhteiden johdosta kaavailulla tavalla kaikkien nyt po. virkamiesten osalta oikeudenmukaisella tavalla järjestää. Tämän jälkeen käydyissä epävirallisissa neuvotteluissa liitto pyrki aikaisemman kantansa mukaisesti siihen, että myös ei-töyöaikalain alaiset siirrettäisiin, liiton aikaisemmin esittämällä tavalla aikahyvityksen piiriin. Samalla olisi turvattava myös niiden virkamiesten asema, joiden siirtämistä mainittuun järjestelmään ei voida pitää tarkoituksenmukaisena. Epävirallisten neuvottelujen päätyttyä oli odotettavissa, että valtiovarainministeriö tulee esittämään yötyön aikahyvityksen ulottamista koskemaan myös työaikalain ulkopuolella olevia virkamiehiä sikäli kuin he ovat työaikalaisään oikeutettuja. Mainitun lisän ulkopuolella oleville yötyötä suorittaville virkamiehille esitettäisiin hyvitys suoritettavaksi edelleen rahakorvauksena, jonka korottaminen otettaisiin myöhemmin esille.

Valtiovarainministeriön luonnos työaikalain ulkopuolella olevien virkamiesten aikahyvitystä koskevaksi päätökseksi saatiin 16. 6. Sen mukaan yötyön aikahyvitys koskisi ensisijassa niitä virkamiehiä, jotka ovat työaikalaisään oikeutettuja. Aikahyvitykseen siirtymisen ajankohdasta päättäisi ao. virasto tai laitos, kuitenkin siten, että siirtyminen olisi toteutettava viimeistään 31. 3. 1964 mennessä. Erityisistä syistä voitaisiin kuitenkin myöntää lupa toteuttamisen lykkäämiseen toistaiseksi ja enintään 31. 3. 1965 saakka. Aikahyvitysjärjestelmä olisi tarkoitus toteuttaa välittömästi sen jälkeen, kun siihen olisi käytännölliset edellytykset ja kun sen toteuttamisesta olisi käyty neuvottelut ao. järjestöjen kanssa.

Viralliset neuvottelut yötyön aikahyvitysjärjestelmästä käytiin 1. 7. 1964. Niissä todettiin, että valtiovarainministeriön neuvottelupohjaksi laatima luonnos valtioneuvoston asiaa koskevaksi päätökseksi vastaa tärkeimmiltä osiltaan työaikalain alaisten virkamiesten osalta noudatettavia määräyksiä ja on siten periaatteessa hyväksyttävissä. Samalla tähdennettiin, että epätydyttävän ja osittain kokonaan puuttuvan työaikasäännösten sekä työaikojen pituuden erilaisuuden johdosta aikahyvitystä ei voida kuitenkaan ulottaa koskemaan aivan kaikkia työaikalain ulkopuolella olevia yötyötä suorittavia virkamiehiä, joiden on näin ollen jätävä edelleen yörahan varaan. Samalla esitettiin, että yörahaa olisi aikahyvitysjärjestelmän tultua voimaan tuntuvasti korotettava.

Neuvotteluissa esitettiin lisäksi aikahyvityspäätösluonnokseen eräitä muutoksia sekä vaadittiin selvennyksiä, lähinnä siltä osin, mikä koskee A 20 palkkausluokkarajan yläpuolella olevien virkamiesten oikeuttamista yötyön aikahyvitykseen.

Valtioneuvosto antoi päätöksen työaikalain ulkopuolella olevien valtion virkamiesten yötyön aikahyvityksestä 16. 7. 1964 (VvM n:o 4070). Päätöksen mukaan yötyötä tekevä virkamies saa yötyön aikahyvitystä 15 minuuttia tuntia kohden työstä, joka on tehty 21 ja 6 välisenä aikana. Jos kuitenkin viimeistään kello 4 aloitettu työ jatkuu yli kello 6, pidetään jatkoaikana suoritettua työtä yötyön aikahyvitystä laskettaessa yötyön veroisena ensimmäiseen, vähintään kahden tunnin pituiseen yhdenjaksoiseen lepoaikaan asti.

Määräykset koskevat yleensä vain niitä virkamiehiä, jotka ovat oikeutettuja myös työaikalaisään. A 20 palkkausluokkaa korkeammissa palkkausluokissa olevat virkamiehet, jotka eivät ilman valtiovarainministeriön lupaa ole työaikalaisään oikeutettuja, eivät näin ollen ole myöskään ilman mainittua lupaa aikahyvitykseen oikeutettuja.

Valtioneuvoston päätöksen mukaan yötyön aikahyvitysjärjestelmä toteutetaan välittömästi sen jälkeen kun siihen on käytännölliset edellytykset ja kun järjestelmän toteuttamistavasta on käyty neuvotteluoikeuslain mukaiset neuvottelut neuvotteluoikeuden omaavien virkamiesjärjestöjen kanssa. Tämän johdosta VL kehoitti jäsenjärjestöjään pyrkimään mahdollisimman pian virallisiin neuvotteluihin oman viraston tai laitoksen kanssa ja siten huolehtimaan järjestelmän asianmukaisesta toteuttamisesta. Koska työaikojen ja työolosuhteiden erilaisuudesta johtuen oli oletettavissa, että aikahyvitysjärjestelyt saattavat johtaa

eri virastoissa tai laitoksissa osittain erilaisin menettelyihin, tähdennettiin samalla, että yötyö on hyvitettävä kaikille virkamiehille niin pitkälle kuin mahdollista valtioneuvoston vahvistamien perusteiden mukaisesti ja että vain niillä hallinnon aloilla, joilla aikahyvityksen järjestäminen osoittautuu täysin tarkoitustaan vastaamattomaksi, on virkamiehet jätettävä poikkeuksellisesti edelleen yörahan varaan.

Aikahyvitysjärjestelmään siirtymisessä jouduttiin eräiden virkamiesten osalta tulkintavaikkeuksiin, koska valtiovarainministeriössä omaksutun kannan mukaisesti todellinen aikahyvitys oli annettava vain siltä osin kuin virkamiehen työaika ylittää 45 tuntia viikossa tai 135 tuntia 3-viikkoisjaksossa. Tämän johdosta järjestöille huomautettiin, että yötyön aikahyvitys on jo eduskunnankin lausuman mukaan järjestettävä voimassa olevien työaikojen pohjalta ja on siten annettava todellisena ao. virkamiehen työajan pituudesta riippumatta. Samalla todettiin, että yötyön aikahyvitysjärjestelmän valtiovarainministeriön kannan mukainen toteuttaminen edellyttää eri virkamiesryhmien työaikojen mahdollisimman pitkälle menevää yhdenmukaistamista. Tämä varsin laaja kysymys on riippuvainen taas monista tekijöistä kuten mm. työn laadusta sekä työolosuhteista ja liittyy siihen valtion virkamiesten työaikasäännösten yhdenmukaistamistyöhön, mitä valtioneuvoston asettama työaikaneuvottelukunta parhaillaan suorittaa.

Tunti- ja ylituntipalkkiot

Sen johdosta, ettei tunti- ja ylituntipalkkioiden maksuperusteita vuoden alusta muutettaessa kalliinpaikanlisää oltu vielä kukaan otettu täydellisenä huomioon, neuvoteltiin asiasta 3. 4. ministeri Tuomisen kanssa. Tällöin ilmeni, että tämän, ministerinkin mielestä periaatteessa hyväksyttävän kysymyksen järjestäminen merkitsisi valtion taloudelle melkoista räsistusta. Palkkamisteri ilmoitti omana käsityksenään, että kysymyksen järjestäminen edellyttää "katon" asettamista ylituntien määrälle. Asiasta neuvoteltiin tämän jälkeen opettajajärjestöjen kanssa, jotka vaativat maksuperusteita muutettavaksi siten, että tunti- ja ylituntipalkkioita laskettaessa otettaisiin myös ikä- ja kalliinpaikanlisä huomioon. Liitossa suoritettujen alustavien laskelmien perusteella todettiin, että tunti- ja ylituntipalkkioihin käytetään vuosittain varoja n. 100 milj. markkaa. Mikäli mainituissa palkkioissa otettaisiin myös kalliinpaikanlisä huomioon, olisi kustannusten nousu n. 4—5 milj. markkaa vuodessa. Asiasta keskusteltiin vielä 29. 12. ministereiden Saukkosen ja Huurtamon kanssa, jotka suhtautuivat epäkohdan korjaamiseen periaatteessa myönteisesti, mutta katsoivat, että kokonaiskustannuksien selville saamiseksi opetusministeriön on suoritettava tarvittavat laskelmat. VL tähdensi puolestaan, että vastaavat laskelmat olisi pyydettävä myös kauppa- ja teollisuusministeriöltä ja maatalousministeriöltä niiden alaisten ammatti- ja maatalouskoulujen opettajien osalta. Asiaan päätettiin palata uudelleen sen jälkeen, kun sitä on käsitelty v. 1965 tammikuun alussa pidettävillä opettajapäivillä.

Päiväraha- ja kilometrikorvaus

Jatkuvasti kohonneiden hotelli- ym. kustannusten johdosta olivat virkamiehille matkustussäännön perusteella maksettavat, viimeksi v. 1961 tarkistettujen päivärahat sekä vuodesta 1958 voimassa olevat ns. kilometrikorvaukset käyneet täysin riittämättömiksi. Valtiovarainministeriön taholta olikin tämän johdosta annettu toistuvasti ymmärtää, että mainittuja korvauksia tullaan helmikuun alusta tarkistamaan. Korotusesityksen jatkuvan viipymisen johdosta käytiin valtiovarainministeriön kanssa useita epävirallisia neuvotteluja, joissa ilmeni lopuksi, ettei valtioneuvosto ollut halukas puuttumaan päivärahajen korotusmiskysymykseen ennenkuin virkamiesten kokonaispalkkajärjestelyyn liittyvät asiat oli saatu eduskunnassa käsitellyiksi. Samalla myös ilmeni, että valtiovarainministeriössä oli suunniteltu palkkojen korotussuunnitelmaan kytkeytyvän puolipäivärahan jäädyttämistä, mutta sen sijaan harkittu ns. kilometrirahojen tarkistamista. VDL ja Valtion Rakennusmestarit r.y., joiden kanssa VL oli asiasta neuvotellut, ilmoittivat kuitenkin, etteivät ne tule suostumaan puolipäivärahan jäädyttämiseen nykyisiin markkamääriin, siitäkään huolimatta, vaikka näin menettelemällä olisi mahdollisuus saada muut päivärahat korotetuiksi.

Kun kesäkuun puoliväliin mennessä ei päivärahajen sen enempää kuin kilometrirahojenkaan tarkistamisesta saatu valtiovarainministeriöltä esitystä, ryhtyivät eräät jäsenjärjestöt vaatimaan liitolta tehokkaampia toimenpiteitä mainittujen korvausten pikaiseksi korottamiseksi. Tässä tarkoituksessa kävi myös liiton ja Akavan yhteinen lähetystö 18. 6. ministeri Tuomisen puheilla, jolloin ministeri ilmoitti, ettei asiassa ole tarkoitus enempää viivyttää. Valtiovarainministeriö olikin edellisenä päivänä lähettänyt tiedoksi ehdotuksensa uusiksi kilometrikorvauksiksi, jonka mukaan voimassa olevat korvausmäärät 23—17—15 penniä kilometriltä ehdotettiin korotettaviksi 23—19—17 penniä kilometriltä.

Tätä muutosehdotusta ei voitu pitää tyydyttävänä, minkä johdosta liitto pyysi asiasta välittömästi suullisia neuvotteluja valtiovarainministeriöltä.

Myös päivärahan korottaminen oli samanaikaisesti epävirallisten neuvottelujen kohteena. Liitto tähdensi, että myös tämä kysymys on saatava viivytyksittä tarkoituksenmukaiseen ratkaisuun. VL:n kiirehtimisestä huolimatta ei moneen kuukauteen tapahtunut kuitenkaan mitään ratkaisevaa, joskin tiedettiin ministeriössä vakavasti harkittavan eräitä päivärahan ratkaisumahdollisuuksia, asian ollessa edelleenkin kokonaisuudessaan täysin valmisteluvaiheessa.

Matkakustannusten korvaamisasiassa tapahtui vasta 12. 10. sikäli uutta, että tällöin saatiin valtiovarainministeriöltä muistio, joka sisälsi ehdotuksen matkustussäännön muuttamiseksi. Voimassa olevaa valtioneuvoston päätöstä virkamattojen matkustusluokista ja päivärahasta esitettiin matkustusluokkien osalta muutettavaksi siten, että I luokkaan kuuluvien virkojen ja toimien luettelo muutettaisiin palkkausluokan mukaan määräytyväksi. Ehdotuksen mukaan tulisivat mainittuun luokkaan kuulumaan kaikki palkkausluokkien B 4—B 8 ja S 16—S 20 virat tai toimet. II luokka muuttuisi vastaavasti siten, että siihen

kuuluisivat palkkausluokkiin B 3—A 17 sekä S 1—S 15 kuuluvat virat tai toimet.

Yöpymistä edellyttävien virkamattojen matkapäivärahoissa valtiovarainministeriö totesi olevan "vajausta" n. 25 % ja ehdotti niiden tarkistamista siten, että muodostettaisiin näitä matkoja varten kolmas päiväraharyhmä, jonka mukaan korvattaisiin ne virkamattokat tai toimitukset, joihin päivärahaan oikeutavalta matkavuorokaudelta on käytetty yli 12 tuntia ja josta ajasta vähintään 6 tuntia klo 22 ja 7 välisenä aikana.

Tämän mukaisista virkamattoista suoritettaisiin päivärahaa seuraavasti:

Korottamaton päiväraha	27,50	23,75	18,75
Korotettu päiväraha			
— kaupunkipäiväraha	37,50	32,50	25,—
— Pohjois-Suomen päiväraha	32,50	28,—	22,—

Korotettu päiväraha suoritettaisiin kaupunkipäivärahana kaupungeissa ja kaupaloissa sekä Pohjois-Suomen päivärahana kuitenkin vain Utsjoen, Inarin, Enontekiön, Kittilän ja Sodankylän kunnissa.

Muut päivärahat, joista ei ehdotuksen mukaan enää tarvitsisi maksaa yöpymiskustannuksia, jäisivät sen sijaan ennalleen.

Nykyisin eri suuruisina maksettavia ns. puolipäivärahoja esitettiin korotettaviksi myös 25 %:lla siltä osin, kuin niihin voitaisiin katsoa kuuluvan matkakustannuksia. (Virkamieslehti 11/64). Palkkaosaston kanssa 12. ja 16. 10. käydyissä epävirallisissa neuvotteluissa tehtiin ministeriön ehdotukseen nähden useita huomautuksia ja pyydettiin uutta esitystä, jossa järjestöjen toivomukset olisi otettu huomioon.

Kun myöskään kilometrikorvauksesta 7. 7. käydyt neuvottelut eivät olleet johtaneet tulokseen eikä asiaa oltu myöhemminkään saatu tyydyttävästi ratkaistuksi, päättivät omaa autoa virkatehtävien hoidossa käyttävät virkamiehet 16. 10. VL:n ja Akavan yhteisesti järjestämässä kokouksessa lopettaa oman auton käytön virkatehtävissä marraskuun 1 päivästä alkaen. Vaikka päätös käytösulun aloittamisesta tehtiin vain tie- ja vesirakennushallinnon, metsähallinnon sekä maataloushallinnon virkamiesten toimesta, kehoitettiin muidenkin alojen omaa autoa virkatehtävissä käyttäviä virkamiehiä yhtymään siihen.

Tie- ja vesirakennushallinnon osalta käyttösulku alkoi heti täydellä voimalla. Myös maataloushallinnon ja metsähallinnon omaa autoa virkamattoilla käyttävät virkamiehet olivat käyttösulussa mukana lähes sataprosenttisesti. Samoin eräiden muiden virastojen ja laitosten vastaavassa asemassa olevat, lukumääräisesti edellisiä pienemmät virkamiesryhmät yhtyivät käyttösulkuun ja siten tukivat näin aloitettuja toimenpiteitä.

Alkaneen käyttösulun johdosta tie- ja vesirakennushallitus, jonka palveluksessa on ylivoimaisesti eniten omaa autoa virkatehtävissä käyttävistä virkamiehistä, ilmoitti kaikille piirikonttoreilleen, että välttämättömät virkamattokat on ensisijaisesti pyrittävä järjestämään yleisiä kulkuneuvoja ja valtion omistamia autoja käyttäen. Koska näillä kulkuneuvoilla voitiin suorittaa kuitenkin vain

vähäinen osa välttämättömistä matkoista, oikeutti TVH piirikonttorit vuokraamaan autoja yksityisiltä virkamiesten käyttöön. Vuokraa saatiin yksityisille maksaa 15,5 penniä kilometriltä ja tarvittaessa enemmänkin. Lisäksi valtio kustansi mm. polttoaineen sekä palkkasi autoille ammattiautonkuljettajan. Käytösulku aiheutti valtiolle näin ollen töiden vakavaa hidastumista myös moninker-
taisia lisäkustannuksia.

Asian ajaututtua näin vakavaan tilanteeseen VL oli useaan otteeseen neuvottelukosketuksessa valtiovarainministeriöön, jonka taholta olikin luvattu lähiaikoina tehdä esitykset niin kilometrikorvauksen kuin päivärahajenkin tarkistamiseksi. Marraskuun 10 päivänä palkkaministeri Huurtamon sekä VvM:n eräiden virkamiesten kanssa käydyissä neuvotteluissa ilmeni, että ministeriössä valmisteltiin uutta esitystä nyt puheena olevien korvausten korottamiseksi. Koska ministeriön ja järjestöjen käsitykset asiasta näyttivät olevan vieläkin verrattain kaukana toisistaan, pidettiin käytösulun jatkamista edelleen välttämättömänä.

Valtiovarainministeriön esitys matkakustannusten korvauksesta ja päivärahasta annetun asetuksen muuttamiseksi sekä ehdotus virkamatkojen matkustusluokista ja päivärahasta annetun valtioneuvoston päätöksen muuttamiseksi saatiin 23. 11. Matkustusluokkien osalta toistettiin aikaisempi esitys. Sen sijaan päivärahoihin esitettiin aikaisemmasta ehdotuksesta poiketen 1—2 markan korotusta, Pohjois-Suomen päivärahaa lukuunottamatta, joka ehdotettiin maksettavaksi korotetun kaupunkipäivärahan suuruisena, mutta edelleenkin vain Utsjoen, Inarin, Enontekiön, Kittilän ja Sodankylän kunnissa. Myös ns. yöpymisraha esitettiin aikaisemmasta poiketen sikäli muutettavaksi, että yli 12 tuntia kestävästä virkamatkasta olisi vähintään 4 tuntia käytettävä klo 22 ja 7 välisenä aikana. Päivärahämäärät esitettiin samoin aikaisemmasta poiketen seuraaviksi:

Korottamaton päiväraha	30,—	26,—	22,—
Korotettu päiväraha			
a) Helsinki	45,—	39,—	31,—
b) muut kaupungit ja kauppalat	40,—	35,—	28,—
Pohjois-Suomen päiväraha	40,—	35,—	28,—

Ns. kilometrikorvaukset esitettiin korotettaviksi 23—20—18 penniksi kilometriltä.

Valtiovarainministeriössä 26. 10. em. ehdotuksesta käydyissä neuvotteluissa liiton taholta esitettiin seuraavaa:

1) Kaikkien B-palkkausluokissa olevien virkamiesten siirtämistä I matkustusluokkaan ja III matkustusluokan poistamista.

2) Alle 12 tunnin päivärahan korottamista 25 prosentilla tai tuntirajan alentamista 10:een tuntiin.

3) Ns. yöpymisrahaan oikeuttavat kellomäärät muutettavaksi 21—8 ehdotetun 22—7 asemesta.

4) Pohjois-Suomen päivärahaan oikeuttavien kuntien säilyttämistä ennallaan.

5) Kilometrikorvaukset korotettaviksi 23—21—18 penniksi kilometriltä ja kilometrirajan siirtämistä 5000 km:sta 8000 km:iin.

Sitteiden neuvottelujen tuloksena valtiovarainministeriö suostui muuttamaan esitystään siten, että Pohjois-Suomen päiväraha maksetaan entisten perusteiden mukaisesti sekä että kilometrikorvaukset korotetaan 24—21—18 penniksi kilometriltä. Uudet päivärahat ja kilometrikorvaukset astuivat voimaan 1. 12. 1964.

Neuvotteluissa sovittiin lisäksi, että mikäli polttoaineen hinta kohoaa, tarkistetaan korvauksia vastaavasti sekä että VvM:n järjestelyosasto suorittaa v. 1965 maaliskuun loppuun mennessä tarkan tutkimuksen autojen hankinta- ja käyttökustannuksista. Tutkimustulosten perusteella käydään neuvottelut ja niissä sovittava ratkaisu toteutetaan saman vuoden toukokuun loppuun mennessä. Lisäksi sovittiin siitä, että päivärahajen ja kilometrikorvausten tarkistustarve todetaan tästä lähtien vuosittain sekä että erilaiset päivärahajen maksamisesta ja kilometrikorvauksista annetut rajoittavat määräykset otetaan neuvottelujen kohteeksi myöhemmin. (Virkamieslehti 12/64).

Samalla sovittiin siitä, että ulkomaan päivärahajen tarkistaminen otetaan käsiteltäväksi joulukuussa 1964 ulkoasiainministeriön siihen mennessä laatiman esityksen pohjalta. Mainittuja päivärahoja koskevat neuvottelut siirtyivät kuitenkin vuoden 1965 puolelle.

Päiväraha- ja kilometrikorvausasian tultua em. tavalla ratkaistuksi, annettiin käytösulkuun osallistuneille virkamiehille suositus toimenpiteen välittömästä lopettamisesta.

Virka-asuntojen vuokrien määrittämisperusteet

Kun vuodesta 1955 lähtien työskennellyt kokonaispalkkakomitea sekä kuntain luontaisetukomitea oli saanut toukokuussa 1961 ensimmäisen virkamiesasuntojen vuokrien määrittämisperusteita koskevan osamietintönsä valmiiksi, ryhtyi valtiovarainministeriö toimenpiteisiin uuden vuokrien määrittämijärjestelmän voimaan saattamiseksi sekä vastikkeiden ja vuokrien korottamiseksi. Nämä pyrkimykset onnistuttiin kuitenkin järjestöjen toimesta torjumaan, kunnes valtioneuvosto 1. 2. 1964 alkaen järjestöjen vastustuksesta huolimatta toteutti vastikkeiden ja vuokrien korottamisen 15—20 %:lla. Itse järjestelmä jäi kuitenkin toistaiseksi ennalleen. Vuoden 1964 alkupäivinä pyysi valtiovarainministeriö Virkamiesliitolta, Suomen Kansakoulunopettajain Liitolta, Sairaanhoidtajain Liitolta ja Suomen Sairaanhoidtajayhdistykseltä lausunnon alussa mainittujen komiteoiden I osamietinnöstä. Mainitut järjestöt asettuivat yhteisessä lausunnossaan, tosin eräin varsin merkittävin varauksin, ehdotukseen nähden periaatteessa hyväksyväälle kannalle. Myöhemmin kävi kuitenkin ilmi, että Kunnallisyhteisöjen liitto oli joutunut neuvottelemaan Kaupunkiliiton kanssa vastaavan järjestelmän käytäntöön otosta. Kaupunkiliitto näytti menettelyllään pyrkivän siihen, että tämä aikaisemmasta täysin poikkeava järjestelmä otettaisiin kaupunkien osalta erillisenä lähiaikoina käyttöön. Koska komitean ehdottama järjestelmä oli alunperin tarkoitettu koskemaan sekä valtion että kuntien virkamiehiä

Opettajainvalmistuslaitosten opettajien palkkauskysymys. Opettajakorkeakoulujen Virkamiesyhdistyksen ja Jyväskylän Kasvatusopillisen Korkeakoulun Virkamiesyhdistyksen pyynnöstä neuvoteltiin useaan otteeseen marras-joulukuussa 1964 opetus- ja valtiovarainministeriön edustajien kanssa sanottujen opettajien ylityön korvaamiskysymyksistä. Koska opetusministeriö päätti Virkamiesliiton vastakkaisesta kannasta huolimatta vuoden 1965 alusta lukien rajoittaa ylituntien määrän puoleen opetusvelvollisuuden määrästä sekä poistaa luentotuntien kahdentamisen ja eräiden tuntien laskemisessa noudatetun indeksikerroinjärjestelmän antamatta mitään ohjeita vastaisesta menettelystä, Virkamiesliitto vaati erityisen toimikunnan asettamista puheena olevien opettajien ylityökorvauskysymystä tutkimaan ja valmistelemaan tarvittavia uusia säännöksiä. Virkamiesliiton ehdotuksen mukaan toimikuntaan tulisi yksi edustaja opetusministeriöstä, valtiovarainministeriöstä ja Virkamiesliitosta. Ehdotuksen mukaan uusien säännösten tulisi astua voimaan vuoden 1965 alusta.

Toimikunta asetettiin liiton esityksen mukaisesti vuoden 1965 alussa.

Kotiteollisuusoppilaitosten opettajien palkkauskysymys. Palkkausasetuksen 4 §:n 2 mom:n mukaan suoritetaan sellaiselle maataloudellisen oppilaitoksen opettajalle, joka ei täytä kaikkia kelpoisuusvaatimuksia, 1—3 palkkausluokkaa vähemmän palkkaa kuin mitä näissä viroissa muutoin suoritetaan. Maataloushallitus oli kuitenkin vuosikautia suorittanut erälle kotiteollisuusoppilaitosten opettajille, jotka eivät täyttäneet kaikkia kelpoisuusehtoja, täyden palkan ja maatalousministeriö oli myöntänyt ko. virkamiehille erivapauden puuttuvien kelpoisuusehtojen osalta. Valtiovarainministeriön puututtua asiaan, ryhdyttiin tällaisilta erivapauden saaneilta virkamiehiltä perimään takaisin liikaa maksettua palkkaa jopa parin vuoden ajalta.

Kotiteollisuusopettajain Liiton pyydettyä asiassa Virkamiesliiton toimenpiteitä, käytiin viralliset neuvottelut asiasta samanaikaisesti valtiovarain- ja maatalousministeriön kanssa 16. 10. 1964. Myöhemmin asiasta neuvoteltiin vielä erikseen maatalousministeriön kanssa. Neuvottelujen perusteella suoritettua maatalousministeriön toimenpiteet helpottivat tosin suuresti vaikeata tilannetta, mutta eräät vanhimmat virkamiehet joutuivat kuitenkin syyttömästi kärsimään maatalousministeriön ja valtiovarainministeriön erilaisista käsityksistä joutu-neesta tilanteesta.

Kartoittajien eläke- ja ikälisävuodet. Suomen Kartoittajayhdistyksen pyynnöstä käytiin 19. 10. 1964 viralliset neuvottelut samanaikaisesti sekä valtiovarain- että maatalousministeriön kanssa ylimääräisenä kartoittajana tai maanmittausharjoittelijana taksapalkalla palvelun ajan lukemisesta eläke- ja ikälisävuosiksi. Neuvottelut eivät johtaneet tuloksiin. Asiaa selostettiin myöhemmin myös ministeri Huurtamolalle.

Rajajääkärien asema. Kertomusvuoden aikana esitettiin Rajavartiostojen esikunnan asettamalle rajajääkärien asemaa tutkivalle toimikunnalle joukko ehdotuksia kyseenä olevan ryhmän oikeudellisen ja palkkauksellisen aseman paran-

tamiseksi. Näistä mainittakoon rajajääkärien ylimääräistämiskysymys, eläkekysymys, palvelusvuosilisien lisääminen sekä eräät päiväraha- ja matkakorvauskysymykset. Viimeksi mainitussa asiassa saatiin eräitä parannuksia aikaan. Ylimääräistämisasiassa esikunta otti osittain myönteisen kannan, mutta lähinnä valtiovarainministeriön vastustuksen takia tämä rajajääkäreille elintärkeä kysymys jäi kertomusvuonna toteutumatta. Eläkekysymys, joka on jo vuosikautia ollut esillä, liittyy nyttemmin valtion virkamiesten eläketurvajärjestelmän yleiseen kokonaisuudistukseen.

SOSIAALISET KYSYMYKSET

Eläkekysymykset

Lokakuussa vuonna 1961 valtioneuvosto asetti ns. eläkesääntökomitean, jonka tehtävänä oli tutkia ja tehdä ehdotus siitä, mitkä muutokset valtion ja muiden julkisoikeudellisten yhteisöjen virkamiesten ja työntekijäin eläketurvajärjestelmien suhteen olisivat tarpeen ottaen huomioon yleisten eläketurvajärjestelmien kehittyminen maassamme.

Komitean työvaliokunta sai tätä asiaa koskevan lakiluonnoksensa valmiiksi helmikuussa, minkä jälkeen komiteatyö keskeytyi joksikin aikaa ja järjestöille tarjoutui mahdollisuus tutustua komitean siihenastisiin työn tuloksiin. Tällöin todettiin, että komitea oli tehtävänsä mukaisesti pyrkinyt uudenaikaistamaan valtion eläketurvajärjestelmää ja saattamaan sen yhdenmukaiseksi yksityisellä ja kunnallisella sektorilla vallitseviin järjestelmiin nähden. Komitean ehdotusten mukaan:

- lakiehdotus koskisi kaikkia päätoimisia valtion palveluksessa olevia viran-tai toimenhaltijoita sekä työntekijöitä;
 - erotessaan valtion palveluksesta asianomainen säilyttäisi osittain oikeutensa eläkkeeseen siltä ajalta, jonka on ollut valtion palveluksessa;
 - ao. tulisi työkyvyttömyyseläkkeeseen oikeutetuksi 18 vuoden iässä ja tämä eläke olisi palvelusvuosista riippumatta täysimääräinen;
 - ns. karenssiaika lyhennettäisiin 10 vuodesta 6 kuukauteen;
 - eri eläketurvajärjestelmistä tulevat eläkkeet yhdistettäisiin siten, että eläkkeen enimmäismäärä olisi yhteensä 66 % loppupalkasta;
 - eläkkeeseen oikeuttavaan palkkaan luettaisiin mukaan paitsi peruspalkka ja ikälisät, myös muu säännöllinen ansio, kuten kalliinpaikanlisät ja syrjäseutulisiä sekä muut paitsi ylityöstä aiheutuvat pysyväisluonteiset palkanlisät;
 - eläkeajaksi laskettaisiin palvelus 23 ikävuoden jälkeen. Eläkeikäkysymys oli kuitenkin toistaiseksi jätetty avoimeksi;
 - sotilaseläkkeet oli tarkoitus liittää samaan lakiehdotukseen.
- Edelleen ilmeni, että eläkkeet eivät tulisi seuraamaan palkkausluokkia, vaan ne sidottaisiin palkkaindeksiin, joten ne seuraisivat indeksivaihteluja samoin kuin TEL-järjestelmän mukaiset eläkkeet.

Lakiluonnoksen johdosta pidettiin välttämättömänä, että mikäli komitea tekee ehdotuksen eläkeikärajaksi, niin se ei saisi nousta nykyisestä 63 ikävuodesta. Muilta osin komitean kannanottoja pidettiin periaatteessa hyväksyttävänä.

Eläkesääntökomitea jätti mietintönsä valtioneuvostolle 22. 12. 1964, joten sen yksityiskohtainen käsittely siirtyi vuodelle 1965.

Toinen valtion virkamiesten eläkekysymyksiä käsittelevä komitea, oli ns. eläkeikäkomitea. Se asetettiin jo vuonna 1958 ja sen tehtävänä oli tutkia ja selvittää sekä tehdä ehdotus siitä, minkä iän tulisi olla valtion virkamiesten yleinen eläke- ja eroamiskäytäntö sekä siitä, missä viroissa ja toimissa, joiden laatu sitä vaatii, eläke- ja eroamiskäytännön tulisi poiketa yleisestä eläke- ja eroamiskäytännöstä. Komitean siviilivirkoja koskevan osamietinnön valmistuminen siirtyi vuoden 1965 puolelle.

Virkamiesten työaikakysymykset

Työaikaneuvottelukunta

Ns. Kesärannan sopimuksen perusteella 17. 6. 1963 asetettu työaikaneuvottelukunta aloitti varsinaisen työskentelynsä syyskuussa 1963. Neuvottelukunta totesi, että sen on työaikaneuvottelukunnasta annetun asetuksen sekä työaikaneuvottelukunnan ohjesäännön mukaisesti laadittava useampia yleisohjeita työaikaa koskevien erityissäännösten valmistelua varten. Tämä edellytti neuvottelukunnan mielestä sekä yleisiä ohjeita työaikalaisten alaisia virkamiehiä varten että vastaavia ohjeita mainitun lain ulkopuolella olevia virkamiehiä varten. Neuvottelukunnassa heräsi pyrkimys ryhtyä toimenpiteisiin kaikkia virkamiehiä koskevan erillisen työaikasäännösten laatimiseksi. Tämän johdosta neuvottelukunta ryhtyi valmistelemaan sekä periaatteessa kaikkia virkamiehiä koskevaa työaikasäännöstä että myös työaikalaisten alaisia virkamiehiä koskevien, yhteisten soveltamismääräysten kehittämistä. Neuvottelukunta valmisti kumpakin edellä mainittua kohtaa koskevat muistiot ja niihin liittyvät virastoille ja laitoksille osoitetut tiedustelut. Nämä muistiot lähetettiin 16. 3. valtioneuvoston kanslialle ja kaikille ministeriöille sekä niiden alaisille virastoille ja laitoksille. Vastaukset pyydettiin yleisten säännösten osalta 30. 5. ja työaikalaisten soveltamismääräysten osalta 30. 4. mennessä.

Neuvottelukunnan tiedusteluun saatiin vastaus kaikkiaan 37 virastolta ja laitokselta. Vastausten perusteella neuvottelukunta sai joulukuuhun mennessä laadituksi ehdotuksensa työaikalaisten soveltamismääräyksiksi, joka lähetettiin 7. 12. valtiovaraministeriölle. Ehdotuksen tarkoituksena on saattaa työaikalaisten soveltaminen yhdenmukaiseksi kaikkialla valtion hallinnon piirissä. Neuvottelukunta piti tosin ilmeisenä, että joissakin virastoissa ja laitoksissa tarvitaan laadituissa määräyksissä käsiteltyjen kysymysten lisäksi ohjeita myös muista viraston erikoisalan kysymyksistä. Näillä täydennettynä tulisi soveltamismääräyksistä neuvottelukunnan mielestä kullakin hallinnonalalla riittävän täydelliset ja käyttökelpoiset.

Virkamiesten yleistä työaikasäännöstöä koskevat virastojen ja laitosten vastaukset olivat kertomusvuoden aikana neuvottelukunnan työvaliokunnassa alustavasti käsiteltävänä.

Kesävirka-aika

Koska 5-päiväisen työviikon kesäaikaisesta kokeilusta yksityisellä sektorilla saadut kokemukset osoittautuivat myönteisiksi, esitti VL 7. 7. 1963 valtiovaraministeriölle, että mainittua järjestelyä kokeiltaisiin myös valtion virastoissa ja laitoksissa vuoden 1963 elokuun aikana. Liiton esitys näytti jo hukkuneen vihreän veran alle, kunnes asia tuli valtiovaraministeriön järjestelyosaston aloitteesta 25. 2. 1964 esille. Järjestelyosaston asiaa koskevassa muistiossa nimittäin todettiin, että työtehon lisääntymisen kannalta olisi tarkoituksenmukaista, että kesäajan työviikko olisi viisipäiväinen, jolloin lauantapäivä olisi kokonaan vapaa. Uuteen järjestelyyn siirtymisen edellytyksenä olisi, että viikkotuntien määrä säilyisi ennallaan. Järjestelyosaston mukaan kullekin virastolle olisi kuitenkin annettava valta ratkaista, siirtyykö se uuteen järjestelmään vai noudattaako se entistä virka-aikaa. Menetettyjen lauantäytötuntien korvaaminen voisi järjestelyosaston mukaan tapahtua esim. seuraavasti:

a) kesävirka-aika olisi maanantaista torstaihin kello 8.00—15.30 sekä perjantaisin 8.00—15.00,

b) kesävirka-aika olisi maanantaista torstaihin 8.30—15.30 ja perjantaisin 8.30—15.00, jolloin aamiaistunti olisi 1/2 tuntia sekä

c) kesävirka-aika olisi maanantaina 9.00—15.30 sekä tiistaista perjantaihin 8.30—15.30, jolloin aamiaisaika olisi 1/2 tuntia.

Järjestelyosastossa käydyissä alustavissa neuvotteluissa järjestöt suhtautuivat periaatteessa ehdotukseen myönteisesti ja esittivät asian kypsyttelyn kiirehtimistä, niin että järjestelmään siirtyminen voisi kokeilumielessä tapahtua tulevana kesäkautena.

Kesävirka-ajan mahdollisen uudelleenjärjestelyn johdosta VL suoritti kolmen jäsenjärjestönsä helsinkiläisten naisvirkamiesten piirissä tiedustelun siitä, mitä 5-päiväiseen työviikkoon siirtymistapaa pidetään tarkoituksenmukaisimpana. Tiedustelu osoitti, että järjestelyosaston esittämistä vaihtoehtoista pidettiin vaihtoehtoa b ylivoimaisesti sopivimpana. VL:n hallitus oli puolestaan todennut, että jäsenkunnan keskuudessa on laajaa kannatusta myös sellaisella vaihtoehdolla, että kesävirka-aika olisi maanantaista torstaihin 8.00—15.00 ja perjantaisin 8.00—14.30, jolloin aamiaistunti olisi 1/2 tuntia. Tarkoituksenmukaisimman vaihtoehdon selville saamiseksi VL pyysi jäsenjärjestöjään ilmoittamaan, mitä jo esille tullutta tai muuta mahdollista vaihtoehtoa pidetään sopivimpana. Vastauksista ilmeni, että hallituksen esille tuomaa vaihtoehtoa pidettiin useimmissa vastauksissa tarkoituksenmukaisimpana. Samalla ilmeni, että uuteen järjestelmään siirtymistä pidettiin yleisesti toivottavana.

Vapaan kesälauantain järjestämisasiaa oli tällä välin käsitelty alustavasti valtiovaraministeriön palkkaosastolla ja tultu siihen tulokseen, ettei uuteen jär-

jestelmään siirtymiseen ole kesän 1964 aikana mahdollisuuksia. Valtiovarainministeriössä oli viitattu myös siihen, ettei virkamiespiireissä uuteen järjestelmään suhtauduta varauksettomasti. Edellä olevan johdosta sekä 25. 2. käytyihin alustaviin neuvotteluihin viitaten VL ilmoitti 20. 4. valtiovarainministeriölle, että kesäaikana 5-päiväiseen työviikkoon siirtyminen on saavuttanut liiton jäsenkunnan piirissä erittäin laajan kannatuksen. Liitto pyysi samalla suullisia neuvotteluja kesävirka-ajan uudelleenjärjestelyn toteuttamiseksi jo kesäkautena 1964. VL toimitti lisäksi valtiovarainministeriön järjestelyosastolle muistion kesävirka-aikaan siirtymisestä suorittamiensa tiedustelujen tuloksista.

Koska valtiovarainministeriö suhtautui jatkuvasti pidättyvästi nyt puheena olevan kysymyksen järjestämiseen, VL kiinnitti valtiovarainministeriölle 10. 10. lähettämässään kirjelmässä uudelleen huomiota siihen, että kesävirka-ajan uudelleen järjestelystä niin yksityisellä kuin kunnallisellakin alalla saadut kokemukset ovat osoittautuneet myönteisiksi, minkä johdosta kesälauantain järjestäminen vapaapäiviksi on tullut mainituilla aloilla samoin kuin ulkomaillakin yhä yleisemmäksi. Samalla viitattiin siihen, että useat valtion virastot ja laitokset pitävät uuteen kesävirka-aikaan siirtymistä suotavana ja ns. varsinaisten virkamiesten osalta täysin mahdollisena sekä verrattain lyhyen valmisteluajan jälkeen toteutettavana. Liitto toisti myös pyyntönsä suullisten neuvottelujen aloittamisesta.

Muita työaikakysymyksiä

Vapunpäivä. Koska vapunpäivä on vakiintuneen käytännön mukaan muodostunut yleisesti vapaapäiväksi esitti VL 2. 4. valtiovarainministeriölle, että se määrättäisiin juhlapäiväksi, jolloin vapunaatto muodostuisi samalla aattopäiväksi. Valtiovarainministeriö esitti puolestaan ns. virastotyöaika-asetusta muutettavaksi siten, että asetuksen 1 §:ssä mainittaisiin, ettei vapunpäivänä virastoissa työskennellä. Tämän esityksen mukaan vapunaatto olisi siten edelleenkin tavallinen työpäivä.

VL:n työaikatoimikunta on toimintakauden aikana käsitellyt useita eri hallinnon aloilla työaikaan tai työolosuhteisiin liittyviä tulkintakysymyksiä sekä vastannut liitolle tehtyihin työaikaa koskeviin tiedusteluihin.

Vuosiloma

Sen johdosta, että 36 työpäivän vuosilomaan oikeutetuille ei yrityksistä huolimatta oltu saatu oikeutta ns. talvilomapitennykseen, liitto pyysi aikaisemmissa samaa asiaa koskeneissa neuvotteluissa esittämiensä perusteluihin viitaten valtiovarainministeriöltä 23. 9. suullisia neuvotteluja mainitun rajoituksen poistamiseksi. Liitto totesi samalla, että po. rajoitusta, joka kohdistuu valtiota kauimmin ja uskollisimmin palvelleisiin virkamiehiin, pidetään virkamieskunnan keskuudessa vaikeasti ymmärrettävänä epäkohtana. Kehitys muilla julkisen hallinnon aloilla on tässä suhteessa mennyt eteenpäin, mikä ilmenee mm. siitä, että Maa-

laiskuntien Liiton ja Kaupunkiliiton virkasääntösuosituksessa on tämä rajoitus kuntien osalta poistettu. Valtiovarainministeriön jo aikaisemmin omaksuman kielteisen kannan johdosta kertomusvuonna ei päästy neuvottelukosketukseen, eikä liiton esitys johtanut näin ollen tulokseen.

Työturvallisuustoimikunta

Sosiaaliministeriö asetti 13. 11. 1964 toimikunnan tutkimaan työturvallisuuslain soveltamista virkasuhteessa työskentelevien työhön valtion virastoissa ja laitoksissa. Toimikunnan puheenjohtajaksi ministeriö kutsui hallitussihteeri Veikko Kanervan. Virkamiesliiton edustajaksi toimikuntaan nimettiin tiedotussihteeri Urpo Loukamo. Toimikunnan työ jatkui vuoden 1965 puolelle.

Asuntokysymys

Postisäästöpankin ja Asuntosäätiön asuntosäästö- ja rahoitussopimuksen mukaisesti Asuntosäätiö otti myös kertomusvuonna rajoitetun määrän uusia asuntosäästäjiä säätiön omistamalla Stensvikin alueella tapahtuvaa rakennustoimintaa vasten. Säästäjiä otettiin aravalinjalla 3 vuoden säästöajalla 235 ja 4 vuoden säästöajalla 360 eli yhteensä 595 sekä ei-aravalinjalla 3 vuoden säästöajalla 80 ja 4 vuoden säästöajalla 120 eli yhteensä 200. Asuntosäästäjien ottamisesta ilmoitettiin 7. 6. sanomalehdissä ja merkintä tapahtui PSP:n pääkonttorissa seuraavana päivänä.

Liitto ilmoitti tapahtuvasta merkinnästä jäsenilleen mm. tiedotusmonisteessa, ja kehoitti asuntosäästäjiksi pyrkiviä suorittamaan merkinnän mahdollisimman aikaisessa vaiheessa.

VIKAMIESOIKEUDELLISET KYSYMYKSET

Taistelu menettelytapa- ja voimaansaattamislaeista

Tammikuun viimeisen ja helmikuun ensimmäisen päivän välisenä yönä asiallisesti sovitusta, virkamiespalkkausten keskitetystä järjestelystä vv. 1964—65 käytiin viralliset neuvotteluoikeuslain edellyttämät neuvottelut 13. 2. Suomen Kansakoulunopettajain Liitto, Sairaanhoidtajain Liitto ja Suomen Sairaanhoidtajayhdistys tekivät palkkauksenjärjestelysopimuksen allekirjoitusvaraukseensa viitaten ehdotuksen valtion virkamiespalkkausten tarkistamista koskevan lakiesityksen eli ns. menettelytapalakiesityksen 15 §:n muuttamisesta siten, että lain edellyttämiä järjestöjä olisi neljän sijasta viisi. Muita varsinaisesti asiasisältöön vaikuttavia huomautuksia ei tehty. Hallitus antoi seuraavana päivänä lakiesitykset eduskunnalle.

Toinen valtiovarainministeri, ministeri Heikki Tuominen esitteli 18. 2. eduskunnalle hallituksen esitykset painottaen erityisesti menettelytapalakiesityksen perustavaa laatua olevaa merkitystä ja tähdensi nimenomaan sitä, että hallituksen esitykset muodostavat kokonaisuuden, jota ei voi erotella osiinsa (Virkamieslehti 3/64, Tuominen siv. 8—9, 16). Asian käsittely aloitettiin 21. 3. valtiovarainvaliokunnassa, joka antoi sen valmistelun valiokunnan palkkajaostolle ja pyysi perustuslakivaliokunnalta lausunnon menettelytapalakiesityksestä.

Kysymys kansakoulunopettajien ja sairaanhoitajien ynnä muiden ns. seurausvirkamiesten asemasta uudessa menettelytapajärjestelmässä jäi avoimeksi. Kyseiset järjestöt ryhtyivät hallituksen annettua esityksensä ajamaan asiaansa eduskunnassa ja kansanedustajat Ehrnrooth ja Sillantaus tekivät sitä koskevat lakialoitteensa. Järjestäytymisen kokonaistamiseksi TVK:n opetus- ja terveydenhuoltoalan järjestöt perustivat yhteisen neuvottelujärjestön.

Edellä mainitun kysymyksen takia ja muutoinkin erityisesti katsoen menettelytapalain huomattavaan sekä käytännölliseen että periaatteelliseen budjettioikeudelliseen merkitykseen olivat mielipiteet eduskunnan piirissä varsin erilaisia ja osaksi varsin kielteisiäkin, mikä oli ilmennyt jo edellisessä vuonna lain valmistelun yhteydessä. Kun lisäksi virkamieskysymykseen haluttiin kytkeä eräitä muita talouspoliittisia ongelmia, ryhtyi Virkamiesliitto järjestelmällisesti palkkaminstierin eduskuntapuheeseen tukeutuen valaisemaan menettelytapauudistuksen välttämättömyyttä. Sen jälkeen, kun tarvittava aineisto oli saatu valmiiksi, liitto järjesti erityiset tiedotustilaisuudet eri eduskuntaryhmien edustajille.

Varsinaiisiin palkkauslakiesityksiin (kts. liite E) suhtauduttiin yleensä suopeammin kuin menettelytapalaki- ja siihen liittyviin muihin lakiesityksiin, mikä todettiin heti ensimmäisessä 25. 2. skdl:n eduskuntaryhmälle yhdessä SVJ:n kanssa järjestetyssä tiedotustilaisuudessa. Kun asiaa pari päivää myöhemmin 27. 2. selostettiin sos.dem.ryhmän edustajille, saatiin kuulla, että ryhmän piirissä oltiin hyvin epäilevällä kannalla nimenomaan menettelytapalain suhteen. Porvarillisten eduskuntaryhmien edustajien kanssa keskusteltiin asiasta 3. ja 5. 3. Akavan ja SVJ:n kanssa järjestetyissä tilaisuuksissa. Ryhmien taholta ilmoitettiin, että hallituksen kokonaisjärjestelyehdotukseen oli otettu periaatteessa myönteinen kanta ja mielenkiinto menettelytapalain osalta kohdistui enemmän seurausvirkamiesten aseman järjestelyyn kuin itse menettelytapalakiesityksen säännöksiin. Varsin tärkeätä oli, että Virkamiesliitto sai poistettua niitä epäluuloja, joita hyökkäykset R-sopimusta vastaan olivat aiheuttaneet etenkin maa- laisliiton eduskuntaryhmässä palkkalakiesityksien kohdalla.

Toiminta helmi- ja maaliskuun aikana kohdistettiin ensi sijassa eduskuntaan, mutta samanaikaisesti pyrittiin suurta kokonaisratkaisuesitystä tukemaan yleisemminkin. Liiton paikallisjärjestöjen edustajien neuvottelupäivien 1. 3. julkilausuma vaikutti myönteisesti yleiseen mielipiteeseen, mikä ilmeni monien lehtien asiallisista pääkirjoituksista (Virkamieslehti 3/64 siv. 3,5 ja 27). Maaliskuun loppupuolella menettelytapalakiesityksen sisältöä ja sen merkitystä työmarkkinain yksityisen sektorin kannalta katsottuna selostettiin myös SAK:n ja STK:n johtohenkilöille.

Käsitellessään hallituksen kokonaisjärjestelyesitystä liiton puheenjohtajaa kuultiin 25. 2. asiantuntijana perustuslakivaliokunnassa ja 27. 2. liitto antoi lausuntonsa valtiovarainvaliokunnan palkkajaostolle painottaen siinä voimakkaasti sitä, että eduskunta käsittelee hallituksen esitykset nippuna, jossa menettelytapauudistus on seuraus edellisenä vuonna tehdystä Kesärannan sopimuksesta, jonka eduskuntakin oli periaatteessa hyväksynyt (Virkamieslehti 4/64, siv. 3). Perustuslakivaliokunta antoi 13. 3. valtiovarainvaliokunnalle lausuntonsa todeten siinä, että lakiehdotuksessa eduskunnan puhemiehille uskottu tehtävä olisi annettava jollekin muulle elimelle ja että siltä osin ehdotusta olisi muutettava. Muutoin voidaan asia käsitellä tavallisessa järjestyksessä, mistä valiokunta lausui mm. seuraavasti:

Kun perustuslakiovaliokunta edellä mainituista syistä on tullut siihen tulokseen, että lakiehdotuksessa tarkoitettu tarkistamistehtävä voitaisiin tavallista lainsäädäntömenettelyä käyttäen antaa valtioneuvostolle, valiokunta ei näe estettä sillekään, että tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä luodaan tarkistusta varten sellainen järjestelmä, joka käy ilmi lakiehdotuksen asianomaisista säännöksistä. Menettelyhän on lakiehdotuksessa järjestetty sellaiseksi, että sopimuksen syntyminen tosiasiallisesti riippuu valtioneuvostosta, ja elleivät eri menettelyvaiheet tuo asiaan ratkaisua, säilyy siinäkin tapauksessa lopullinen ratkaisuvalta valtioneuvostolla. Näin ollen valiokunta on tullut siihen tulokseen, ettei lakiehdotus merkitse sellaista eduskunnalle kuuluvan budjettivallan siirtämistä, että se tästä syystä olisi käsiteltävä perustuslain säätämisyjärjestyksessä.

Saatuaan perustuslakivaliokunnan lausunnon valtiovarainvaliokunnan palkkajaosto teki 19. 3. periaatepäätöksen hallituksen esityksien käsittelystä yhtenä kokonaisuutena ja esitti 9. 4. valiokunnalle, että esitykset hyväksyttäisiin perustuslakivaliokunnan lausunnosta johtuvin muutoksin, mutta siten, että menettelytapalaki olisi voimassa vain kaksi vuotta. Valiokunta teki 21. 4. päätöksen nippukäsittelystä, ja yhtyi 28. 4. jaoston esitykseen muutoin, mutta esitti menettelytapalain voimassaoloajan kolmeksi vuodeksi. Valiokunnan mietintöön sisältyi skdl:n jäsenten vastalause, jossa menettelytapalakiesitys ehdotettiin hylettäväksi.

Hallituksen keskitetyn kokonaisjärjestelyesityksen sisältämät lakiehdotukset olivat eduskunnassa 12. 5. toisessa käsittelyssä, jossa eduskunta hyväksyi ne valtiovarainvaliokunnan mietinnön mukaisesti. Menettelytapalakeista jouduttiin kuitenkin äänestämään, jolloin tuli varsin selvästi esille, että vasemmisto aikoo äänestää ne lepäämään yli vaalien. Jo aikaisemmin todettiin sosialidemokratisten eduskuntaryhmän piirissä vastakkaisia kannanottoja menettelytapakysymyksessä. Vaikkakaan valtiovarainvaliokunnan mietintöön ei sisällynyt ryhmän edustajien vastalauseita, niin sittemmin yhä useammat ryhmän jäsenistä asettuivat vastustavalle kannalle, jota edisti nimenomaan se, että VY poliittisista syistä aivan avoimesti toimi menettelytapalakiesitystä vastaan siitä huolimatta, että se oli tammikuussa allekirjoittanut kokonaisjärjestelysopimuksen. Virkamiesliitto oli tämän huolestuttavan kehityksen johdosta jo aikaisemmin 14. ja

21. 4. neuvotellut asiasta ministeri Tuomisen kanssa ja 23. 4. kysymyksestä keskusteltiin perusteellisesti sosialidemokraattisen puolueen puheenjohtajan ja sihteerin kanssa. Mainituissa tilaisuuksissa Virkamiesliitto ilmoitti, että ellei menettelytapalakiesitystä hyväksytä, liitto katsoo, ettei tammikuun sopimus sido sitä muiltakaan osin ja että Kesärannan sopimus on sanotulta osalta edelleen täyttämättä.

Edellä selostetun eduskunnan toisen käsittelyn jälkeen tilanne muodostui Virkamiesliiton toimenpiteistä huolimatta entistä vaikeammaksi. Vasemmiston menettely vaaransi myös palkankorotuksien maksamisen kesäkuussa, joka ärsytti virkamieskuntaa kokonaisuudessaan. Ministeri Tuominen kutsuikin 14. 5. virkamiesten keskusjärjestöt luokseen ilmoittaen, että hallitus tulee keskeyttämään lakiesitysten käsittelyn eduskunnassa ja antamaan uuden menettelytapalakiesityksen, jossa virkamiesten ansiotasoindeksi vertailuindeksiksi oli esitetty teollisuustyöntekijäin ansiotasoindeksi sijasta yleinen ansiotasoindeksi koska vasemmiston taholta oli arvostelu kohdistettu lähinnä tähän seikkaan käsiteltävänä olevassa esityksessä. Tällöin suoritettiin liiton toimistossa kiireellisesti laskelmia, jotka osoittivat, ettei muutos sisällä olennaista eroa aikaisempaan, joten liiton hallitus hyväksyi sen, mikä sitten 16. 5. käydyssä neuvottelussa ilmoitettiin valtiovarainministeriölle. Liitto kuitenkin esitti tällöin, että se edellyttää samalla palkka- ja ansiotilaston merkittävää parantamista.

Virkamiesliitto otti tässä vaiheessa tärkeimpiin tammikuun sopimuksen allekirjoittajajärjestöihin yhteyden, jonka tuloksena eduskunnan jäsenille lähetettiin 13. 5. seuraavansisältöinen vetoomuskirjelmä:

Virkamiesjärjestöt ovat pyrkineet jo usean vuoden ajan parantamaan valtiovalan ja järjestöjen välisiä neuvottelusuhteita ja aikaansaamaan työmarkkinain valtion sektorissa palkkausasioiden käsittelyyn sellaisen järjestelmän, joka loisi edellytykset virkamiesasioiden hoitamiseksi yleisen työmarkkinapolitiikan mukaisesti niin, että virkamiespalkkojen tarkistukset voitaisiin suorittaa asiallisesti ja ajallaan.

Eduskunnassa parhaillaan käsiteltävänä olevat virkamieslait tähtäävät tähän päämäärään ja ensimmäisen kerran pyritään nyt keskitettyyn kokonaisjärjestelyyn, joka perustuu valtioneuvoston ja kaikkien virkamiesjärjestöjen väliseen tammikuun lopulla solmittuun sopimukseen ja joka näin ollen on luonteeltaan ensimmäinen työehtosopimukseen verrattava asiakirja virkamiesten kohdalla. Sopimukseen päästiin sitkeiden neuvottelujen jälkeen vaikeissa olosuhteissa, jotka viime vuosina ovat olleet suorastaan tyypillisiä virkamiesten palkkauskysymyksissä. Yleinen tyytymättömyys oli purkautumassa avoimiksi työtaisteluiksi monien virkamiesryhmien kohdalla. Kokonaisratkaisun avulla saatiin kuitenkin uhkaavat voimatoimenpiteet torjutuiksi kokonaisuuden voittaessa ryhmäkohtaiset intressit.

Kun virkapalkkojen ns. kokonaisratkaisun sisällöstä sovittiin valtiovalan ja kaikkien virkamiehiä edustavien järjestöjen kesken, katsottiin mo-

lemilla tahoilla, että sopimus on kokonaisuus ja että ratkaisu sitoo siinä osallisena olevia vain, jos se toteutuu olennaisilta osiltaan muuttumattomana. Sen vuoksi allekirjoittaneet virkamiesjärjestöt toivovat, että kansanedustajat kunnioittaisivat tätä sopimusta, johon virkamiesjärjestöt ovat suostuneet, vaikkakin se niille merkitsee pitkälle meneviä myönnytyksiä.

Järjestöt vetoavat vakavasti jokaiseen eduskunnan jäseneseen toivoen, että he nyt, kuten aikaisemminkin, tukisivat virkamiesten yhteistä pyrkimystä päästä asioitensa hoitamisessa ratkaisuihin neuvottelu-, sovittelu- ja sopimus pohjalla yhteiskunnan kokonaisuutta vaarantamatta.

Kirjelmän allekirjoittivat Virkamiesliiton lisäksi Akava, Suomen Virkamiesjärjestöt, Sairaanhoidtajain Liitto, Suomen Sairaanhoidtajajyhdistys, Suomen Kansakoulunopettajain Liitto, Valtion Diplomi-insinöörien Liitto ja Valtion Rakenusmestarit.

Hallituksen esitykset poistettiin eduskunnan esityslistalta 15. ja 20. 5. Edellä mainittuja 16. 5. aloitettuja neuvotteluja uudesta lakiesityksestä jatkettiin 21. 5., jolloin kaikki järjestöt hyväksyivät valtiovarainministeriön esityksen, paitsi VY, joka asetti hyväksymisensä ehdoksi asiaankuulumattoman työaikalaisjärjestelyn.

Seuraavana päivänä oli hallituksen esityksien muodostama kokonaisuus eduskunnassa kolmannessa käsittelyssä, jossa varsinaiset palkkauslait hyväksyttiin yksimielisesti, mutta menettelytapalakiesitys siihen liittyvine lakiesityksineen esitettiin vasemmiston toimesta lepäämään yli vaalien. Ministeri Tuominen käytti istunnossa puheenvuoron mainiten mm. seuraavaa:

Menettelytapalaki sisältää virkamiespalkkausten sitomisen teollisuustyöväen ansiotason kehitykseen. Hallitus on viime päivinä neuvotellut eri virkamiesjärjestöjen kanssa siitä, että kokonaisratkaisuun sisältyvä menettelytapalakiehdotus korvattaisiin uudella ehdotuksella, jossa ansiotason muutoksen vertailu tapahtuisi teollisuustyöväen ansiotasoindeksi sijasta palkansaajien yleisen ansiotasoindeksi avulla. Näissä neuvotteluissa ei kuitenkaan valitettavasti ole päästy yksimielisyyteen kaikkien järjestöjen kanssa. Näin ollen hallitus katsoo, ettei sillä ole muuta mahdollisuutta kuin pitää kiinni siitä kokonaisratkaisusta, josta se järjestöjen kanssa tammikuussa on sopinut.

Kun kysymys siitä, mitä indeksiä käytetään vertailuindeksinä, ei ole menettelytapalain pääasiallinen sisältö hallitus katsoo kuitenkin, mikäli lakiehdotus hyväksytään, olevansa valmis harkitsemaan vertailuindeksiin muuttamista yleiseksi ansiotasoindeksiksi tarkoittavan esityksen tekemistä eduskunnalle. Menettelytapalaki olisi nähtävä yhtenä tärkeänä osana virkamiesjärjestöjen ja hallituksen sopimasta kokonaisratkaisusta ja mikäli voittamattomia esteitä ei ole, hyväksyttävä sanottu sopimus kokonaisuudessaan. Jos näin ei käy on selvää, että virkamiesjärjestöjen ja valtiovalan suhteita ei sillä ainakaan edistetä. Tällöinhän tullaan siihen, että menettelytapalain aikaansaamisesta, josta periaatteessa on useammassa eri

yhteydessä sovittu, ei ole käytännössä voitu huolehtia. On pelättävissä, että virkamiesjärjestöjen luottamus hallituksen kanssa tekemiinsä sopimuksiin tällöin entisestäänkin heikkenee.

Sosialidemokraattinen eduskuntaryhmä teki kuitenkin enemmistöpäätöksen, jolloin menettelytapakysymys ajautui karille 79 sos.dem. ja skdl:n ryhmän edustajan äänestessä 26. 5. lakiesitysten lepäämään jättämisen puolesta.

Virkamiesliitto järjesti välittömästi 26. 5. eduskunnan istunnon jälkeen lehdistölle tiedotustilaisuuden, jossa selostettiin syntyneen tilanteen aiheuttamat seuraukset ja että liitto tulee ehdottomasti pysymään aikaisemmalla kokonaisjärjestelykannalla. Tässä tarkoituksessa liitto lähetti seuraavana päivänä valtiovarainministeriölle neuvottelupyyntökirjelmän, joka sisälsi mm. seuraavaa:

Hallituksen esitykseen laiksi valtion virkamiespalkkausten tarkistamisesta eli ns. menettelytapalakiesitykseen liittyi esitys laiksi em. lain voimaansaattamisesta. Tällä ns. voimaansaattamislakiesityksellä oli tarkoitus toteuttaa valtioneuvoston kanssa 31. 1. 1964 sovittu virkamiesten ja yleisten työmarkkinain ansiotason epäsuhteiden selvittäminen ja korjaaminen.

Eduskunta on menettelytapalain ohella äänestänyt myös voimaansaattamislain lepäämään yli vaalien, jolloin virkamiesten palkkauksen jälkeenjääneisyyden selvittämisestä ja korjaamisesta ei ole enää minkäänlaista sopimus pohjaista suunnitelmaa. Virkamiesliitto pitää kuitenkin edelleenkin välttämättömänä, että virkamiesten palkkauksessa suoritetaan kokonaisjärjestely, joka sisältää myös mainitun voimaansaattamislain edellyttämän tarkistuksen.

Hallituksen annettua 29. 5. neuvotteluissa sovitun uuden esityksen menettelytapalain liitto ryhtyi vielä kerran perusteelliseen tiedotustoimintaan, jossa pyrittiin kysymystä selvittämään niin monelle sosialidemokraattiselle kansanedustajalle kuin mahdollista. Osoituksena liiton jäsenkunnan kiinteästä asioiden seuraamisesta ja yksimielisestä kokonaisratkaisun vaatimuksesta useat paikallisjärjestötkin eri puolilla maata ryhtyivät toukokuun lopulla aktiiviseen toimintaan kansanedustajien valistamiseksi. Muun muassa liiton naisten lähetystö selosti 2. 6. kysymystä samapalkkausperiaatteen toteuttamisen kannalta sos.dem.-ryhmän edustajille. Erityisesti tähdennettiin myös kansainvälisen työjärjestön suositusta julkisten yhdyskuntien ja niiden palveluksessa olevien virkamiesten välisen sopimuspoliittisen asioiden hoitamisen edistämiseksi, jonka suosituksen eduskunta oli nimenomaan vasemmiston toivomuksesta hyväksynyt edellisen vuoden lopulla.

Yleisen mielipiteen asettuessa voimakkaasti tukemaan liiton pyrkimyksiä ja eri virkamiesjärjestöihin kuuluvien sosialidemokraattisten virkamiesten ilmaistua tyytymättömyytensä puolueensa virkamiesvastaisen menettelyn johdosta, sosialidemokraattinen eduskuntaryhmä luopui kielteisestä asenteestaan. Tästä huolimatta pyrki VY ja myös SAJ vielä asian käsittelyn viime vaiheessakin aikaansaamaan uudenkin lakiesityksen hylkäämisen tai lepäämään jättämisen.

Eduskunta käsitteli uuden menettelytapalakiesityksen pikavauhdilla. Valtiovarainvaliokunta esitti 4. 6. ja suuri valiokunta 5. 6., että eduskunta hyväksyisi esityksen muuttamattomana. Asia oli lopullisessa käsittelyssä istuntokauden viimeisenä päivänä 9. 6., jolloin eduskunta hyväksyi lakiesityksen 135 äänellä 49 ääntä vastaan. Lain hylkäämisen kannalla oli skdl:n edustajien lisäksi 3 sosialidemokraattia. Lepäämään jättämisestä äänestettäessä sen puolesta äänesti kommunistiedustajien lisäksi enää vain yksi sosialidemokraattinen edustaja (Virkamieslehti 6—7/64, siv. 3 ja 5).

Hyväksyessään hallituksen esityksen eduskunta lausui hallitukselle seuraavan toivomuksen:

Hyväksyessään lait Eduskunta lausuu edellyttävänsä, että virkamiespalkkausten tarkistusten yhteydessä pyritään siihen, että tarkistukset turvaavat alimmin palkattujen viran ja toimen haltijain elintason kohtuullisen kehityksen.

Eduskunta edellyttää myös, että Hallitus ottaa perusteellisesti harkittavakseen kysymyksen ja suorituttaa tarvittavat tutkimukset siitä, miten nyt säädettävän menettelytapalain voimassaoloajan päätyttyä voitaisiin päästä sellaiseen pysyvään menettelyyn virkamiespalkkausten järjestelyssä, joka, kun myös otetaan huomioon ne kokemukset, mitkä uuden menettelytapalain soveltamisen aikana saadaan, paremmin tulisi vastamaan tarkoitustaan kuin nyt voimaantuleva väliaikainen palkkausten tarkistusmenettely.

Eduskunta on edelleen kiinnittänyt huomiota siihen, että valtion virkamiespalkkausten tarkistamista koskevan lain ulkopuolelle jää virkamiespalkkausten seurausvaikutusten piiriin kuuluvien viranhaltijoiden, kuten kansakoulu- ja sairaalalaitoksen henkilökunnan sekä terveydenhoitohenkilökunnan palkkausten järjestely. Kun Eduskunnan mielestä on asianmukaista, että myös näiden palkkausten osalta luodaan tarkistusmenettely, joka soveltuvin osin noudattaa nyt säädettävän menettelytapalain periaatteita, Eduskunta lausuu edellyttävänsä, että Hallitus kiireellisesti valmistuttaa ja antaa Eduskunnalle esityksen tätä tarkoittavaksi lainsäädännöksi.

Tasavallan Presidentti vahvisti lait 24. 7., jolloin tuli lopullisesti hyväksyttyä myös keskitetyn kokonaisjärjestelyn toinen ja periaatteellisesti tärkeä osa virkamiesten palkkaussasioiden entistä joustavamman ja oikeudenmukaisemman käsittelyn takaava menettelytapalaki ja virkamiesten palkkauksen jälkeenjääneisyyden selvittämisen ja korjaamisen turvaava voimaansaattamislaki.

Syyskaudella ryhdyttiin valmistelevaan menettelytapalain soveltamiseen liittyviä toimenpiteitä. Kysymyksestä käytiin 10. 10. epävirallinen neuvottelu valtiovarainministeriön edustajien kanssa, jotka ilmoittivat, että he tulevat syksyn aikana tutustumaan sekä Norjan että Ruotsin käytäntöön nimenomaan virkamiesten palkkauskysymyksen hoitamisessa. Liiton edustajilla oli puolestaan myös tilaisuus perusteellisesti perehtyä Ruotsin virkamiesasioiden hoitamiseen koko

laajuudessaan ja valmistumassa olevaan lainsäädäntöön TCO-S:n Kungälvissä 13—16. 10. Virkamiesliiton, Suomen Kansakoulunopettajain Liiton ja Finlands svenska folkskollärarförbundin edustajille järjestämässä seminaarissa.

Menettelytapalain soveltamisongelmista neuvoteltiin sitten 10. 11. ministeri Huurtamon kanssa, jolloin kiirehdyttiin järjestöjen ja valtiovarainministeriön välisiin epävirallisiin neuvotteluihin ryhtymistä. Ne aloitettiin marras-joulukuun vaihteessa ja 22. 12. käytiin läpi ministeriön laatima asialuettelo, jonka pohjalta päätettiin asetuksen ja muiden soveltamissäännösten valmistelu antaa erityisen työryhmän tehtäväksi.

Tilapäisten toimien ylimääräistäminen

Tilapäisten toimihenkilöiden ylimääräistämiskomitea esitti vuonna 1963 kaikkiaan 4666 tilapäisen virkamiehen ylimääräistämistä. Vuoden 1964 tulo- ja menoarviossa toteutettiin komitean ehdotuksista vain noin puolet eli 2392 toimen ylimääräistäminen. Budjetin perusteluissa kuitenkin luvattiin, että komitean ehdotuksen pohjalta tullaan vuoden 1965 tulo- ja menoarviesityksen yhteydessä ehdottamaan suunnilleen vastaava määrä tilapäisiä toimia ylimääräistettäväksi.

Ehdotuksen laatimista varten valtiovarainministeriö asetti työryhmän, ja VL:lle varattiin mahdollisuus neuvotella tämän kanssa. Valtiovarainministeriössä keväällä käydyissä neuvotteluissa ilmeni, että vuoden 1965 budjetissa on tarkoitus ylimääräistää n. 1650 tilapäistä tointa. Samalla ilmoitettiin, että tämän laajempaa ylimääräistämistä ei voida toteuttaa. Ylimääräistäminen ei tule kysymykseen niissä virastoissa ja laitoksissa, jotka on perustettu tilapäisiksi. Lisäksi eräiden virastojen ja laitosten taholta on ilmoitettu, että niiden palveluksessa on sellaisia tilapäisiä, joiden ylimääräistäminen ei enää ole tarpeen tai että toimihenkilön nimike tai palkkausluokka estävät toimen ylimääräistämisen.

VL:n vaatimuksesta oli kevään ja alkukesän neuvotteluissa ylimääräistämiskomitean mietintö käyty läpi ja tällöin todettu, että eräiden virastojen ja laitosten kohdalla oli edelleenkin avoimia ja pikaista selvitystä vaativia kohtia. Tällaisia kohtia esiintyi mm. asutushallinnon, maanmittaushallinnon, työvoimahallinnon, verohallinnon sekä lennonjohtajien ja ylläpitäjäkäreiden kohdalla. Vaikkakaan ylimääräistämisesityksien lukumäärää ei näissä neuvotteluissa saatu satoittavasti nousemaan, onnistuttiin niissä kuitenkin ajamaan läpi tärkeimmät esitykset, minkä lisäksi ylimääräistämisen yhteydessä saatiin monissa tapauksissa palkkausluokkatarkistuksia (Virkamieslehti 11/64).

Vuoden 1965 tulo- ja menoarviesitykseen sisällytettiin ylimääräistämiskomitean ehdotuksen pohjalta kaikkiaan 1761 tilapäisen toimen ylimääräistäminen. Suurimmat ryhmät, joita ylimääräistämisesitys koski, olivat A 6 palkkausluokka 388 kpl, A 9 pl 240 kpl, A 7 pl 154 kpl, A 17 pl 119 kpl, A 16 pl 112 kpl ja A 12 pl 100 kpl. Ylimääräistettävien joukossa oli eniten toimistopulaisia ja TVH:n rakennusmestareita. Valtiovarainministeriön kanssa käy-

dyissä neuvotteluissa oli liiton taholta myös jatkuvasti tähdennetty, että järkevän palkka- ja henkilökuntapolitiikan aikaansaamiseksi tulisi ensi tilassa suorittaa kokonaiselvitys siitä, kuinka paljon valtion palveluksessa on tilapäisiä virkamiehiä, työsuhteessa olevia toimihenkilöitä, ns. satunnaisia apulaisia sekä ylimääräisiä virastotyöntekijöitä. Edellä mainittu selvitys tulisi suorittaa vuosittain ja sen perusteella tulisi pysyväisiksi osoittautuneet tilapäiset toimet vuosittain tulo- ja menoarvion yhteydessä muuttaa ylimääräisiksi toimiksi. Liitto oli myös useaan otteeseen esittänyt, että valtioneuvosto asettaisi erityisen komitean, joka saisi tehtäväkseen edellä esitetyn kokonaiselvityksen suorittamisen sekä vuosittaisen ylimääräistämisen menettelyä koskevan ehdotuksen laatimisen. Liiton tätä tarkoitavat esitykset eivät johtaneet vuoden 1964 aikana tulokseen.

MUITA VIRKAMIESKYSYMYKSIÄ

Eräiden virastojen siirtosuunnitelmat

Pääjohtaja Jussi Lappi-Seppälä puheenjohtamalla toiminut komitea esitti mietinnössään, kuten v. 1963 toimintakertomuksessa on todettu, eräiden virastojen ja laitosten siirtämistä Jokioisiin ja Kuopioon. Maaliskuussa 1963 antoi hallitus mietintöön perustuvan esityksen eduskunnalle. Eduskunnan valtiovarainvaliokunta puolestaan pyysi asiasta lausuntoa maatalous- ja sosiaalivaliokunnilta. Huhtikuussa -64 antoivat molemmat valiokunnat lausuntonsa, joissa ne, tosin äänestyksen jälkeen, asettuivat hallituksen esityksen kannalle. Virkamiesliitto toimitti eduskunnalle siirtoja vastustavan lausunnon valiokuntavaiheessa. Virastojen siirtokysymys jäi kevätilustuskauden päättyessä valtiovarainvaliokuntaan, jossa se odotti käsittelyä vielä vuoden vaihteessakin valiokunnan jouduttua koko syyskauden työskentelemään vuoden 1965 budjetin parissa. (Virkamieslehti 5/64).

Sairausvakuutuslaki

Sairausvakuutuslaki astui useiden vuosien valmistelun jälkeen pääosiltaan voimaan 1. 9. 1964. Koko laajuudessaan se tulee sovellettavaksi kuitenkin vasta 1. 1. 1967 alkaen. Koska virkamiehillä oli jo ennestään enin osa sairausvakuutuslain etuuksista lainsäädäntöteitse turvattu, pyrittiin lakia valmisteltaessa siihen, että virkamiehet jäisivät sen ulkopuolelle. Mainittu laki sisältää kuitenkin myös sellaisia etuisuuksia, joita virkamiehillä ei ennestään ole. Tämä vaikutti osaltaan siihen, ettei näissä pyrkimyksissä onnistuttu. (Lain sisältöä ja merkitystä on käsitelty Virkamieslehden numerossa 5/1964)

Sairausvakuutuslain voimaantultua jouduttiin kiinnittämään huomiota lähinnä kahteen seikkaan. Ensinnäkin kävi ilmi, että eräät sairausvakuutustoimistot eivät olleet suorittaneet päivä- ja äitiysrahaa sellaisillekaan virkamiehille, joilla ei ollut oikeutta sairausajan taikka raskaus- ja synnytysajan palkkaan. Tämän ilmeisen sekaannuksen vuoksi asiasta käännyttiin valtiovarainministeriön puoleen.

Toinen seikka koski sairausajan palkan verottamista. Sairausajalta tai synnytysloman ajalta maksettava palkka on, niinkuin tiedetään, veronalaista tuloa. Sitä vastoin sairausvakuutuslain mukainen päivä- ja äitiysraha on yleensä verovapaa. Tästä johtuu, että virkamiehet, jotka eivät yleensä sairausajan palkka-oikeuksiensa takia pääse sairausvakuutuksen mukaisista päivä- tai äitiysrahasta osallisiksi, joutuvat nyt entistäänkin epäedullisempaan asemaan. Tämän epäkohdan poistamiseksi harkittiin valtiovarainministeriössä vuoden loppupuolella käydyissä neuvotteluissa useita eri vaihtoehtoja. Eräänä vaihtoehtona esitettiin, että sairausajan tai synnytysloman palkka olisi ainakin sairausvakuutuslain mukaisen päivä- ja äitiysrahan määrän osalta verovapaa. Lukuisista kii-rehtimisistä huolimatta neuvottelut eivät johtaneet kertomusvuoden aikana tuloksiin.

III LIITON SISÄINEN TOIMINTA

JÄRJESTÖASIAT

Jäsentenhankinta

Toimintakautena järjestettiin liiton piirissä jäsentenhankintakilpailu 1. 11. —31. 12. välisenä aikana. Kilpailun tuloksena saatiin liittoon 1952 uutta jäsentä. Eniten jäseniä hankkineet järjestöt olivat: Suomen Yksityiskoulunopettajien Yhdistys (285 jäsentä), Suomen Valtionoppikoulujen Opettajaliitto (224) ja Tie- ja vesirakennushallinnon virkamiesliitto (217). Parhaan henkilökohtaisen tuloksen saavutti apulaiskanslisti Hilikka Kivi (69 jäsentä) Sosiaaliliiton virkamiesyhdistyksestä. Vähintään 10 uutta jäsentä hankkineita oli 54 ja vähintään 3 jäsentä hankkineita 218.

Jäsenjärjestöjen toiminnan keskittäminen

Neuvotteluja järjestötoiminnan keskittämiseksi on toimintakautena edelleen jatkettu sekä maanmittaushallinnon että asutushallinnon piirissä, mutta toistaiseksi tuloksetta.

Kurssi- ja opintotoiminta

Järjestötoiminnan jatkokurssi

Järjestötoiminnan jatkokurssi pidettiin Saimaanrannassa 23—30. 8. Kurssille hyväksyttiin vain sellaisia henkilöitä, jotka olivat aikaisemmin osallistuneet joko VL:n tai sen jäsenjärjestön tai paikallisjärjestön järjestämille peruskursseille. Jatkokurssille osallistui 44 henkilöä jotka edustivat 21 jäsenjärjestöä. Kurssi-ohjelmaan sisältyi järjestötoimintaa ja virkamiesasioita käsittelevien alustusten lisäksi myös yleisempää laatua olevia esitelmiä. Kurssin johtajina toimivat liiton järjestösihteerit ja luennoitsijoina heidän lisäksi liiton luottamus- ja toimihenkilöitä sekä eräitä ulkopuolisia asiantuntijoita.

Viikonloppukurssit

Paikallisjärjestöille tarkoitettuja järjestötoiminnan viikonloppukursseja pidettiin toimintakautena yhdet, nimittäin Imatralla 21—22. 11. Kurssilla käsiteltiin liiton toimintaan liittyviä ajankohtaisia kysymyksiä sekä kokoustekniikkaa. Luennoitsijoina toimivat liiton järjestösihteerit.

”Palkkaparlamentti”

Liiton hallituksen ja suurimpien jäsenjärjestöjen edustajien neuvottelutilaisuus järjestettiin 14—15. 11. Espoon Matinkylässä sijaitsevassa Säästöpankkiopistossa. Tilaisuuteen osallistui n. 50 henkilöä ja tärkeimpänä käsiteltävänä olevana asiana oli menettelytapalaki siihen liittyvine erityiskysymyksineen.

Paikallisjärjestöjen neuvottelutilaisuudet

Paikallisjärjestöjen neuvottelutilaisuudet pidettiin 1. 3. ja 25. 10. Tilaisuuksiin osallistui myös liiton hallituksen jäseniä ja niissä käsiteltiin ajankohtaisia virkamieskysymyksiä sekä paikallisjärjestöjen erikoiskysymyksiä.

TVO:n opintotoiminta

Toimihenkilö- ja Virkamiesjärjestöjen Opintokeskuksen piirissä toimi vuoden 1964 aikana 57 VL:n jäsenten muodostamaa opintokerhoa. Liiton jäsenillä on ollut edelleen mahdollisuus opiskella TVO:n Virkailijain Kansalaisopistossa. Tammikuun 23 päivänä opistoon perustettiin liiton aloitteesta yhdistystoiminnan opintopiiri, jonka toimintaan osallistui lähes 30 Helsingissä ja sen lähiympäristössä asuvaa virkamiestä.

Naisten Keskustoimikunta

Toimintavuonna tuli kuluneeksi viisitoista vuotta Virkamiesliiton Naisten Keskustoimikunnan perustamisesta. Puheenjohtajana toimi osastosihteeri Kaisa Valkama Tie- ja vesirakennushallinnon virkamiesliitosta ja sihteerinä apulaiskanslisti Irja Karvonen Metsähallinnon viran ja toimen haltijain liitosta. Toimintavuoden aikana Keskustoimikuntaan liittyi uusia jäseniä VL:n jäsenjärjestöistä.

Kertomusvuoden toimintaan on kuulunut vuosittain joulun edellä järjestettävät, odotetut lastenjuhlat sekä teatterinäytäntöjen ostaminen. Naistoimikunnan joulukortteja myytiin useille jäsen- ja paikallisjärjestöille. Marraskuussa järjestettyjen 15-vuotisjuhlien yhteydessä Naistoimikunta lahjoitti 300 markkaa liitolle Saariselän retkeilykeskuksen jouluvalmisteluihin. Lisäksi on myönnetty matkaraha-avustuksia virkamiesäitien lomamatkoja varten.

Liittokokouksessa myönnettiin toimikunnan monivuotiselle puheenjohtajalle ja perustajajäsenelle, notaari Hanna Rantaselle liiton plaketti ja 15-vuotisjuh-

lien yhteydessä ojennettiin liiton ansiomerkki rouva Lilli Orrille heidän ansiokaasta toiminnasta Keskustoimikunnan piirissä.

TIEDOTUSTOIMINTA

Virkamieslehti

Virkamieslehti ilmestyi v. 1964 syvápainoasuisena 32-sivuisena kuu-kausijulkaisuna. Kesä-heinäkuussa ja elo-syyskuussa lehti ilmestyi vanhan käytännön mukaisesti kaksoisnumeroina. Se jaettiin ilman tilausmaksua kaikille liiton jäsenille. Lehdistölle, eduskunnalle ym:lle jaettujen vapaakappaleiden lukumäärä oli n. 300, Muilta ulkopuolisilta kannettiin 5 mk:n hinta vuosiker-ralta. Koko painosmäärä oli 39 000 kpl.

Muu julkaisutoiminta

Syksyllä 1964 seuraavaa vuotta varten julkaistun Virkamieskalente-
rin painosmäärä oli 30 000 kpl ja hinta liikevaihtoveroineen 4 mk kappa-
leelta. Kalenteri myytiin loppuun kuten aikaisempinakin vuosina. Koska matka-
ja päivärahat muuttuivat kalenterin ollessa painossa, jouduttiin julkaisemaan
erillinen näitä asioita käsittelevä liite.

Keväällä julkaistiin virkamiespalkkojen muututtua erillinen kalenterin liit-
teeksi sopiva palkkataulukko ja syksyllä jäsentenhankintakilpailua silmälläpitäen
kaksivärinen esittelylehtinen, molemmat 10 000 kpl:een painoksena.

Lehtipalvelu ja tiedotustilaisuudet

Julkiselle sanalle on VL:n lehtipalveluna toimitettu pääkirjoituksia ja artik-
keleita sekä uutis- ja kuvamateriaalia ajankohtaisista tai muuten kiinnostavista
aiheista. Etenkin alkuvuodesta kaksivuotista palkkasopimusta valmisteltaessa
ja siitä sovittaessa sekä menettelytapalakeja eduskunnassa kysyteltäessä muo-
dostui yhteistoiminta tietotoimistojen ja lehdistön kanssa hyvin vilkkaaksi. Liiton
tiedotuksia onkin julkaistu runsaasti paitsi lehdistössä myöskin radiossa ja tele-
visiossa. Saimaanrannan lomakylä ja Saariselän retkeilykeskus ovat myös saa-
neet osakseen tavallista enemmän huomiota.

Lehdistöä on seurattu jatkuvasti päivittäin ja leikekokoelmaa kartutettu. Tar-
peen vaatiessa on lähetetty vastineita ja oikaisuja.

Tärkeimpien asioiden kuten menettelytapalain valmistelun yhteydessä on
uutistoimistojen ja lehdistön edustajille järjestetty tiedotus- ja keskustelutilai-
suuksia. Lisäksi on toimittajiin oltu jatkuvasti henkilökohtaisessa kosketuk-
sessa pienemmissä puitteissa. Myös valtioneuvoston jäsenien, eri eduskuntaryh-
mien ja eduskunnan valtiovarainvaliokunnan jäsenien kanssa on oltu tilantei-
den vaatimusten mukaisissa keskusteluissa.

Sisäinen tiedotustoiminta

Tiedottamisen tehostamiseksi ja nopeuttamiseksi jäsen- ja paikallisjärjestöjen
johdossa oleville ryhdyttiin vuoden alusta julkaisemaan erityistä "VL tiedottaa"-
monistetta, jossa on lyhyesti selostettu kulloinkin ajankohtaisia virkamieskysy-
myksiä ja liiton toimenpiteitä. Moniste ilmestyi vuoden aikana 39 kertaa ja
sen levikki oli n. 1000 kpl.

Jäsenjärjestöjen lehdille on liiton lehtipalvelun kautta toimitettu artikkeleita
ja uutismateriaalia sekä yleisesti että lehtien toivomusten mukaan. Jäsen- ja
paikallisjärjestöjen tilaisuuksissa ympäri maata on lisäksi selostettu liiton toi-
mintaa ja ajankohtaisia virkamieskysymyksiä.

TYÖTAISTELURAHASTOINTI

Vuoden 1963 syksyllä liiton hallitus asetti kolmimiehisen toimikunnan (Laakso
Ansamaa, Harmia) valmistelemaan vuoden 1964 liittokokoukselle alustavaa esi-
tystä työtaistelurahastointijärjestelmän luomiseksi Virkamiesliitolle. Toimikun-
nan ehdotusluonnos, joka noudatti lähinnä Ruotsissa käytössä olevia rahastointi-
tapoja esitettiin liittokokoukselle lähinnä esimerkin luontoisena.

Liittokokous teki sen perusteella yksimielisen periaatepäätöksen rahaston pe-
rustamisesta ja velvoitti liiton uuden hallituksen jatkamaan valmisteluja. Ennen
päätöksen tekoa hallitus velvoitettiin kuitenkin hankkimaan asiasta jäsenjärjes-
töjen lausunnot.

Toimikunnan suorittaman tarkistuskäsittelyn jälkeen hallitus hyväksyi ehdo-
tukset liiton ja sen jäsenjärjestöjen sääntömuutoksiksi, liiton ja sen jäsenjärjes-
töjen rahaston säännöiksi, sekä ehdotuksen Virkamiesliitolle annettavaksi sitou-
mukseksi. Toimintavuoden lopulla nämä hallituksen hyväksymät ehdotukset
lähetettiin kaikille jäsenjärjestöille lausuntoa varten. Samalla järjestöjä pyy-
dettiin tekemään 31. 3. 1965 mennessä ehdotuksensa rahasto-osuuksien suu-
ruudeksi.

ULKOMAISET SUHTEET

Nordens Statstjänstemäns Samrådin (NOSS) vuosittainen kokous pidettiin tällä
kertaa Helsingissä 9—10. 5. 1964. Kokouksen puheenjohtajana toimi liiton
puheenjohtaja Heinström. Käsitellyistä asioista mainittakoon kunkin jäsenliiton
toimesta annettujen, yleistä toimintaa koskevien selonteiden lisäksi eräät eläke-
ja korvauskysymykset sekä työpaikkademokratiaa koskevat kysymykset.

Länsisaksalaisen veljesjärjestön Deutscher Beamtenbund'in nuorisjärjestön
DBB-Jugend'in kaksikymmen-jäseninen retkikunta vieraili Suomessa 17—27. 7.
1964. Retken osanottajat tutustuivat 17. 7. liiton toimistoon ja muun osan täällä
vierailunsa ajasta he viettivät Saimaanrannan lomakylässä lomanvieton mer-
keissä.

Saksan Liittotasavallan hallituksen kutsusta vieraili 21 liiton hallituksen, tilintarkastajien ja toimiston edustajaa 15—27. 9. 1964 Lyypekissä, Berliinissä ja Hartz-vuoristossa tutustumassa rajavyöhykeolosuhteisiin ja Saksan virkamies-ten ajankohtaisiin kysymyksiin.

Ensimmäinen varapuheenjohtaja Laakso edusti liittoa Reykjavikissa Islannin virkamiesjärjestön Bandalag Starfsmanna Ríkis og Baedjan liittokokouksessa 17—20. 9. 1964.

Syyskuussa 1963 Helsingissä pidetyn seminaarin johdosta Ruotsin TCO:n virkamiesjaosto järjesti vastaavan tilaisuuden Kungälv'issä lähellä Göteborgia 13—15. 10. 1964. Seminaarissa edustivat liittoa Heinström, Tuokko ja Mattila. Käsittelyn kohteena olivat lähinnä Ruotsissa käytössä oleva virkamiespalkkaus-ten vuosittain tarkistusmenettely, neuvottelu oikeuskysymykset sekä tiedotustoiminnan rationalisointi.

Yhdysvaltoihin suorittamansa stipendimatkan yhteydessä Harmia vieraili englantilaisen veljesjärjestön Society of Civil Servantsin kesäseminaarissa Cambridgessa 28. 7. 1964 ja American Federation of Government Employees'in liittokokouksessa Dallasissa, Texasissa 7—8. 9. 1964.

TALOUS

Taseet, joista selviää liiton, Ahtelan toipilaskodin, Saariselän retkeilykeskuk-sen ja Saimaanrannan lomakylän talouksien yksityiskohtainen kehitys vuodelta 1964, ja tilintarkastuskertomus ovat liitteinä (liite F sivuilla 69—75).

Selvitys Virkamiesliiton varsinaisten järjestömenojen, jäsenmaksu- ja muiden tulojen kehityksestä vv. 1962—1964:

Varsinaiset järjestömenot (netto):

	1962 mk	1963 mk	1964 mk	1962—1964 %
Palkat	118.492	139.685	164.251	+ 38,6
Sosiaaliset kulut	30.123	36.087	47.600	+ 58,0
Erikoiskustannusten korv.	7.380	7.310	7.440	+ 0,8
Kokouspalkkiot	28.394	28.125	31.702	+ 11,6
Matkakustannukset	10.311	7.533	7.814	— 24,2
Ulkomaiset suhteet	6.183	4.247	5.858	— 5,2
Hallituksen käyttövarat	4.794	4.638	4.960	+ 3,5
Tiedotustoiminta	84.256	79.267	97.413	+ 15,6
Järjestötoiminta, liittoko- kous ja liittovaltuusto	27.126	23.656	38.485	+ 41,8
Virkamiesasioiden hoita- misen erikoiskulut	9.150	9.951	7.587	— 17,0
TVK ym. järjestöt	58.952	85.816	88.353	+ 49,8
Kulungit	24.587	29.657	32.620	+ 32,6
Muut	10.430	15.005	5.480	— 47,5
Yhteensä	420.178	470.977	539.563	+ 28,4

Jäsenmaksu- ja muut tulot (netto):

	1962 mk	1963 mk	1964 mk	1962—1964 %
Jäsenmaksut	409.020	442.380	485.426	+ 18,7
Ilmoitukset	16.025	10.135	19.967	+ 24,5
Vuokrat	5.155	3.967	10.897	+ 111,3
Kalenteri	23.462	25.473	38.877	+ 65,7
Sekalaiset	20.062	13.968	25.133	+ 25,3
Arpajaiset	23.073	—	14.044	— 39,0
Yhteensä	496.797	495.923	594.344	+ 19,6

Kuten edellä olevasta varsinaisten järjestömenojen ja jäsenmaksujen muo-dostumista osoittavasta yhteenvedosta voidaan todeta, eivät jäsenmaksut ole riittäneet varsinaisten järjestömenojen kattamiseen. Järjestömenot ovat vuo-desta 1962 nousseet 28 %lla, kun sen sijaan jäsenmaksutulot ovat vastaavasti lisääntyneet vain 18,7 %lla. Jäsenmaksumenot ovat kyseisenä ajanjaksona kasvaneet 49,8 %lla. Viimeksi pystyttiin v. 1961 jäsenmaksutuloilla kattamaan varsinaiset järjestömenot. Kuluneena vuotena n. 90 % ao. menoista katettiin jäsenmaksutuloilla.

Liiton kantama jäsenmaksu on ollut 2 ‰ kunkin vuoden 1. 1. ja 1. 7. voi-massa olevasta peruspalkasta.

AHTELA JA LOMA-ALUEET

Ahtelan ja loma-alueiden hallintoelimenä on toiminut liiton hallitus ja tilin-tarkastajina liiton tilintarkastajat.

Ahtela

Ahtelan johtavana osastonhoitajana on toiminut rouva Taimi Roinila ja vas-taavana emäntänä rouva Tellervo Lanttola.

Ahtelan toiminta on jatkunut liiton ja Helsingin kaupungin väliseen sopimuk-seen ja lääkintöhallituksen 5. 1. 1962 antamaan lupaan perustuen ja Ahtela on otettu lääkintöhallituksen sairaalaluetteloon 35 sairaansijaa käsittävänä yksi-tyisenä sairaanhoitolaitoksena.

Hoitovuorokausia kertyi kuluneena vuotena 12532.

Kuluneen vuoden aikana uusittiin päärakennuksen ulkoveranta kokonaisuus-nessaan.

Saariselän retkeilykeskus

Retkeilykeskuksen vastaavana hoitajana ja emäntänä on toiminut rouva Saimi Luoma.

Täysihoidovuorokausia kertyi kuluneena vuotena 7089 (v. 1963 6885), minkä lisäksi erillismajoitusvuorokausia oli 3176. Lomavieraiden yhteismäärä oli 3679 (v. 1963 2.499). Ravintopäiviä (henkilökunta mukaanluettuna) ker-

tyi 13.631. Retkeilykeskuksen käytön tehostuminen kuvastuu selvästi täysihoitomaksujen lisääntymisessä: 113.448 mk (v. 1963 76.111 mk)

Huoltotilojen riittämättömyydestä ja niiden huonosta kunnosta johtuen päätti liiton hallitus rakennuttaa retkeilykeskukseen uuden sauna-pesula-lämpökeskus-rakennuksen. Urakkasopimukset työstä allekirjoitettiin 11. 9. 1964. Liiton hallitus päätti edelleen, että samanaikaisesti em. työn kanssa retkeilykeskuksen keittiö uusitaan täydellisesti ja että rakennus liitetään keskuslämmitysjärjestelmään. Lisäksi teki hallitus päätöksen, että loput (5) retkeilykeskuksen rakennuksista liitetään Inarin sähköverkkoon.

Edellä mainittujen töiden, eräitä maalaus- ja pihamaatöitä lukuunottamatta, tulee sopimuksen mukaan olla valmiina 1. 3. 1965 mennessä.

Rakennustyöt on rahoitettu KOP:sta otetulla 200.000 markan lainalla, jota on tarkoitus lyhentää vuosittain raha-automaattivaroista saatavilla avustuksilla.

Saimaanrannan lomakylä

Lomakylän vastaavana emäntä on toiminut talousopettaja Raili Heiskanen ja isännöitsijänä herra Vilho Haapiainen.

Lomavuorokausia kertyi kuluneena vuotena 13.500 (v. 1963 13.544). Ravintopäiviä (henkilökunta mukaanluettuna) kertyi 16.560 (v. 1963 16.863). Lomavieraiden yhteismäärä oli 1959 (v. 1963 1.862).

Uudistustöistä mainittakoon keittiön uuden jäähdytyshuoneen valmistuminen.

Sosiaalinen lomatoiminta

Virkamiesliitto tarjosi, kuten aikaisempinakin vuosina, 174 vähävaraiselle ja suuriperheiselle virkamiesäidille 1—2 viikon pituisia ilmaisomia Saimaanrannassa ja Saariselän retkeilykeskuksessa. Lomavuorokausia kertyi äitien ja heidän alle 2-vuotiaitten lastensa osalta yhteensä 1891.

Avustukset

Liitto käytti kuluneena vuotena valtiolta saamia avustuksia loma-alueiden rakennus- ja korjauskustannuksiin 80.000 mk ja sosiaaliseen lomanvietto-toimintaansa 24.098 mk.

Hallitus

Victor W. Heinström	Viljo Suvanto
Åke Groundstroem	Jaakko Toivanen
Lauri Kamppi	Viljo Tuokko
Veikko Manninen	Vilho V. Junttila
Eeva Pekkanen	Osmo Korvenkari
Toivo Someroja	Ilpo Maukola
Hertta Taljala	Veikko Penttilä
Oso Laakso	Nils Olof Söderström
Eino Halén	Reino Vihervaara
Martti Markkula	
Erkki Pellikka	Jorma Mattila

IV Liitteet

A. JÄSENET VUODEN 1964 LOPUSSA

Jäsenyhdistys	Perustamisvuosi	Jäseneksi- liittymis- vuosi	Jäsenmäärä 31. 12. 1963	Jäsenmäärä 31. 12. 1964
I	II	III	IV	V
Agronomiopettajien yhdistys r.y.	1923	1946	128	127
*) Aikuiskasvatusopistojen Toimenhaltijaliitto r.y.	1957	1957	384	266
Aliupseeriliitto r.y.	1929	1955	5 178	5 309
Asutusvirkailijain yhdistys r.y.	1920	1920	203	191
Autokatsastusmiesten Yhdistys r.y.	1926	1944	29	29
Helsingin yliopiston opettaja- ja virkamiesyhdistys r.y.	1919	1919	547	561
Hotelli- ja ravintolakoulun opettajat ja toimihenkilöt r.y.	1964	1964	—	31
Ilmailuviestiyhdistys r.y.	1955	1956	54	56
Jyväskylän Kasvatusopillisen Korkeakoulun Virkamiesyhdistys r.y.	1944	1944	49	49
Kanavalaisten Liitto r.y.	1917	1920	26	25
Kansakouluntarkustajien yhdistys r.y. (eronnut 1. 7. 64)	1919	1919	68	—
Kartta-alan virkailijat r.y.	1947	1947	450	432
Keskusammattikoulujen Opettajien Yhdistys r.y.	1949	1956	108	129
Kotiteollisuusopettajain Liitto r.y.	1916	1950	194	199
Kouluhallituksen virkamiesyhdistys r.y.	1917	1917	82	76
Koulukotien toimihenkilöiden yhdistys r.y.	1947	1948	149	154
Kuurojen- ja sokeainopettajain liitto r.y.	1918	1919	90	90
Lennätinvirkamiesliitto r.y.	1917	1919	418	419
Liikevaihtoverovirkailijat r.y.	1946	1947	92	102
Lääkintöhallituksen Virkamiesyhdistys r.y.	1921	1921	28	28
Lääninhallitusten virkamiesliitto r.y.	1954	1954	683	702
Maanmittaushallituksen topografit r.y.	1947	1960	100	100
Maanmittausinsinöörien liitto r.y.	1890	1919	309	309
Maanmittausteknikot r.y.	1959	1963	60	67
Maataloudellinen Kotitalousopetusseura r.y.	1936	1946	146	175

*) entinen nimi Kansanopistonopettajain liitto r.y.

I	II	III	IV	V
Maataloushallituksen insinööriosaston ja insinööripiirien virkamiesyhdistys r.y.	1950	1950	342	332
Maatalouskoulujen Opettajat r.y.	1960	1960	56	57
Maatalousvirkamiesyhdistys r.y.	1918	1919	75	72
Merenkululaitoksen Virkamiesyhdistys r.y.	1918	1919	180	169
Metsähallinnon viran ja toimen haltijain liitto r.y.	1946	1947	418	393
Mieshoitajain Liitto r.y.	1955	1957	14	12
Opettajakorkeakoulujen Virkamiesyhdistys r.y.	1956	1959	122	97
Patentti- ja rekisterihallituksen henkilökunnan yhdistys r.y.	1945	1946	59	58
Patenttiviraston insinööriyhdistys r.y.	1941	1943	31	31
Piirieläinlääkäriyhdistys r.y.	1923	1949	62	57
Poliisikunnan Keskusliitto r.y.	1943	1947	751	805
Postivirkamiesliitto r.y.	1894	1917	4 032	4 048
Puhelinvirkailijaliitto r.y.	1938	1941	2 256	2 271
Puolustusvoimain Virkailijaliitto r.y.	1947	1948	1 011	1 026
Rajajääkäriiliitto r.y.	1954	1957	1 011	1 154
Rakennushallinnon viran- ja toimenhaltijat r.y.	1945	1947	68	40
Rautatievirkamiesliitto r.y.	1873	1917	3 698	3 980
Sibelius-Akatemian Opettajat ja Virkailijat r.y.	1931	1954	89	96
Sosiaalishallinnon Virkamiesyhdistys r.y.	1924	1926	265	243
Suomen Apuhoitajayhdistys r.y.	1948	1955	101	101
Suomen Kartoittajayhdistys r.y.	1929	1956	80	80
Suomen Lennonjohtajien Yhdistys r.y.	1952	1955	82	81
Suomen Radiosähköttäjiliitto r.y.	1920	1956	61	67
Suomen Seminaarien viran- ja toimenhaltijat r.y.	1946	1947	262	302
Suomen Tullivirkamiesliitto r.y.	1917	1917	436	423
Suomen Valtionoppikoulujen Opettajiiliitto r.y.	1917	1943	1 898	1 898
Suomen Yksityiskoulunopettajien yhdistys r.y.	1906	1947	2 141	2 269

I	II	III	IV	V
Teknillisen Korkeakoulun opettaja- ja virkamiesyhdistys r.y.	1947	1947	62	61
Teknillisen linjahallinnon toimistovirkailijat r.y.	1951	1952	156	173
Tie- ja vesirakennushallinnon virkamiesliitto r.y.	1909	1917	1 637	1 622
Tilastollisen päätoimiston virkailijain yhdistys r.y.	1917	1917	78	69
Turun yliopiston opettaja- ja virkamiesyhdistys r.y.	1951	1952	56	54
Tutkimuslaitosten virkamiesyhdistys r.y.	1946	1946	593	586
Työvoimahallinnon Virkailijat r.y.	1962	1962	276	312
Valtiokonttorin viran- ja toimenhaltijain yhdistys r.y.	1947	1947	83	88
Valtioneuvoston virkamiesyhdistys r.y.	1917	1917	214	200
Valtion Konekirjoittajain Liitto r.y.	1946	1947	74	51
Valtion Sairaалatalousvirkailijayhdistys r.y. (lopettanut toimintansa v. 1964)	1949	1950	62	—
Valtiontalouden tarkastusviraston virkamiesyhdistys r.y.	1917	1917	55	53
Valtion Viestitekniikat r.y. (eronnut 31. 12. 1963)	1933	1938	511	—
Vankeinhoitomiesten yhdistys r.y.	1892	1917	204	215
Verotuksentarkastajat r.y.	1950	1950	59	20
Verovirkailijain Liitto r.y.	1947	1947	2 150	2 293
Yhteiskunnallisen Korkeakoulun Opettaja- ja Virkamiesyhdistys r.y.	1952	1953	59	55
Yleinen virkamiesyhdistys r.y.	1952	1952	52	32
Yleisarkistojen Virkamiesyhdistys r.y.	1920	1921	39	41
Ålands Landstatstjänstemannaförening r.f.	1923	1923	12	11
		Yhteensä	35 608	35 724

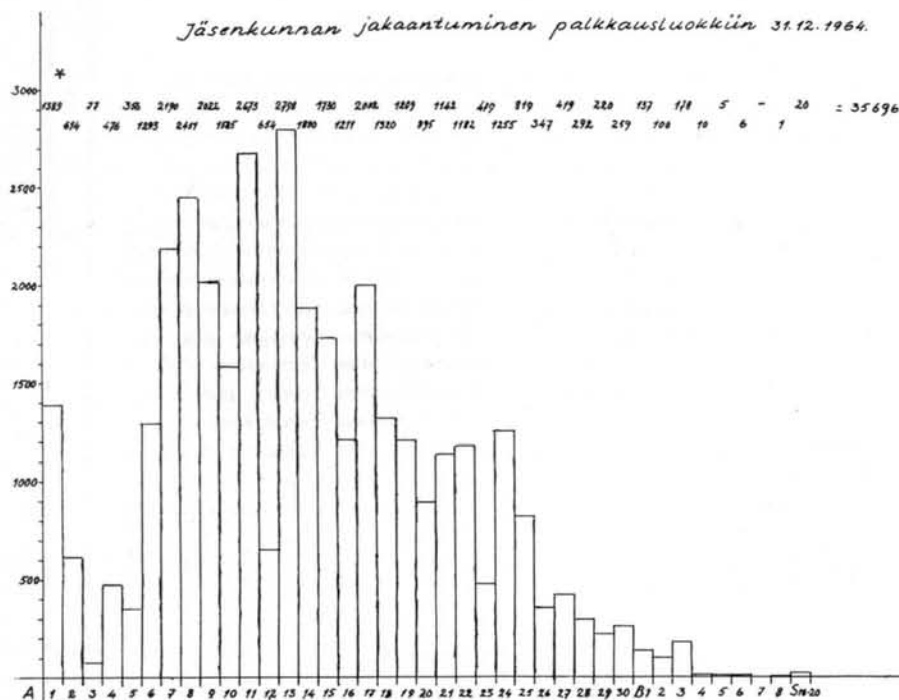
B. PAIKALLISJÄRJESTÖT JA -ELIMET

Piirit, yhdistykset ja kerhot

Virkamiesliiton	Haapamäen piiri r.y.	Virkamiesliiton	Oulun piiri r.y.
Virkamiesliiton	Haminan piiri r.y.	Virkamiesliiton	Pieksämäen piiri r.y.
Virkamiesliiton	Helsingin piiri r.y.	Virkamiesliiton	Pietarsaaren piiri r.y.
Virkamiesliiton	Hyvinkään piiri r.y.	Virkamiesliiton	Porin piiri r.y.
Virkamiesliiton	Hämeenlinnan piiri r.y.	Virkamiesliiton	Porvoon piiri r.y.
Virkamiesliiton	Ilsalmen piiri r.y.	Virkamiesliiton	Rauman piiri r.y.
Virkamiesliiton	Imatran piiri r.y.	Virkamiesliiton	Riihimäen piiri r.y.
Virkamiesliiton	Joensuun piiri r.y.	Virkamiesliiton	Rovaniemen piiri r.y.
Virkamiesliiton	Jyväskylän piiri r.y.	Virkamiesliiton	Savonlinnan piiri r.y.
Virkamiesliiton	Kajaalin piiri r.y.	Virkamiesliiton	Seinäjoen piiri r.y.
Virkamiesliiton	Kemin piiri r.y.	Virkamiesliiton	Tampereen piiri r.y.
Virkamiesliiton	Kokkolan piiri r.y.	Virkamiesliiton	Tornion piiri r.y.
Virkamiesliiton	Kotkan piiri r.y.	Virkamiesliiton	Turun piiri r.y.
Virkamiesliiton	Kouvolaan piiri r.y.	Virkamiesliiton	Vaasan piiri r.y.
Virkamiesliiton	Kuopion piiri r.y.	Virkamiesliiton	Heinolan virkamiesyhdistys r.y.
Virkamiesliiton	Lahden piiri r.y.	Virkamiesliiton	Lappeenranta virkamieskerho r.y.
Virkamiesliiton	Mikkelin piiri r.y.	Virkamiesliiton	Valkeakosken virkamieskerho r.y.
Virkamiesliiton	Nurmeksen piiri r.y.		

Yhteistyötoimikunnat

Hanko	Lohja	Toijala
Koskinen	Loimaa	Uusikaupunki
Kerava	Loviisa	Varkaus
Kristiinankaupunki	Maarianhamina	Ylivieska
Lieksa	Raase	Äänekoski

V. 1964 suoritettut palkankorotukset

1. 1. 1964 R-linjan mukainen yleiskorotus 6 %.
Maksettiin 1. 6. alkaen, mutta viimeistään syyskuussa.
1. 3. 1964 Elinkustannusindeksin nousun perusteella suoritettu korotus. Elinkustannusindeksin nousua lukuun 164 palkkoja korotettiin 3.1 %lla, mutta vähintään 17 mk/kk.

Maaliskuulta tullut korotus maksettiin aikaisintaan 25. 6. 1964 ja huhti-toukokuulta tulleet korotukset aikaisintaan 25. 9. 1964.
1. 10. 1964 Elinkustannusindeksin nousun perusteella suoritettu korotus. Elinkustannusindeksin nousua lukuun 171 palkkoja korotettiin 3,1 %:lla, mutta vähintään 17 mk/kk.

Korotus laskettiin 1. 1. 1964 voimassa olevasta palkasta.

VIRKAMIESPALKKAUSTEN KESKITETTY JÄRJESTELY V.V. 1964—65

I. Yleiskorotus

Virkamiespalkkoja tarkistetaan vuonna 1964 6 prosentilla ja näin muodostuneita palkkoja vuoden 1965 alusta lukien 3,8 prosentilla. Tarkistettuja palkkoja sovelletaan vuoden 1964 osalta tammik. 1. päivästä.

II. Elinkustannusten nousun korvaaminen

Elinkustannusten nousu korvataan vuosien 1964 ja 1965 aikana seuraavasti:

1) Jos elinkustannusindeksi nousee peruslukuun pidettävästä pisteluvusta 158 pistelukuun 164, korotetaan I kohdassa tarkoitettuja palkkoja 3,1 prosentilla, kuitenkin vähintään 17 markalla kuukaudessa.

2) Jos elinkustannusindeksi nousee pisteluvusta 164 pistelukuun 171, korotetaan I kohdassa tarkoitettuja palkkoja 3,1 prosentilla, kuitenkin vähintään 17 markalla kuukaudessa ja niin, että vaikka vuoden 1965 helmikuun indeksiluku ei vielä saavuttaisikaan pistelukua 171, korotetaan palkkoja siitä huolimatta sanotulla tavalla.

3) Jos elinkustannusindeksi nousee pisteluvusta 171 pistelukuun 182, korotetaan I kohdassa tarkoitettuja palkkoja 4,1 prosentilla, kuitenkin vähintään 25 markalla kuukaudessa.

Edellä mainitut korotukset tulevat voimaan sen kuukauden alusta lukien, joka lähinnä seuraa uuden indeksiluvun julkaisupäivää.

III. Korotettujen palkkojen maksaminen

Rahataloudellisista syistä voidaan I ja II kohdissa tarkoitettujen palkkojen korotuksien maksaminen valtioneuvoston päätöksellä siirtää. Palkat maksetaan korotettuina kuitenkin viimeistään kesäkuun 1 päivästä alkaen. Takautuvat korotukset maksetaan viimeistään syyskuussa 1964.

IV. Samapalkkaisuus

Miesten ja naisten samapalkkaisuuden toteuttaminen pyritään suorittamaan loppuun viimeistään vuonna 1965 valmisteltavan budjettiesityksen yhteydessä.

V. Työaika

Virkamiesten viikottainen säännöllinen työaika lyhennetään asteittain keskimäärin neljäksikymmeneksi tunniksi siten, että lyhentäminen aloitetaan aikaisintaan vuonna 1965 ja toteutetaan kokonaisuudessaan viimeistään vuonna 1970.

VI. Palkkausluokkatarkistukset

Vuosien 1965 ja 1966 tulo- ja menoarvioesitysten yhteydessä valtiovarainministeriön pysyväisohjeiden n:o 4300/24. 10. 1962 mukaisesti toteutettaviksi esitettävistä palkkausluokkiin sijoittelun tarkistuksista neuvotellaan erikseen.

VII. Menettelytapauudistus

Hallitus antaa Eduskunnalle esityksen laiksi valtion virkamiespalkkausten tarkistamisesta ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta (liitteet n:o 1 ja 1 a).

VIII. Ns. lähtötason selvittäminen

Valtion virkamiespalkkausten tarkistamisesta annettavan lain 3 §:ssä tarkoitettua ns. lähtötason selvittämisestä annetaan lakiesitys (liite n:o 2).

IX. Suhtautuminen työtaistelutoimenpiteisiin

Edellä I—VIII kohdissa mainittuihin toimenpiteisiin ryhdytään sillä edellytyksellä, että virkamiesjärjestöt ja niiden jäsenyhdistykset pidättäytyvät vuoden 1965 loppuun saakka kaikista työtaistelutoimenpiteistä, jotka kohdistuvat tähän järjestelyyn tai johonkin sen osaan taikka jotka muutoin kohdistuvat lakiin, asetukseen tai muihin säännöksiin taikka tulo- ja menoarvioon perustuviin virkamiespalkkauksiin sekä peruuttavat sanotunlaiset tähän astiset toimenpiteensä.

Edellä olevan järjestelyn hyväksymme edellyttäen, että valtioneuvosto ensi tilassa tekee asiassa ylempänä tarkoitetun sisältöisen periaatepäätöksen.

Helsingissä tammikuun 31 päivänä 1964.

Virkamiesliitto — Tjänstemannaförbundet r.y.	
Victor W. Heinström	Jorma Mattila
	Akava r.y.
Kullervo Kuusela	Aulis Lintunen
	Virkamiesten Yhteisjärjestö
G. W. Widing	M. Laaksonen
	Suomen Virkamiesjärjestöt r.y.
Onni Koski	Paavo Friman
	Sairaanhoitajain liitto r.y.
Toini Nousiainen	Eila Kauppinen
	Suomen Sairaanhoitajayhdistys — SFF r.f.
	Annemarie van Bockhoven
	Valtion Diplomi-insinöörien Liitto r.y.
J. Saisto	P. Laitinen

Valtion Rakennusmestarit r.y.
Väinö Solkinen
Suomen Poliisien Liitto r.y.
Taavi Kivinen Kaarlo Toivonen
Suomen Kansakoulunopettajain Liitto
Lauri Järvi Keijo Syväniemi
Antti Henttonen

Ote valtioneuvoston pöytäkirjasta valtiovarainministeriön esittelystä helmikuun 1 päivänä 1964.

Esiteltiin:

Kysymys periaatepäätöksen tekemisestä siitä, hyväksyykö valtioneuvosto valtiovarainministeriön ehdotuksen virkamiespalkkausten keskitetyksi järjestelyksi vuosiksi 1964—1965, jonka ehdotuksen Virkamiesliitto — Tjänstemannaförbundet r.y., Akava r.y., Virkamiesten Yhteisjärjestö (VY) r.y., Suomen Virkamiesjärjestöt r.y., Sairaanhoidtajain liitto r.y., Suomen Sairaanhoidtajajyhdistys — Sjuksköterskeföreningen i Finland r.f., Valtion Diplomi-insinöörien Liitto r.y., Valtion Rakennusmestarit r.y., Suomen Poliisien Liitto r.y. ja Suomen Kansakoulunopettajain Liitto r.y. ovat hyväksyneet 31. 1. 1964 edellyttäen, että valtioneuvosto tekee ensi tilassa ehdotuksen hyväksymisestä periaatepäätöksen.

Valtioneuvosto päätti periaatteessa hyväksyä liitteen mukaisen valtiovarainministeriön ehdotuksen virkamiespalkkausten keskitetyksi järjestelyksi vuosiksi 1964—1965.

Liite

Tämä päätös oli valtiovarainministeriön kirjeillä ilmoitettava asianomaisille järjestöille tiedoksi.

Vakuudeksi

ILONA LAUTELA

Liite F

VIRKAMIESLIITON JA LOMA-ALUEIDEN OMAISUUSTASE 31. 12. 1964

Vastaavaa:

I Varsinainen omaisuus

A Rahoitusomaisuus

Rahat ja pankkisaamiset	201.406,86	
Tilisaamiset	137.455,94	
Velkakirjasaamiset	20.500,00	
Siirtyvät erät	76.630,66	435.993,46

B Vaihto-omaisuus

Tavarat		10.195,95
---------	--	-----------

C Käyttöomaisuus

a) Aineellinen

Tontit ja maa-alueet	50.253,00	
Rakennukset	413.314,00	
Irtaimistot	12.897,00	476.464,00

b) Aineeton

Toimistotilat	334.298,00	1.256.951,41
---------------	------------	--------------

II Ylimääräinen omaisuus

Arvopaperit		64.527,49
		mk 1.321.478,90

Vastattavaa:

I Vieras pääoma

A Lyhytaikainen

Tilivelat		217.794,11
-----------	--	------------

B Pitkäaikainen

Kiinnelainat	80.570,00	298.364,11
--------------	-----------	------------

II Siirtyvät erät

14.545,06

III Oma pääoma

Kantapääoma	5.000,00	
Vararahasto	205.000,00	
Tukirahasto	340.000,00	
Loma-alueiden rahasto	389.180,73	939.180,73
Ylijäämä		
Edell. vuosilta	37.432,99	
Tilivuodelta	31.956,01	69.389,00
		1.008.569,73
		mk 1.321.478,90

**VIRKAMIESLIITON
TULOSTASE 1. 1. — 31. 12. 1964**

Kulut:

I Varsinaiset kulut		
Palkat	164.250,97	
Sosiaaliset kulut	47.599,74	
Erikoiskustannusten korvaus	7.440,00	
Kokouspalkkiot	31.702,00	
Matkakustannukset	7.814,51	
Ulkomaiset suhteet	5.857,47	
Hallituksen käyttövarat	4.959,58	
Tiedotustoiminta		
Virkamieslehti	93.414,66	
Muu tiedotustoiminta	3.997,81	97.412,47
Järjestötoiminta		17.435,22
Liittokokous ja liittovaltuusto		21.049,44
Virkamiesasioiden hoitamisen erikoiskulut		7.586,80
Ilmoitushankinta		2.128,71
Vuokrat		20.624,04
Tilintarkastus		1.346,55
Jäsenmaksut		88.352,50
Virkamieskalenteri		57.613,66
Liiton historia		10.000,00
Kulungit		32.619,56
Arvaamattomat menot		5.479,02
Poistot		4.400,79
		<u>635.673,03</u>
II Tilikauden ylijäämä		<u>39.037,00</u>
	mk	<u>674.710,03</u>

Tuotot:

I Varsinaiset tuotot		
Jäsenmaksut		
v:lta 1964	450.018,53	
v:lta 1963	35.407,63	485.426,16
Ilmoitustuotot		22.095,55
Virkamieskalenteri		96.490,71
Vuokratuotot		31.521,00
		<u>635.533,42</u>
II Ylimääräiset tuotot		
Sekalaiset tuotot		39.176,61
	mk	<u>674.710,03</u>

**AHTELAN
TULOSTASE 1. 1. — 31. 12. 1964**

Kulut:

I Varsinaiset kulut	
Palkat	74.854,96
Sosiaaliset kulut	5.673,40
Matkakulut	558,55
Mainos- ja edustuskulut	5.329,09
Ravintoaineet	43.212,18
Polttoaineet	5.388,45
Sähkövoima	6.398,46
Kuljetukset	235,00
Toimistotarvikkeet	283,21
Työtarvikkeet ja puhdistus	1.751,33
Puhelinkulut	1.516,53
Taloustarvikkeet	724,17
Pito- ja makuuvaatteet	1.107,16
Pesula	3.924,99
Vuosikorjaukset	6.372,48
Vakuutukset	369,50
Ympäristön- ja tienhoitokulut	5.958,62
Sekalaiset kulut	1.331,75
Verot	2.878,48
Poistot	26.438,79
	<u>194.307,10</u>

II Tilikauden ylijäämä	<u>12.607,65</u>
	mk <u>206.914,75</u>

Tuotot:

I Varsinaiset tuotot	
Täysihoitomaksut	200.430,81
Luontoisedut	5.482,50
Kioskituotot	981,33
Sekalaiset tuotot	20,11
	<u>206.914,75</u>

**SAARISELÄN RETKEILYKESKUKSEN
TULOSTASE 1. 1. — 31. 12. 1964**

Kulut:

I Varsinaiset kulut

Palkat	72.667,54
Sosiaaliset kulut	4.395,74
Matkakulut	5.392,36
Mainos- ja edustuskulut	4.739,71
Ravintoaineet	39.567,25
Polttoaineet	5.225,38
Sähkövoima	3.390,43
Kuljetukset	866,79
Toimistotarvikkeet	598,91
Työtarvikkeet, siivous, puhd., pesu	1.027,83
Puhelinkulut	4.182,54
Viihdytys	195,61
Taloustarvikkeet ja keittiö- välineet	1.738,44
Pito- ja makuuvaatteet	300,40
Vuosikorjaukset	5.740,76
Vakuutukset	1.132,52
Ympäristön- ja tienhoitokulut	1.059,36
Sekalaiset kulut	6.436,38
Poistot	31.718,23

mk 190.376,18

Tuotot:

I Varsinaiset tuotot

Täysihoitomaksut	113.448,30
Luontoisedut	5.702,86
Kioskituotot	12.531,67
Sekalaiset tuotot	1.819,45
	<u>133.502,28</u>

II Ylimääräiset tuotot

Avustukset

a) Sos.äitipaikka- toimintaan	7.167,62
b) Rakentamiseen	45.740,10
c) Korjauskustannuksiin	3.966,18

mk 190.376,18

**SAIMAANRANNAN LOMAKYLÄN
TULOSTASE 1. 1. — 31. 12. 1964**

Kulut:

I Varsinaiset kulut

Palkat	56.309,87
Sosiaaliset kulut	3.710,87
Matkakulut	1.341,88
Mainos- ja edustuskulut	3.466,40
Ravintoaineet	45.226,42
Polttoaineet	4.215,46
Sähkövoima	3.420,84
Auton kulut	3.167,60
Kuljetukset	189,75
Toimistotarvikkeet	535,03
Työtarvikkeet, siivous ja puh- distus	1.485,16
Puhelinkulut	1.524,81
Viihdytys	2.132,05
Taloustarvikkeet ja keittiö- välineet	2.078,59
Pito- ja makuuvaatteet	1.818,11
Vuosikorjaukset	12.243,74
Vakuutukset	1.242,80
Ympäristön- ja tienhoitokulut	2.386,95
Sekalaiset kulut	2.873,51
Verot	403,01
Poistot	22.860,48

mk 172.633,33

Tuotot:

I Varsinaiset tuotot	
Täysihoidotmaksut	113.666,16
Luontoisedut	4.878,76
Kioskituotot	6.630,31
Sekalaiset tuotot	1.264,02
	<u>126.439,25</u>
II Ylimääräiset tuotot	
Avustukset	
a) Sos.äitipaikka-	
toimintaan	17.611,72
c) Korjauskustannuksiin	8.893,72
	<u>152.944,69</u>
III Tilikauden alijäämä	19.688,64
	<u>mk 172.633,33</u>

Helsingissä, helmikuun 26 päivänä 1965.

Hallitus

Victor W. Heinström	Oso Laakso	Viljo Tuokko
Åke Groundstroem	Eino Halén	Vilho V. Junttila
Lauri Kamppi	Martti Kokkonen	Osmo Korvenkari
Veikko Manninen	Martti Markkula	Ilpo Maukola
Eeva Pekkanen	Erkki Pellikka	Veikko Penttilä
Toivo Someroja	Viljo Suvanto	Nils Olof Söderström
Hertta Taljala	Jaakko Toivanen	Reino Vihervaara

Jorma Mattila

TILINTARKASTUSKERTOMUS

Valittuina tarkastamaan Virkamiesliitto — Tjänstemannaförbundet r.y:n hallintoa ja tilejä vuodelta 1964 olemme tämän tehtävämme suorittaneet ja esitämme seuraavaa:

Liiton hallintoa on hoidettu liittovaltuuston tekemien päätösten sekä meille joettujen liiton hallituksen pöytäkirjojen mukaisesti.

Tilintarkastuksen olemme suorittaneet 22. 1.—26. 2. 1965 välisenä aikana Liiton kassan ja arvopaperit tarkastimme 26. 2. 1965.

Tarkastuksessa olemme todenneet:

- 1) Tilinavaus on oikein suoritettu.
- 2) Menot perustuvat asianmukaisiin hyväksyttäviin tositteisiin.
- 3) Kassa oli yhtäpitävä tarkastushetken tilisaldon kanssa.
- 4) Postisiirto- ja pankkitileillä oli vuoden päättyessä ja tarkastushetkellä varoja tilinpidon osoittama määrä.
- 5) Tilinpäätös omaisuus- ja tulostaseineen on oikein johdettu kirjanpidosta.
- 6) Eri omaisuusosat on tarkoituksenmukaisesti arvostettu.
- 7) Erilaiset vakuutukset ovat voimassa ja mielestämme riittävät.

Liiton menotaloudessa on yleensä voitu pysyä menoarvion puitteissa. Sattu-neet ylitykset ovat käsityksemme mukaan perusteltavissa. Vuoden taloudellin-nen tulos on mielestämme varsin tyydyttävä.

Liiton tilien valvontatarkastuksen on edelleenkin hoitanut Tilitoimisto Salmi, Virkkunen & Helenius, joka on siitä antanut yksityiskohtaisen valvontatilintar-kastuskertomuksen, mihin olemme tutustuneet.

Kun mielestämme liiton taloutta on hoidettu hyvin ja tilinpäätös on oikein laadittu, esitämme kunnioittaen, että tilinpäätös vahvistettaisiin ja että liiton hallitukselle ja muille tilivelvollisille myönnettäisiin tili- ja vastuuvapaus vuo-delta 1964.

Samalla ehdotamme, että hallituksen esitys ylijäämän käyttämisestä hyväk-syttäisiin.

Helsingissä helmikuun 26 päivänä 1965.

LEO EKBLOM
ylikamreeri

VILHO SALONEN
ylikamreeri

MIKKO JURVELA
kamreeri

SISÄLLYSLUETTELO

	Sivu
I VIRKAMIESLIITTO VUONNA 1964	3
Jäsenet	3
Liittokokous	3
Hallintoelimet	4
Hallintoelinten kokoukset	10
Tilintarkastajat	10
Liiton toimisto	11
Toimikunnat	11
Edustus valtion elimissä	12
Edustus järjestöissä	12
II TOIMINTA VIRKAMIESASIOISSA	13
Virkamiespalkkauksen yleinen järjestely	13
Virkamiesten ansiotasoindeksi ja virkamiestilasto	18
Ansiotasovertailu	21
Virkojen ja toimien palkkausluokkiin sijoituksen tarkistaminen	24
Palkkauksenluonteiset asiat	26
Paikkakuntien kalleusluokitus	26
Työaikalisä	27
Sunnuntaityökorvaus	29
Yötyön korvaaminen	29
Tunti- ja ylituntipalkkiot	31
Päiväraha- ja kilometrikorvaus	32
Virka-asuntojen vuokrien määäämisperusteet	35
Muita palkkauksenluonteisia asioita	37
Teknillisen lisän maksuperusteiden muuttaminen	37
Toimitus- ja lunastusmaksut, taksa- ja kokouspalkkiot	37
Yksityisoppikouluissa palvelun ajan lukeminen virkavuosiaksi valtion oppikouluissa	37
Opettajainvalmistuslaitosten opettajien palkkauskysymys	38
Kotiteollisuusoppilaitosten opettajien palkkauskysymys	38
Kartoittajien eläke- ja ikälisävuodet	38
Rajajääkärien asema	38
Sosiaaliset kysymykset	39
Eläkekysymykset	39
Virkamiesten työaikakysymykset	40
Työaikaneuvottelukunta	40
Kesävirka-aika	41
Muita työaikakysymyksiä	42
Vuosiloma	42
Työturvallisuustoimikunta	43
Asuntokysymys	43
Virkamiesoikeudelliset kysymykset	43
Taistelu menettelytapa- ja voimaansaattamislajeista	43
Tilapäisten toimien ylimääräistäminen	50
Muita virkamieskysymyksiä	51
Eräiden virastojen siirtosuunnitelmat	51
Sairausvakuutuslaki	51

III LIITON SISÄINEN TOIMINTA	52
Järjestöasiat	52
Jäsentenhankinta	52
Jäsenjärjestöjen toiminnan keskittäminen	52
Kurssi- ja opintotoiminta	52
TVO:n opintotoiminta	53
Naisten keskustoimikunta	53
Tiedotustoiminta	54
Virkamieslehti	54
Muu julkaisutoiminta	54
Lehtipalvelu ja tiedotustilaisuudet	54
Sisäinen tiedotustoiminta	55
Työtaistelurahastointi	55
Ulkomaaiset suhteet	55
Talous	56
Ahtela ja loma-alueet	57
IV LIITTEET	59

MUISTIINPANOJA

MUISTIINPANOJA

MUISTIINPANOJA